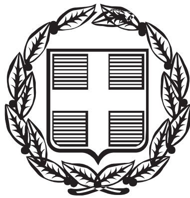

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΤΕΥΧΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ **Αρ. Φύλλου 1529**

16 Οκτωβρίου 2003

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

Απόφαση[1] 167 Β΄/ΙΙ/2000 (1)

Προηγούμενη γνωστοποίηση, σύμφωνα με το άρθρο 4β του Ν. 703/77, όπως ισχύει, που αφορά την εξαγορά ποσοστού 30% του μετοχικού κεφαλαίου της εταιρείας «ΜΟΥΣΙΚΟΕΚΔΟΤΙΚΗ Α.Β.Ε.Ε.» από την εταιρεία «ΣΑΝΥΟ ΕΛΛΑΣ ΑΝΩΝΥΜΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΙΚΗ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΚΑΙ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ».

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ ΣΕ ΟΛΟΜΕΛΕΙΑ

Συνεδρίασε στην αίθουσα 611 του Υπουργείου Ανάπτυξης (Γ.Γ. Εμπορίου) την 19η Ιουλίου 2000, ημέρα Τετάρτη και ώρα 10 π.μ. με την εξής σύνθεση:

Πρόεδρος: Δημήτρης Τζουγανάτος

Μέλη: Λεωνίδας Νικολούζος, Χαρίλαος Χάρακας, Αντώνιος Μέγγουλης, κωλυόμενου του τακτικού Κωνσταντίνου Ηλιόπουλου, Χαρίσιος Ταγαράς

Γραμματέας: Αλεξάνδρα-Μαρία Ταραμπίκου

Τα λοιπά τακτικά και αναπληρωματικά μέλη, καίτοι προσκληθέντα, δεν προσήλθαν λόγω κωλύματος.

Θέμα της συνεδρίασης ήταν η από 10.3.2000 προηγούμενη γνωστοποίηση, σύμφωνα με το άρθρο 4β του Ν. 703/77, όπως ισχύει, που αφορά την εξαγορά ποσοστού 30% του μετοχικού κεφαλαίου της εταιρείας ΜΟΥΣΙΚΟΕΚΔΟΤΙΚΗ Α.Β.Ε.Ε. από την εταιρεία ΣΑΝΥΟ ΕΛΛΑΣ ΑΝΩΝΥΜΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΙΚΗ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΚΑΙ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ.

Κατά την συνεδρίαση παρέστη: α) η εταιρεία ΣΑΝΥΟ ΕΛΛΑΣ ΑΝΩΝΥΜΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΙΚΗ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΚΑΙ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ δια των πληρεξουσίων δικηγόρων της, Παντελή Κοντοζαμάνη και Πανταζή Καραμανώλη και μετά του εκπροσώπου της Δημητρίου Ποδάρα, Βοηθό Οικονομικού Διευθυντή και β) η εταιρεία ΜΟΥΣΙΚΟΕΚΔΟΤΙΚΗ Α.Β.Ε.Ε. μετά του εκπροσώπου της Γεωργίου Κούρτη, Προέδρου του Δ.Σ. της εταιρείας και δια των ως άνω πληρεξουσίων δικηγόρων της, Παντελή Κοντοζαμάνη και Πανταζή Καραμανώλη.

Στην αρχή της συζητήσεως το λόγο έλαβε η Γενική Ει-

1. Από την παρούσα απόφαση έχουν παραληφθεί, σύμφωνα με το άρθρο 23 παρ. 7 του Κανονισμού Λειτουργίας και Διαχείρισης της Επιτροπής Ανταγωνισμού (ΦΕΚ 361/Β΄/4.4.2001), τα στοιχεία εκείνα, τα οποία κρίθηκε ότι αποτελούν επιχειρηματικό απόρρητο. Στη θέση των στοιχείων που έχουν παραληφθεί υπάρχει η ένδειξη [...]. Όπου ήταν δυνατό τα στοιχεία που παραλήφθηκαν αντικαταστάθηκαν με ενδεικτικά ποσά και αριθμούς ή με γενικές περιγραφές (εντός [...]).

σηγήτρια της Γραμματείας της Επιτροπής, Σοφία Καμπερίδου η οποία ανέπτυξε τη γραπτή εισήγηση της Υπηρεσίας και πρότεινε: 1) να μην απαγορευθεί η υπό κρίση συγκέντρωση και 2) να επιβληθεί πρόστιμο ύψους 5.000.000 δρχ. στον πωλητή/μέτοχο Γ. Κούρτη, για παράβαση του άρθρου 4β παρ. 4 του Ν. 703/77, όπως ισχύει. Κατόπιν, το λόγο έλαβαν οι πληρεξούσιοι δικηγόροι και οι εκπρόσωποι των εταιρειών, οι οποίοι ανέπτυξαν τις απόψεις τους, απάντησαν σε ερωτήσεις που τους υπέβαλλαν ο Πρόεδρος και τα Μέλη της Επιτροπής και ζήτησαν να τεθεί η κρινόμενη υπόθεση στο αρχείο της Επιτροπής Ανταγωνισμού διότι δεν αποτελεί συγκέντρωση και συνεπώς δεν εμπίπτει στις διατάξεις του Ν.703/77, όπως ισχύει. Ο Πρόεδρος της Ε.Α. έδωσε προθεσμία έως την 24η Ιουλίου 2000 στις ενδιαφερόμενες εταιρείες για να προσκομίσουν τυχόν υπομνήματά τους.

Η Επιτροπή Ανταγωνισμού συνήλθε σε διάσκεψη την 1η Αυγούστου 2000, ημέρα Τρίτη και ώρα 2.00 μ.μ., στην ίδια ως άνω αίθουσα 611 του Υπουργείου Ανάπτυξης (Γ.Γ. Εμπορίου), κατά την οποία, αφού έλαβε υπ' όψη της τα στοιχεία του φακέλου, την Εισήγηση της Γραμματείας, τις απόψεις που διετύπωσαν προφορικώς οι ενδιαφερόμενες εταιρείες κατά την συζήτηση της υποθέσεως και εγγράφως με το υπόμνημα που υπέβαλαν,

ΣΚΕΦΘΗΚΕ ΩΣ ΕΞΗΣ

Ι. Με το από υπ' αριθμ. 594/10.3.2000 έγγραφο της, η εταιρεία ΣΑΝΥΟ ΕΛΛΑΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΙΚΗ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΚΑΙ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ (εφεξής ΣΑΝΥΟ) γνωστοποίησε στην Επιτροπή Ανταγωνισμού (Ε.Α.), σύμφωνα με το άρθρο 4β του Ν. 703/77, όπως ισχύει, συγκέντρωση η οποία πραγματοποιείται με την εξαγορά από την εταιρεία ΣΑΝΥΟ ποσοστού 30% του μετοχικού κεφαλαίου της εταιρείας ΜΟΥΣΙΚΟΕΚΔΟΤΙΚΗ Α.Β.Ε.Ε. (εφεξής ΜΟΥΣΙΚΟΕΚΔΟΤΙΚΗ).

Συγκεκριμένα, στις 24 Φεβρουαρίου 2000 υπεγράφη μεταξύ αφενός των Γεωργίου Κούρτη και Αλέξανδρου Γκιτέρσου, (εφεξής οι «μέτοχοι»), αφετέρου της ΣΑΝΥΟ και εκ τρίτου της ΜΟΥΣΙΚΟΕΚΔΟΤΙΚΗ, προσύμφωνο αγοραπωλησίας μετοχών, σύμφωνα με το οποίο: α) οι μέτοχοι αναλαμβάνουν την υποχρέωση να πωλήσουν, μεταβιβάσουν και παραδώσουν στην ΣΑΝΥΟ, ο καθένας εξ αυτών πενήντα τρεις χιλιάδες (53.000) μετοχές του της ΜΟΥΣΙΚΟΕΚΔΟΤΙΚΗ, συνολικά δηλαδή εκατόν έξι χιλιάδες (106.000) μετοχές αυτής, η δε ΣΑΝΥΟ υπόσχεται και αναλαμβάνει την υποχρέωση να αγοράσει τις παραπάνω μετοχές, αντί του συμφωνηθέντος τιμήματος, β) οι μέτοχοι αναλαμβάνουν την υποχρέωση: i) να προβούν σε αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου της ΜΟΥΣΙΚΟΕΚΔΟΤΙΚΗ κατά είκοσι εκατομμύρια (20.000.000) δραχμές με έκδοση είκοσι χιλιάδων (20.000) νέων μετοχών, ονομαστικής αξίας 1.000 δραχμών και ii) να παραιτηθούν οι πωλητές και οι λοιποί μέτοχοι της εταιρείας του δικαιώματος προτίμησης στην αύξηση αυτή, το οποίο έχουν από το καταστατικό της εταιρείας, υπέρ της «αγοράστριας», δηλώνοντας ότι έχουν τη σχετική εξουσιοδότηση από τους λοιπούς μετόχους να προβούν αυτοί στη σχετική δήλωση παραιτήσεως για λογαριασμό τους.

Μετά την ολοκλήρωση της ανωτέρω αγοραπωλησίας και της αυξήσεως του μετοχικού κεφαλαίου που αποφασίστηκε στις 10.3.2000 το κεφάλαιο της ΜΟΥΣΙΚΟΕΚΔΟΤΙΚΗ θα ανέλθει σε ένα δισεκατομμύριο εξακόσια εκατομμύρια (1.600.000.000) δραχμές και η SANYO θα συμμετέχει με 30%. Η λοιπή δε σύνθεση του μετοχικού κεφαλαίου της εταιρείας θα έχει ως ακολούθως: Γ. Κούρτης και Γ. ΚΟΥΡΤΗΣ & ΣΙΑ Ο.Ε. από κοινού (26,052+4,562=) 26,052%, Αλέξ. Γκιτέρτσος 26,052%, Πέτρος Γκιτέρτσος 4,764%, λοιποί 8,57%

Περαιτέρω, σύμφωνα με το άρθρο 5 του προσυμφώνου, η SANYO θα συμμετάσχει στο Διοικητικό Συμβούλιο (Δ.Σ.) της ΜΟΥΣΙΚΟΕΚΔΟΤΙΚΗ αρχικά με ένα μέλος και εν συνεχεία με δύο μέλη επί συνόλου πέντε. Η αναλογία αυτή θα διατηρηθεί σε περίπτωση αυξήσεως των μελών του Δ.Σ. της εταιρείας. Ο δε εκ των πωλητών/μετόχων Γεώργιος Κούρτης, αναλαμβάνει την υποχρέωση να συμμετάσχει στο Δ.Σ. της ΣΑΝΥΟ, υπό την προϋπόθεση ότι αυτό θα επιτραπεί από την Επιτροπή Ανταγωνισμού.

Σύμφωνα με το πρακτικό της Γενικής Συνέλευσης (Γ.Σ.) της ΜΟΥΣΙΚΟΕΚΔΟΤΙΚΗ, που πραγματοποιήθηκε την 10.3.2000, μετά την αποχώρηση μέλους από το πενταμελές Δ.Σ. της εταιρείας, ως νέο μέλος αυτού ορίστηκε ο Γεώργιος Χριστοδουλόπουλος, ο οποίος κατέχει επίσης θέση μέλους του Δ.Σ. της ΣΑΝΥΟ. Την θέση του Προέδρου στο Δ.Σ. της ΜΟΥΣΙΚΟΕΚΔΟΤΙΚΗ κατέχει ο Γεώργιος Κούρτης, με Αντιπρόεδρο και Δ/ντα Σύμβουλο τον Αλέξανδρο Γκιτέρσο, οι οποίοι πριν την υπό κρίση εξαγορά, κατέχουν από κοινού ποσοστό 92,630% του μετοχικού κεφαλαίου της εταιρείας.

Παράλληλα με τα ως άνω, η ΜΟΥΣΙΚΟΕΚΔΟΤΙΚΗ πραγματοποίησε έκτακτη Γενική Συνέλευση των μετόχων την 29.3.2000, όπου το Σώμα αποφάσισε ομόφωνα την αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου της εταιρείας κατά το ποσό των 111.646.000 δρχ. με την έκδοση νέων κοινών ονομαστικών μετοχών και την εισαγωγή των μετοχών της στην Παράλληλη αγορά του Χρηματιστηρίου Αξιών Αθηνών (Χ.Α.Α.).

Κατόπιν των ανωτέρω, το ποσοστό συμμετοχής της ΣΑΝΥΟ στο μετοχικό κεφάλαιο της ΜΟΥΣΙΚΟΕΚΔΟΤΙΚΗ διαμορφώθηκε σε 23,7% ενώ ο Γ. Κούρτης από κοινού με την Γ. ΚΟΥΡΤΗΣ & ΣΙΑ Ο.Ε. (20,581+3,603=) 24,184%, ο Αλέξ. Γκιτέρτσος 20,581%, ο Πέτρος Γκιτέρτσος 3,763% και λοιποί 27,772%

ΙΙ. Κατά το άρθρο 4 παρ. 2 στοιχ. β) Ν.703/77, όπως ισχύει, συγκέντρωση πραγματοποιείται και όταν ένα ή περισσότερα πρόσωπα που ελέγχουν ήδη τουλάχιστον μία επιχείρηση ή μία ή περισσότερες επιχειρήσεις, αποκτούν άμεσα ή έμμεσα, τον έλεγχο του συνόλου ή τμημάτων μιας ή περισσοτέρων άλλων επιχειρήσεων. Σύμφωνα δε με την παρ. 3 του ιδίου άρθρου, για την εφαρμογή του νόμου, ο έλεγχος απορρέει από δικαιώματα, συμβάσεις ή άλλα μέσα, τα οποία είτε μεμονωμένα είτε από κοινού με άλλα και λαμβανομένων υπόψη των σχετικών πραγματικών ή νομικών συνθηκών, παρέχουν τη δυνατότητα καθοριστικής επίδρασης στη σύνθεση, στις συσκέψεις ή στις αποφάσεις των οργάνων μιας επιχείρησης και ιδίως από: α) δικαιώματα κυριότητας ή επικαρπίας επί του συνόλου ή μέρους των περιουσιακών στοιχείων μιας επιχείρησης, β) δικαιώματα ή συμβάσεις που παρέχουν δυνατότητα καθοριστικής επίδρασης στη σύνθεση, στις συσκέψεις ή στις αποφάσεις των οργάνων μιας επιχείρησης. Επίσης, κατά την παρ. 4 του ίδιου άρθρου, ο έλεγχος αποκτάται από το πρόσωπο ή τα πρόσωπα ή τις επιχειρήσεις, που: α) είναι υποκείμενα αυτών των δικαιωμάτων ή δικαιούχοι από τις συμβάσεις αυτές ή β) χωρίς να είναι υποκείμενα των δικαιωμάτων ή δικαιούχοι από τις συμβάσεις αυτές, δικαιούνται να ασκούν τα δικαιώματα που απορρέουν από αυτές.

Το κατά πόσο μία πράξη οδηγεί σε απόκτηση ελέγχου εξαρτάται από σειρά νομικών ή και πραγματικών στοιχείων. Η απόκτηση δικαιωμάτων ιδιοκτησίας και οι συμφωνίες των μετόχων αποτελούν σημαντικά στοιχεία όχι όμως και τα μόνα. Απόκτηση ελέγχου μπορεί επίσης να υπάρχει ακόμα και αν αυτό δεν αποτελεί δεδηλωμένη πρόθεση των μερών. Επιπλέον, ορίζεται σαφώς ότι ο έλεγχος παρέχει την δυνατότητα καθοριστικού επηρεασμού μάλλον, παρά την πραγματική άσκηση του εν λόγω επηρεασμού. Ο δε έλεγχος που αποκτάται μπορεί να είναι αποκλειστικός ή κοινός. Και στις δύο περιπτώσεις, ο έλεγχος ορίζεται ως η δυνατότητα καθοριστικού επηρεασμού της δραστηριότητας μιας επιχείρησης με βάση δικαιώματα, συμβάσεις ή οποιαδήποτε άλλα μέσα. Κοινός έλεγχος υφίσταται όταν δύο ή περισσότερες επιχειρήσεις ή πρόσωπα έχουν τη δυνατότητα να ασκούν αποφασιστική επιρροή σε μία άλλη επιχείρηση. Ως αποφασιστική επιρροή με την έννοια αυτή νοείται, κατά κανόνα, η εξουσία αναστολής ενεργειών που καθορίζουν την εμπορική στρατηγική συμπεριφορά μιας επιχείρησης.

Σε αντίθεση με τον αποκλειστικό έλεγχο, ο οποίος παρέχει την εξουσία καθορισμού των στρατηγικών αποφάσεων σε μία επιχείρηση από συγκεκριμένο μέτοχο, ο κοινός έλεγχος χαρακτηρίζεται από τη δυνατότητα δημιουργίας αδιεξόδου, λόγω της εξουσίας ενός ή περισσοτέρων μητρικών επιχειρήσεων να απορρίπτουν τις προτεινόμενες στρατηγικές αποφάσεις. Ως εκ τούτου, οι μέτοχοι αυτοί πρέπει να καταλήξουν σε μια από κοινού συνεννόηση για τον καθορισμό της εμπορικής πολιτικής της κοινής επιχείρησης [2].

Ο κοινός έλεγχος μπορεί να έχει τη μορφή:

α) είτε της ύπαρξης ίσων δικαιωμάτων ψήφου ή εκπροσώπησης στα όργανα λήψης αποφάσεων,

β) είτε της ύπαρξης δικαιωμάτων αρνησικυρίας, με την έννοια ότι απαιτείται η σύμφωνη γνώμη συγκεκριμένου μετόχου ή εταίρου, ή, κατά περίπτωση, του (των) εκπροσώπου(-ων) του στα όργανα διοίκησης για τη λήψη αποφάσεων σε σημαντικά θέματα, όπως ο διορισμός της διοίκησης, η έγκριση του προϋπολογισμού, το επιχειρηματικό πρόγραμμα ή οι επενδύσεις ή άλλα θέματα που είναι σημαντικά στα πλαίσια της συγκεκριμένης αγοράς της κοινής επιχείρησης (χρησιμοποιούμενη τεχνολογία, νέες σειρές προϊόντων κ.λπ.). Για την απόκτηση κοινού ελέγχου ο μειοψηφών μέτοχος δεν χρειάζεται να έχει όλα τα προαναφερθέντα δικαιώματα αρνησικυρίας. Μπορεί να αρκεί η ύπαρξη ορισμένων μόνο ή ακόμα ενός από αυτά. Κατά πόσο αυτό ισχύει ή όχι εξαρτάται από το συγκεκριμένο περιεχόμενο του ιδίου του δικαιώματος αρνησικυρίας, καθώς και από τη σημασία που έχει στο πλαίσιο της συγκεκριμένης εμπορικής δραστηριότητας της κοινής επιχείρησης.

γ) είτε της κοινής άσκησης δικαιωμάτων ψήφου από δύο ή περισσότερους μετόχους ή εταίρους, ο καθένας από τους οποίους έχει μειοψηφική συμμετοχή, εφόσον οι μειοψηφικές αυτές συμμετοχές, υπολογιζόμενες όλες μαζί, σχηματίζουν πλειοψηφία δικαιωμάτων ψήφου, οι δε κάτοχοί τους θα ενεργούν πάντοτε από κοινού κατά την άσκηση των δικαιωμάτων ψήφου τους, πράγμα που μπορεί να προκύπτει είτε από σχετική δεσμευτική (εξωεταιρική) συμφωνία, είτε από τα πράγματα, όπως π.χ. όταν υπάρχουν ισχυρά κοινά συμφέροντα μεταξύ των μειοψηφούντων μετόχων ή εταίρων (προηγούμενη ύπαρξη δεσμών μεταξύ τους, απόκτηση συμμετοχών μέσω συντονισμένων ενεργειών κ.λπ.), με αποτέλεσμα να μην μπορούν να ενεργήσουν ο ένας εναντίον του άλλου κατά την άσκηση των δικαιωμάτων τους όσον αφορά την κοινή επιχείρηση.

Σε ότι αφορά την υπό κρίση συναλλαγή, από τα στοιχεία του φακέλου της υπόθεσης δεν απεδείχθη άνευ ετέρου ότι η συμμετοχή της εταιρείας ΣΑΝΥΟ στο μετοχικό κεφάλαιο της εταιρείας ΜΟΥΣΙΚΟΕΚΔΟΤΙΚΗ κατά ποσοστό 30% και στο Διοικητικό Συμβούλιο αυτής με δύο (2) μέλη επί συνόλου πέντε (5) θα οδηγήσει σε αλλαγή του ελέγχου της ΜΟΥΣΙΚΟΕΚΔΟΤΙΚΗ. Ειδικότερα:

Με την από 24.2.2000 συμφωνία η μετοχική σύνθεση της ΜΟΥΣΙΚΟΕΚΔΟΤΙΚΗ διαμορφώνεται ως ακολούθως: ΣΑΝΥΟ 30%, Γ. Κούρτης και Γ. ΚΟΥΡΤΗΣ & ΣΙΑ Ο.Ε. σύνολο (26,052+4,562=) 26,052%, Αλέξ. Γκιτέρτσος 26,052%, Πέτρος Γκιτέρτσος 4,764%, λοιποί 8,57%.

Από την ανωτέρω μετοχική σύνθεση προκύπτει ότι ουδείς των τριών βασικών μετόχων της εταιρείες διαθέτει ικανή πλειοψηφία στην μετοχική σύνθεση ώστε να μπορεί από μόνος του να επηρεάσει καθοριστικά την εμπορική πολιτική της εταιρείας, με βάση τον νόμο και τα προβλεπόμενα στο Καταστατικό της.

Ούτε και η προβλεπόμενη στην ως άνω συμφωνία σύνθεση του Διοικητικού Συμβουλίου της ΜΟΥΣΙΚΟΕΚΔΟΤΙΚΗ δίνει την δυνατότητα, με βάση τον νόμο και το καταστατικό της εταιρείας, άσκησης αποκλειστικού ελέγχου επί της επιχείρησης από έναν από τους βασικούς μετόχους αυτής.

Περαιτέρω από τον φάκελο της υπόθεσης και την ακροαματική διαδικασία δεν προέκυψε ότι υφίστανται ρήτρες αρνησικυρίας, οι οποίες να δίνουν την δυνατότητα σε έναν των βασικών μετόχων να επηρεάζει την στρατηγική εμπορική πολιτική αυτής.

Η δε συμμετοχή (με βάσει το άρθρο 5 του από 24.2.2000 προσυμφώνου) στο Δ.Σ. της ΣΑΝΥΟ του Γ. Κούρτη ως απλού μέλους αυτού, δεν αποτελεί από μόνο του επαρκές στοιχείο για να τεκμηριωθεί κοινός έλεγχος της ΜΟΥΣΙΚΟΕΚΔΟΤΙΚΗ από την εταιρεία ΣΑΝΥΟ και τον εν λόγο μέτοχο.

Λαμβανομένων υπόψη όλων των ανωτέρω και της έγγραφης δήλωσης των μετόχων Γεωργίου Κούρτη και Αλέξανδρου Γκιτέρτσου στην από 24.7.2002 επιστολής-υπομνήματός τους προς την Επιτροπή Ανταγωνισμού, ότι μετά την ολοκλήρωση της γνωστοποιηθείσας συναλλαγής η ΜΟΥΣΙΚΟΕΚΔΟΤΙΚΗ «θα εξακολουθήσει να ελέγχεται και να διοικείται, ελλείψει αντιθέτου πρόβλεψης στο ιδιωτικό συμφωνητικό ή άλλης άτυπης συμφωνίας ή δέσμευσης μεταξύ των μερών» από τους εν λόγω μετόχους, η Επιτροπή κρίνει ότι η γνωστοποιηθείσα συναλλαγή δεν αποτελεί συγκέντρωση εμπίπτουσα στις διατάξεις των άρθρων 4επ. Ν.703/77, όπως ισχύει.

2. 167/ΙΙ/2000 «SIGMA ON LINE», 148/ΙΙ/2000 «ΦΑΡΜΑΚΑΠΟΘΗΚΗ Κ.Π. ΜΑΡΙΝΟΠΟΥΛΟΣ», 136/ΙΙ/2000 «TELESIS DIRECT.», 131/ΙΙ/2000 «UNIFON-TETOMA», 129/ΙΙ/2000 «EFG EUROBANK - INFO QUEST -UNIFON - ΑΦΟΙ ΜΑΡΙΝΟΠΟΥΛΟΙ - κ.αλ.», 116/ΙΙ/2000 «ΚΛΩΣΤΗΡΙΑ ΝΑΟΥΣΗΣ - ΘΡΑΚΙΚΑ ΕΚΚΟΚΚΙΣΤΗΡΙΑ», 98/ΙΙ/1999 «INFO QUEST - AKOM», 79/ΙΙ/1999 «INFO QUEST - AMERICAN COMPUTERS», 78/ΙΙ/1999 «INFO QUEST - ΙΑΣΩΝ», 58/ΙΙ/1999 «ΡΑΔΙΟ Α. ΚΟΡΑΣΙΔΗΣ - MICROCOM -MICROMEDIA», 49/ΙΙ/1999 «ΙΝΤΡΑΚΟΜ-ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΤΕΧΝΟΔΟΜΙΚΗ», 44/ΙΙ/1999 «ΣΥΜΒΟΥΛΟΙ ΔΙΚΤΥΩΝ», 2/ΙΙ/1998 «ΠΑΝΑΦΟΝ-ΚΟΡΑΣΙΔΗΣ TELECOM».

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Αποφαίνεται ότι η από 10.3.2000 γνωστοποιηθείσα εξαγορά ποσοστού 30% του μετοχικού κεφαλαίου της εταιρείας ΜΟΥΣΙΚΟΕΚΔΟΤΙΚΗ Α.Β.Ε.Ε. από την εταιρεία ΣΑΝΥΟ ΕΛΛΑΣ ΑΝΩΝΥΜΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΙΚΗ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΚΑΙ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ, η οποία θα λαμβάνει χώρα βάσει του από 24.2.2000 προσυμφώνου αγοραπωλησίας μετοχών δεν συνιστά συγκέντρωση επιχειρήσεων κατ' άρθρο 4 Ν.703/77, όπως ισχύει.

Η απόφαση εκδόθηκε την 2α Αυγούστου 2000.

Η απόφαση αυτή να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Ο Πρόεδρος	Η Γραμματέας
ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΤΖΟΥΓΑΝΑΤΟΣ	ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ - ΜΑΡΙΑ ΤΑΡΑΜΠΙΚΟΥ

Απόφαση[1] 198/ΙΙΙ/2001 (2)

Γνωστοποιηθείσα, σύμφωνα με το άρθρο 4β του Ν. 703/77 όπως ισχύει, εξαγορά από την αλλοδαπή εταιρία «LBO France (Guestion)» ή από συνδεδεμένες με αυτήν επιχειρήσεις τμήματος της επιχειρηματικής δραστηριότητας του πολυεθνικού ομίλου Schlumberger, που αφορά σε μετρήσεις αγαθών και υπηρεσιών κοινής ωφέλειας.

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ ΣΕ ΟΛΟΜΕΛΕΙΑ

Συνεδρίασε στην αίθουσα 611 του κτιρίου της Γενικής Γραμματείας Εμπορίου του Υπουργείου Ανάπτυξης την 8η Νοεμβρίου 2001, ημέρα Πέμπτη και ώρα 10.00, με την εξής σύνθεση:

Πρόεδρος: Δημήτρης Τζουγανάτος

Μέλη: Ηλίας Βλάσσης, Θεόδωρος Δεληγιαννάκης, Παναγιώτης Μαντζουράνης, Αντώνιος Μέγγουλης κωλυόμενου του τακτικού Κωνσταντίνου Ηλιόπουλου, Αλεξάνδρα Μικρουλέα κωλυόμενου του τακτικού Λεωνίδα Νικολούζου, Ιωάννης Κατσουλάκος, Χαρίσιος Ταγαράς και Γεώργιος Τριανταφυλλάκης, κωλυόμενου του τακτικού Νικολάου Βέττα.

Γραμματέας: Αικατερίνη Τριβέλη, κωλυομένης της τακτικής Αλεξάνδρας-Μαρίας Ταραμπίκου.

Θέμα της Συνεδριάσεως ήταν η από 9.8.2001 γνωστοποιηθείσα, σύμφωνα με το άρθρο 4β του Ν. 703/77 όπως ισχύει, εξαγορά από την αλλοδαπή εταιρεία LBO France (Guestion) ή από συνδεδεμένες με αυτήν επιχειρήσεις τμήματος της επιχειρηματικής δραστηριότητας του πολυεθνικού ομίλου Schlumberger, που αφορά σε μετρήσεις αγαθών και υπηρεσιών κοινής ωφέλειας.

Στη συνεδρίαση παρέστη η γνωστοποιούσα εταιρεία LBO France διά της πληρεξουσίας δικηγόρου της Ρέτας Μαμαρέλη.

Στην αρχή της συνεδρίασης, το λόγο έλαβε η Γενική Εισηγήτρια της Γραμματείας, Σοφία Καμπερίδου, η οποία ανέπτυξε τη γραπτή εισήγηση της Γραμματείας επί της υποθέσεως και κατέληξε ότι η από 26.7.2001 συμφωνηθείσα συγκέντρωση, η οποία πραγματοποιείται με την εξαγορά από τη γαλλική εταιρεία LBO France (Gestion) ή από συνδεδεμένες με αυτήν επιχειρήσεις τμήματος της επιχειρηματικής δραστηριότητας του (ολλανδικού) πολυεθνικού ομίλουSchlumberger, που αφορά σε μετρήσεις αγαθών και υπηρεσιών κοινής ωφέλειας δεν θα έχει ως αποτέλεσμα τον σημαντικό περιορισμό του ανταγωνισμού στις σχετικές αγορές τις οποίες αφορά και ως εκ τούτου προτείνεται η μη απαγόρευσή της. Στη συνέχεια το λόγο έλαβε η πληρεξούσια δικηγόρος της γνωστοποιησάσης εταιρείας, η οποία συντάχτηκε με την εισήγηση της Γραμματείας, ανέπτυξε τις θέσεις της και απάντησε σε ερωτήσεις που της υπέβαλαν ο Πρόεδρος και τα Μέλη της Επιτροπής.

Κατόπιν απεχώρησε εκ της αιθούσης η γνωστοποιήσασα εταιρεία και η Επιτροπή Ανταγωνισμού συνδιασκεφθείσα και αφού έλαβε υπόψη της τα στοιχεία του φακέλου, την Εισήγηση της Γραμματείας, τους ισχυρισμούς, τις απόψεις και τις εξηγήσεις της γνωστοποιησάσης εταιρείας, και την ενώπιον της διεξαχθείσα διαδικασία,

ΣΚΕΦΤΗΚΕ ΩΣ ΕΞΗΣ

Με το από 9.8.2001 (ημ.αρ.πρωτ. 2267) έγγραφό της, η γαλλική εταιρεία LBO France (Gestion) (εφεξής LBO) γνωστοποίησε στην Επιτροπή Ανταγωνισμού, σύμφωνα με το άρθρο 4β του Ν. 703/77, όπως ισχύει, τη συγκέντρωση επιχειρήσεων βάσει της από 26.7.2001 «Κύριας Συμφωνίας Πώλησης και Αγοράς Περιουσιακών Στοιχείων και Μετοχών», την οποία συνυπέγραψε με την ολλανδική εταιρεία Schlumberger BV (εφεξής Schlumberger).

Με την κρινόμενη συγκέντρωση η LBO και συνδεδεμένες με αυτήν επιχειρήσεις αποκτούν τμήμα της επιχειρηματικής δραστηριότητας του ομίλου Schlumberger, που αφορά στη μέτρηση αγαθών παρεχόμενων από επιχειρήσεις ή οργανισμούς κοινής ωφέλειας (utility metering business) και ειδικότερα στην απόκτηση της επιχειρηματικής δραστηριότητας των μετρήσεων (i) φυσικού αερίου, παγκοσμίως, και (ii) υπηρεσιών κοινής ωφελείας, ήτοι παροχών νερού, θέρμανσης και ηλεκτρικού ρεύματος και των βοηθητικών υπηρεσιών, παγκοσμίως, πλην των κρατών της Βορείου Αμερικής (εφεξής η εκχωρούμενη επιχειρηματική δραστηριότητα ως «RMS AA»).

Η αγοραπωλησία των παραπάνω μετοχών και περιουσιακών στοιχείων λαμβάνει χώρα βάσει επιμέρους συμφωνιών, κάθε μία των οποίων καταρτίζεται στη χώρα που βρίσκεται κάθε συγκεκριμένο μεταβιβαζόμενο περιουσιακό στοιχείο ή επιχείρηση. Τα μεταβιβαζόμενα σύνολα μετοχών και στοιχεία ενεργητικού αποκτούνται από διάφορες νέες εταιρείες συμμετοχών, τον έλεγχο των οποίων έχει η LBO, μέσω της διοίκησης διαφόρων γαλλικών αμοιβαίων κεφαλαίων («fonds communs de placement a risque» ή FCPR).

Η LBO FRANCE (GESTION) είναι Γαλλική ανώνυμη εταιρεία, συσταθείσα το 1998, η οποία διαχειρίζεται αμοιβαία κεφάλαια που έχουν εγκριθεί από τη Γαλλική Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς. Κατά δήλωσή της εταιρείας, ο όμιλός της έχει ελάχιστες δραστηριότητες εκτός Γαλλίας, ενώ καμία εταιρεία του ομίλου δεν δραστηριοποιείται στην αγορά μετρητών υπηρεσιών κοινής ωφέλειας. Επίσης, σύμφωνα με τα προσκομισθέντα στοιχεία, καμία από τις εταιρείες του ομίλου της δεν δραστηριοποιείται στην Ελληνική αγορά.

1. Από την παρούσα απόφαση έχουν παραληφθεί, σύμφωνα με το άρθρο 23 παρ.7 του Κανονισμού Λειτουργίας και Διαχείρισης της Επιτροπής Ανταγωνισμού (ΦΕΚ 361/Β'/4.4.2001), τα στοιχεία εκείνα, τα οποία κρίθηκε ότι αποτελούν επιχειρηματικό απόρρητο. Στη θέση των στοιχείων που έχουν παραληφθεί υπάρχει η ένδειξη [...]. Όπου ήταν δυνατό τα στοιχεία που παραλήφθηκαν αντικαταστάθηκαν με ενδεικτικά ποσά και αριθμούς ή με γενικές περιγραφές (εντός [...]).

Η SCHLUMBERGER BV είναι Ολλανδική εταιρεία συμμετοχών, η οποία ελέγχεται (κατά 100%) από την πολυεθνική εταιρεία Schlumberger Ltd, που είναι εισηγμένη στα Χρηματιστήρια της Νέας Υόρκης, του Λονδίνου, του Παρισιού και της Φρανκφούρτης, και ηγείται διεθνούς ομίλου επιχειρήσεων.

Το «τμήμα» RMS AA του ομίλου Schlumberger, ασχολείται με την κατασκευή, πώληση και συντήρηση μετρητών υπηρεσιών κοινής ωφέλειας, περιλαμβανομένων μετρητών αερίου, ηλεκτρικού ρεύματος, θέρμανσης και νερού, καθώς και βοηθητικές υπηρεσίες. Ο όμιλος Schlumberger προσφέρει τα προϊόντα αυτά και τις υπηρεσίες σε διάφορες χώρες σε Ευρώπη, Ασία, Αφρική, Αυστραλία, Βόρεια και Νότια Αμερική, μέσω θυγατρικών ή συνδεδεμένων επιχειρήσεων. Οι κυριότερες δραστηριότητες ασκούνται σε Γαλλία, Γερμανία, Ηνωμένο Βασίλειο, Ιταλία, Ισπανία, Ουγγαρία, Πορτογαλία, Ηνωμένες Πολιτείες Αμερικής, Ινδονησία και Βραζιλία. Κατά δήλωση των μερών, η Schlumberger BV δεν έχει καμία θυγατρική εταιρεία ή άλλη νομική παρουσία στην Ελληνική επηρεαζόμενη αγορά.

Στην Ελλάδα το RMS AA πωλεί α) προϊόντα μέτρησης εμπορικού και βιομηχανικού ηλεκτρικού ρεύματος και συστήματα ελέγχου κυμάτωσης ηλεκτρικού ρεύματος και δέκτες απευθείας μέσω της Γαλλικής εταιρείας Schlumberger Industries και β) προϊόντα μέτρησης οικιστικού και βιομηχανικού ύδατος μέσω διανομέων. Στην παρούσα φάση δεν πωλούνται στην ελληνική αγορά προϊόντα μέτρησης φυσικού αερίου και προϊόντα μέτρησης θέρμανσης, ενώ κατά δήλωση των μερών, πέραν της πώλησης των προαναφερομένων προϊόντων δεν παρέχεται, από το μεταβιβαζόμενο «τμήμα», στην Ελλάδα καμία συναφής υπηρεσία (τοποθέτηση, συντήρηση, επισκευή). Οι μεγαλύτεροι πελάτες του RMS AA στην Ελλάδα είναι η ΔΕΗ και Δήμοι, όπως ο Δήμος Θεσσαλονίκης.

Η σχετική αγορά προϊόντων περιλαμβάνει το σύνολο των προϊόντων ή υπηρεσιών που θεωρούνται από τον καταναλωτή εναλλάξιμα ή δυνάμενα να υποκατασταθούν μεταξύ τους, λόγω των χαρακτηριστικών τους, της τιμής τους και της σκοπούμενης χρήσης τους.

Όπως προαναφέρθηκε το εξαγοραζόμενο «τμήμα» πωλεί στην Ελλάδα προϊόντα μέτρησης εμπορικού και βιομηχανικού ηλεκτρικού ρεύματος και συστήματα ελέγχου κυμάτωσης ηλεκτρικού ρεύματος και δέκτες καθώς και προϊόντα μέτρησης οικιστικού νερού και μέτρησης εμπορικού και βιομηχανικού ύδατος.

Τα ανωτέρω προϊόντα ανήκουν στην ευρύτερη αγορά της μέτρησης υπηρεσιών κοινής ωφέλειας, η οποία καλύπτει ένα ευρύ φάσμα προϊόντων, συστημάτων και υπηρεσιών μέτρησης και διαχείρισης τόσο της μεταφοράς και διανομής αγαθών και υπηρεσιών παρεχόμενων από επιχειρήσεις κοινής ωφέλειας όσο και της κατανάλωσης αυτών από τους τελικούς καταναλωτές, αλλά και της παροχής νέων υπηρεσιών για συγκέντρωση δεδομένων και εσόδων.

Η σχετική γεωγραφική αγορά περιλαμβάνει την περιοχή στην οποία οι ενδιαφερόμενες επιχειρήσεις πωλούν τα σχετικά προϊόντα ή υπηρεσίες υπό επαρκώς ομοιογενείς συνθήκες ανταγωνισμού. Στην υπό κρίση υπόθεση ως σχετική γεωγραφική αγορά θεωρείται το σύνολο της ελληνικής επικράτειας.

Σχετικά με τον ανταγωνισμό, στην Ευρωπαϊκή αγορά μετρητών, πλην της Schlumberger δραστηριοποιείται σημαντικός αριθμός εταιρειών. Στην Ελλάδα οι ανταγωνιστές του RMS AA, εταιρείες SIEMENS και INTRAKOM έχουν παραγωγική δραστηριότητα ενώ οι εταιρείες MADALENA, SPANNEX POLLUX, FIORENTINI και TARTARINI ασκούν μόνο εμπορική δραστηριότητα κυρίως μέσω διανομέων. Σημειωτέον ότι, οι πελάτες (επιχειρήσεις παροχής υπηρεσιών κοινής ωφέλειας) υποχρεώνονται, ειδικά στην περίπτωση των μεγάλων συμβολαίων προμήθειας να προκηρύσσουν διαγωνισμούς σε Ευρωπαϊκή βάση σύμφωνα με την Οδηγία για τις υπηρεσίες κοινής ωφέλειας. Επίσης, για τη διανομή των προϊόντων τους και την παροχή υπηρεσιών υποστήριξης, οι προμηθευτές ή διαθέτουν εγκαταστάσεις σε κάθε Κράτος μέλος ή χρησιμοποιούν τοπικό αντιπρόσωπο ή διανομέα.

Σύμφωνα με το άρθ. 4 παρ. 2, εδαφ. β του Ν. 703/77, όπως ισχύει, συγκέντρωση πραγματοποιείται και όταν ένα ή περισσότερα πρόσωπα, που ελέγχουν ήδη τουλάχιστον μία επιχείρηση ή μία ή περισσότερες επιχειρήσεις, αποκτούν, άμεσα ή έμμεσα, τον έλεγχο του συνόλου ή τμημάτων μίας ή περισσοτέρων άλλων επιχειρήσεων. Με την εξαγορά από την εταιρεία LBO France (Gestion) ή από συνδεδεμένες με αυτήν επιχειρήσεις τμήματος της επιχειρηματικής δραστηριότητας του πολυεθνικού ομίλου Schlumberger, που αφορά σε μετρήσεις αγαθών και υπηρεσιών κοινής ωφέλειας, δημιουργείται συγκέντρωση επιχειρήσεων κατά την έννοια του παραπάνω άρθρου.

Κατά την παρ. 1. του άρ. 4β του Ν.703/77, όπως ισχύει, κάθε συγκέντρωση επιχειρήσεων πρέπει να γνωστοποιείται στην Επιτροπή Ανταγωνισμού μέσα σε 10 εργάσιμες ημέρες από τη σύναψη της συμφωνίας ή τη δημοσίευση της προσφοράς ή ανταλλαγής ή την απόκτηση συμμετοχής, που εξασφαλίζει τον έλεγχο της επιχείρησης όταν: α) με τη συγκέντρωση αποκτάται ή αυξάνεται μερίδιο αγοράς των προϊόντων ή των υπηρεσιών, που αφορά η συγκέντρωση, όπως αυτό ορίζεται στο άρθρο 4στ, που αντιπροσωπεύει στην εθνική αγορά ή σε ένα σημαντικό σε συνάρτηση με τα χαρακτηριστικά των προϊόντων ή των υπηρεσιών, τμήμα της, τουλάχιστον 35% του συνολικού κύκλου εργασιών που πραγματοποιείται με τα προϊόντα ή τις υπηρεσίες που θεωρούνται ομοειδή από τον καταναλωτή λόγω των ιδιοτήτων, της τιμής τους και της χρήσης για την οποία προορίζονται ή β) ο συνολικός κύκλος εργασιών όλων των επιχειρήσεων που συμμετέχουν στη συγκέντρωση, κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 4στ, ανέρχεται στην εθνική αγορά, τουλάχιστον σε 150.000.000 Ευρώ και δύο τουλάχιστον από τις συμμετέχουσες επιχειρήσεις πραγματοποιούν, καθεμία χωριστά, συνολικό κύκλο εργασιών άνω των 15.000.000 Ευρώ.

Η εν λόγω συγκέντρωση υπόκειται υποχρεωτικά σε προηγούμενη γνωστοποίηση για το λόγο ότι πληρούται η μία τουλάχιστον των δύο προϋποθέσεων που θέτει ο νόμος, αφού τα μερίδια του μεταβιβαζομένου τμήματος RMS AA στις αγορές α) μέτρησης εμπορικού και βιομηχανικού ηλεκτρικού ρεύματος και β) ελέγχου κυμάτωσης ηλεκτρικού ρεύματος και δεκτών ανήλθαν το 2000 σε 50% και 70% αντίστοιχα.

Συνεπώς οι επιχειρήσεις είχαν υποχρέωση προηγούμενης γνωστοποίησης της συγκέντρωσής τους, σύμφωνα με το άρθρο 4β του νόμου, και το έπραξαν εμπρόθεσμα (26.7.01 υπεγράφη η Κυρία Συμφωνία Πώλησης και Αγοράς Περιουσιακών Στοιχείων και Μετοχών και 9.8.01 γνωστοποιήθηκε στην Γραμματεία της Επιτροπής Ανταγωνισμού).

Σύμφωνα με το αρ. 4γ παρ. 1 του Ν. 703/77, όπως ισχύει, με απόφαση της Επιτροπής Ανταγωνισμού απαγορεύεται κάθε συγκέντρωση επιχειρήσεων που υπόκειται σε προηγούμενη γνωστοποίηση και η οποία μπορεί να περιορίσει σημαντικά τον ανταγωνισμό στην εθνική αγορά ή σε σημαντικό σε συνάρτηση με τα χαρακτηριστικά των προϊόντων ή των υπηρεσιών τμήμα της και ιδίως με την δημιουργία ή ενίσχυση δεσπόζουσας θέσης.

Στην κρινόμενη συγκέντρωση υφίστανται επίσης ορισμένοι δευτερεύοντες περιορισμοί που περιλαμβάνονται στην από 26.7.2001 μεταξύ τους συμφωνία, οι οποίοι είναι όμως άμεσα συνδεόμενοι με το κύριο αντικείμενο της συγκέντρωσης και αναγκαίοι για την πραγματοποίησή της.

Από πλευράς συνθηκών ανταγωνισμού στις σχετικές αγορές προϊόντων που αφορά η συγκέντρωση και σε σχέση με το ερώτημα αν η εν λόγω συγκέντρωση μπορεί να περιορίσει σημαντικά τον ανταγωνισμό, προέκυψαν τα παρακάτω:

- Η απόκτηση του «τμήματος» RMS AA του ομίλου Schlumberger από τον όμιλο LBO δεν θα αλλάξει τη δομή της αγοράς σε επίπεδο προμηθευτών ούτε αναμένεται να επηρεάσει την ανταγωνιστική συμπεριφορά των επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στην σχετική αγορά, ήτοι δεν θα επιφέρει μεταβολές στον ανταγωνισμό, δεδομένου μάλιστα του γεγονότος ότι ο όμιλος της εξαγοράζουσας δεν δραστηριοποιείται στις αγορές αυτές.
- Οι βασικοί πελάτες των μερών στην εθνική αγορά αποτελούν κατά κύριο λόγο μονοψώνια (βλπ. ΔΕΗ), οι οποίοι στην περίπτωση μεγάλων συμβολαίων προμήθειας προκηρύσσουν διαγωνισμούς σε Ευρωπαϊκή βάση, σύμφωνα με σχετική Οδηγία για τις υπηρεσίες κοινής ωφέλειας.
- Σε Ευρωπαϊκό επίπεδο, τα μέρη, τα οποία δεν έχουν παραγωγική δραστηριότητα στην Ελλάδα, αντιμετωπίζουν ισχυρό ανταγωνισμό, ενώ δύο εκ των ανταγωνιστών τους, οι SIEMENS και INTRAKOM διαθέτουν παραγωγική δραστηριότητα στη χώρα.
- Δεν υφίστανται νομικά και πραγματικά εμπόδια εισόδου στις αγορές που αφορά η κρινόμενη συγκέντρωση.

Συνεπώς η κρινόμενη συγκέντρωση δεν αναμένεται να περιορίσει σημαντικά τον ανταγωνισμό στις αγορές που αφορά.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Αποφαίνεται ότι δεν συντρέχει νόμιμος λόγος απαγόρευσης της από 9.8.2001 γνωστοποιηθείσας συγκέντρωσης, η οποία πραγματοποιείται με την εξαγορά από την γαλλική εταιρεία LBO France (Gestion) ή από συνδεδεμένες με αυτήν επιχειρήσεις τμήματος της επιχειρηματικής δραστηριότητας του (ολλανδικού) πολυεθνικού ομίλου Schlumberger και η οποία δεν θα έχει ως αποτέλεσμα τον σημαντικό περιορισμό του ανταγωνισμού στις σχετικές αγορές που αφορά.

Η απόφαση εκδόθηκε την 12η Νοεμβρίου 2001.

Η απόφαση αυτή να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Ο Πρόεδρος	Η Γραμματέας
ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΤΖΟΥΓΑΝΑΤΟΣ	ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ ΤΡΙΒΕΛΗ

Απόφαση[1] 200/ΙΙΙ/2001 (3)

Προηγούμενη γνωστοποίηση, σύμφωνα με το άρθρο 4β του Ν. 703/77, της εξαγοράς από την εταιρεία «SUMITOMO CHEMICAL COMPANY LIMITED» τμήματος του τομέα χρήσης των εταιρειών «AVENTIS ENVIRONMENTAL SCIENCE S.A.» και «AVENTIS CROPSCIENCE S.A.».

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ ΣΕ ΟΛΟΜΕΛΕΙΑ

Συνεδρίασε την 25η Οκτωβρίου 2001, ημέρα Πέμπτη και ώρα 10.30, στην αίθουσα 611 της Γενικής Γραμματείας του Υπουργείου Ανάπτυξης με την εξής σύνθεση:

Πρόεδρος: Δημήτρης Τζουγανάτος

Μέλη: Ηλίας Βλάσσης, Θεόδωρος Δεληγιαννάκης, Παναγιώτης Μαντζουράνης, Αντώνιος Μέγγουλης, κωλυομένου του τακτικού, Κωνσταντίνου Ηλιόπουλου, Λεωνίδας Νικολούζος, Ιωάννης Κατσουλάκος, Χαρίσιος Ταγαράς και Νικόλαος Βέττας

Γραμματέας: Σωτηρία Πανιέρα, κωλυομένης της τακτικής Αλεξάνδρας- Μαρίας Ταραμπίκου

Θέμα της Συνεδριάσεως ήταν η από 10.5.2001 προηγούμενη γνωστοποίηση, σύμφωνα με το άρθρο 4β του Ν. 703/77, της εξαγοράς από την εταιρεία SUMITOMO CHEMICAL COMPANY LIMITED τμήματος του τομέα δρώντων συστατικών για την παραγωγή εντομοκτόνων οικιακής χρήσης των εταιριών AVENTIS ENVIRONMENTAL SCIENCE S.A. και AVENTIS CROPSCIENCE S.A.

Στη συνεδρίαση παρέστησαν οι εταιρίες SUMITOMO CHEMICAL COMPANY LIMITED, AVENTIS ENVIRONMENTAL SCIENCE S.A και AVENTIS CROPSCIENCE S.A. δια των πληρεξουσίων δικηγόρων τους Γεωργίου Ρισβά και Αντιγόνης Παπανικολάου.

Στην αρχή της συνεδρίασης τον λόγο έλαβε η Γενική Εισηγήτρια, Σοφία Καμπερίδου, η οποία ανέπτυξε την γραπτή εισήγηση της Γραμματείας επί της υποθέσεως και πρότεινε τη μη απαγόρευση, της από 10.5.2001 γνωστοποιηθείσας συγκέντρωσης. Στην συνέχεια, τον λόγο έλαβαν οι ανωτέρω πληρεξούσιοι δικηγόροι, οι οποίοι συντάχθηκαν με την εισήγηση της Γραμματείας, ανέπτυξαν τις θέσεις των εταιρειών, έδωσαν εξηγήσεις και διευκρινίσεις σε ερωτήσεις που τους υπέβαλαν ο Πρόεδρος και τα Μέλη της Επιτροπής και ζήτησαν την έγκριση της συγκέντρωσης.

Κατόπιν απεχώρησαν οι ενδιαφερόμενες εταιρείες και η Επιτροπή Ανταγωνισμού, αφού έλαβε υπόψη της τα στοιχεία του φακέλου της υπόθεσης, την Εισήγηση της Γραμματείας, καθώς και τις απόψεις που διετύπωσαν προφορικώς οι παριστάμενες εταιρείες

ΣΚΕΦΘΗΚΕ ΩΣ ΕΞΗΣ

Ι. Με το από 10.5.2001 κοινό έγγραφό τους, οι εταιρείες SUMITOMO CHEMICAL COMPANY LIMITED (εφεξής SC), AVENTIS ENVIRONMENTAL SCIENCE S.A. και AVENTIS CROPSCIENCE S.A. (εφεξής «AES» και «ACS» αντίστοιχα, ενώ ο όμιλος αυτών ως «Aventis»), γνωστοποίησαν στην Επιτροπή Ανταγωνισμού (Ε.Α.), σύμφωνα με το άρθρο 4β του Ν. 703/77 όπως ισχύει, την από 25.4.2001 Σύμβαση Αγοράς Περιουσιακών Στοιχείων, με την οποία συμφωνείται η εξαγορά, από την πρώτη των ως

1 Από την παρούσα απόφαση έχουν παραληφθεί, σύμφωνα με το άρθρο 23 παρ.7 του Κανονισμού Λειτουργίας και Διαχείρισης της Επιτροπής Ανταγωνισμού (ΦΕΚ 361/Β'/4.4.2001), τα στοιχεία εκείνα, τα οποία κρίθηκε ότι αποτελούν επιχειρηματικό απόρρητο. Στη θέση των στοιχείων που έχουν παραληφθεί υπάρχει η ένδειξη [...]. Όπου ήταν δυνατό τα στοιχεία που παραλήφθηκαν αντικαταστάθηκαν με ενδεικτικά ποσά και αριθμούς ή με γενικές περιγραφές (εντός [...]).

άνω εταιρειών, τμήματος των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων των δύο τελευταίων εταιρειών.

Ειδικότερα, τα μέρη, γνώρισαν προς την Επιτροπή Ανταγωνισμού, μεταξύ άλλων τα ακόλουθα:

1. Με την γνωστοποιηθείσα συμφωνία, η SC θα αποκτήσει τον αποκλειστικό έλεγχο της δραστηριότητας της Aventis που αφορά τον επιχειρηματικό τομέα ορισμένων δρώντων συστατικών (εφεξής ως «Μεταβιβαζόμενα Προϊόντα»), για την παραγωγή εντομοκτόνων οικιακής χρήσης και μόνον (Household Insecticide Business - εφ'εξής η εκχωρούμενη δραστηριότητα ως «HIB»)..

2. Ο τομέας αυτός δεν έχει αυτόνομη νομική προσωπικότητα, αλλά αποτελεί αυτοτελή επιμέρους δραστηριότητα, με πλήρως προσδιορίσιμο κύκλο εργασιών στα πλαίσια της γενικότερης επιχειρηματικής δραστηριότητας των εταιρειών AES και ACS.

3. Τα ως άνω δρώντα συστατικά η Aventis τα παρασκευάζει η ίδια ή και τα προμηθεύεται από τρίτους. Επίσης, τα χρησιμοποιεί και σε σχέση με άλλες δραστηριότητές της στον τομέα των εντομοκτόνων (όπως για επαγγελματική απολύμανση και για προστασία καλλιεργειών - γεωργικά εντομοκτόνα), οι οποίες δεν θα μεταβιβασθούν στην SC (εφεξής «Παρακρατούμενα Προϊόντα»).

4. Η Aventis θα διατηρήσει στην κυριότητά της άλλα δρώντα συστατικά που αφορούν την παραγωγή εντομοκτόνων για οικιακή χρήση, στα οποία όμως η SC, με την γνωστοποιηθείσα συμφωνία, αποκτά δικαιώματα πρόσβασης.

5. Επειδή τα μεταβιβαζόμενα δρώντα συστατικά χρησιμοποιούνται και για εφαρμογές στα τμήματα των γεωργικών εντομοκτόνων και ζιζανιοκτόνων που διατηρεί η Aventis και εξαιτίας συμβατικών περιορισμών που προκύπτουν από τις συμφωνίες που διέπουν τη λειτουργία των μονάδων παραγωγής της, η Aventis διατηρεί τις περισσότερες μονάδες παραγωγής, εκχωρώντας στη SC κυρίως συμβάσεις πελατών και προμηθευτών καθώς και δικαιώματα βιομηχανικής ιδιοκτησίας (δικαιώματα ευρεσιτεχνίας, σήματα, τεχνογνωσία παραγωγής, πακέτα δεδομένων και πληροφοριών για κανονιστική υποστήριξη),που σχετίζονται με τον τομέα HIB.

Στην από 25.4.2001 Σύμβαση Αγοράς Περιουσιακών Στοιχείων αναφέρονται, μεταξύ άλλων, και τα ακόλουθα:

α) Σε ότι αφορά τα μεταβιβαζόμενα προϊόντα, η SC θα αποκτήσει το δικαίωμα να τα χρησιμοποιεί και πωλεί ελεύθερα, με εξαίρεση ορισμένους τομείς τους οποίους διατηρεί η Aventis (επαγγελματική και γεωργική χρήση). Για τον σκοπό αυτό η SC θα αποκτήσει τον «βασικό φάκελο», ο οποίος περιλαμβάνει, ανάλογα με το προϊόν, τεχνογνωσία, τεχνολογία (περιλαμβανομένης της τεχνολογίας παραγωγής), δικαιώματα καταχώρησης για τα συστατικά των εντομοκτόνων οικιακής χρήσης, δεδομένα για κανονιστική υποστήριξη, ενδείξεις, σήματα, δίπλωμα ευρεσιτεχνίας καθώς και το κεφάλαιο εργασίας που είναι απαραίτητο για την προμήθεια των πελατών. Σε σχέση με ορισμένα μεταβιβαζόμενα προϊόντα που δεν παράγονται από την Aventis [Φυσικό Πυρέθριο (Natural Pyrethrum), PBO], η Aventis θα εκχωρήσει στη SC τις συμβάσεις προμήθειας που έχει συνάψει με τρίτα πρόσωπα.

β) Σε ότι αφορά τα παρακρατούμενα προϊόντα, η SC θα αποκτήσει το δικαίωμα να τα προμηθεύεται από την Aventis και επίσης να τα χρησιμοποιεί και πωλεί μόνον σε ορισμένους τομείς, εφόσον απαιτείται η χρήση τους (οικιακή χρήση, κατοικίδια ζώα και - για τις ΗΠΑ - σπίτι και κήπος), ενώ η Aventis θα δικαιούται να χρησιμοποιεί και πωλεί τα παραπάνω προϊόντα σε όλους τους άλλους τομείς. Για τον σκοπό αυτό η SC θα αποκτήσει πρόσβαση στα δεδομένα που απαιτούνται για την προώθησή τους στην αγορά των εντομοκτόνων οικιακής χρήσης, τα οποία αφορούν στις καταχωρήσεις δρώντων συστατικών και στην τεχνογνωσία.

γ) Για ορισμένα δρώντα συστατικά, τις «Σειρές Προϊόντων Permethrin», που δεν συγκαταλέγονται ούτε στα μεταβιβαζόμενα ούτε στα παρακρατούμενα προϊόντα και τα οποία η SC θα προμηθεύεται κυρίως από τρίτο προμηθευτή, την εταιρεία FMC, η Aventis θα εκχωρήσει στην SC τη σύμβαση προμήθειας την οποία έχει καταρτίσει με την FMC. Η SC θα δικαιούται να πωλεί και να χρησιμοποιεί τις Σειρές Προϊόντων Permethrin σε όλους τους τομείς, εκτός από εκείνους τους οποίους παρακρατεί η Aventis, δηλαδή τους τομείς επαγγελματικής και γεωργικής χρήσης.

Σημειωτέον ότι, με εξαίρεση ένα εργοστάσιο στη Neuville, Γαλλία, στο οποίο παρασκευάζονται παρακρατούμενα προϊόντα, η Aventis ούτε έχει στην ιδιοκτησία της ούτε λειτουργεί εγκαταστάσεις παραγωγής δρώντων συστατικών. Τα Μεταβιβαζόμενα Προϊόντα παρασκευάζονται στην Ινδία από εταιρεία (Bilag) που λειτουργεί ως κοινή επιχείρηση της Aventis και τοπικού συνεταίρου. Εξαιτίας της έλλειψης παραγωγικών μονάδων από την πλευρά της Aventis, αρκετές συμφωνίες που αφορούν την προμήθεια της SC με δρώντα συστατικά, λειτουργούν ως «υποκατάστατα» της μεταβίβασης δικαιωμάτων ιδιοκτησίας επί των ανωτέρω παραγωγικών εγκαταστάσεων.

Η δομή της όλης συμφωνίας είναι περίπλοκη λόγω του ότι: (i) η Aventis παρακρατεί ορισμένους τομείς χρήσης δρώντων συστατικών και (ii) υπάρχουν συμβατικοί περιορισμοί που απορρέουν από τη συμφωνία για την κοινή επιχείρηση Bilag, εξ αιτίας των οποίων η SC δεν μπορεί στην παρούσα φάση να αποκτήσει ούτε τις εγκαταστάσεις του εργοστασίου παραγωγής Bilag ούτε τη συμμετοχή της Aventis στη Bilag. Η Aventis κατέχει προς το παρόν το 51% της Bilag και έχει συμφωνήσει ότι θα καταβάλει κάθε δυνατή προσπάθεια προκειμένου να μεταβιβάσει στην SC τα δικαιώματά της στη δραστηριότητα παραγωγής Allethrin της Bilag μέχρι το τέλος του 2005.

Η ολοκλήρωση της συμφωνίας θα πραγματοποιηθεί σε διάφορα στάδια όπως προβλέπεται στη Σύμβαση Αγοράς Περιουσιακών Στοιχείων και τελεί υπό την αναβλητική αίρεση της εγκρίσεώς της από τις αρμόδιες εθνικές αρχές ανταγωνισμού στις οποίες γνωστοποιείται.

ΙΙ. α) Η εξαγοράζουσα SUMITOMO CHEMICAL COMPANY, LIMITED έχει έδρα στην Osaka, Ιαπωνίας, είναι εισηγμένη στο Χρηματιστήριο και ποσοστό άνω του 5% των μετοχών της κατέχουν μόνο οι εταιρείες: Nippon Life Insurance Company (7,37%), Sumitomo Life Insurance Company (8,05%) και Sumitomo Trust Banking & Co., Ltd. (6,66%).

Η εταιρεία δραστηριοποιείται ως όμιλος σε παγκόσμιο επίπεδο στους τομείς των βασικών χημικών (basic chemicals), πετροχημικών και πλαστικών, ευγενών χημικών (fine chemicals), γεωργικών χημικών και φαρμακευτικών χημικών. Μεταξύ των προϊόντων που παράγει ο όμιλος είναι και εντομοκτόνα οικιακής χρήσης, τα οποία διαθέτει και στην ελληνική αγορά.

β) Οι πωλήτριες εταιρίες AVENTIS ENVIRONMENTAL SCIENCE S.A. και AVENTIS CROPSCIENCE S.A., έχουν

έδρα στη Lyon Γαλλίας και δραστηριοποιούνται κυρίως στον τομέα φυτικής παραγωγής και προστασίας καλλιεργειών διαθέτοντας ένα πλήρες φάσμα ζιζανιοκτόνων, μυκητοκτόνων και εντομοκτόνων. Και οι δύο εταιρείες ανήκουν στον Όμιλο εταιρειών Aventis, που δραστηριοποιείται παγκοσμίως σε διάφορους τομείς, περιλαμβανομένων του φαρμακευτικού (φάρμακα χορηγούμενα με συνταγή, εμβόλια, θεραπευτικές πρωτεΐνες) και του γεωργικού (υγιεινή και διατροφή των ζώων). Του Ομίλου ηγείται η γαλλική εταιρεία Aventis S.A.

Η μοναδική εταιρεία του Ομίλου Aventis, η οποία δραστηριοποιείται μεν στην Ελληνική αγορά αλλά όχι στον τομέα HIB, είναι η Aventis CropScience Ελλάς Α.Ε.. Οι πωλήσεις των προϊόντων HIB στην Ελλάδα γίνονται από την AES.

Οι μεγαλύτεροι πελάτες της Aventis στην Ελλάδα είναι οι εταιρείες [...]. Η Aventis προμηθεύει απευθείας τους παραπάνω πελάτες, οι οποίοι είναι παραγωγοί εντομοκτόνων ουσιών και για λογαριασμό άλλων εταιρειών. Οι εν λόγω ουσίες χρησιμοποιούνται είτε για συσκευές διάχυσης (ταμπλέτες, υγρά) είτε για αεροζόλ και διατίθενται σε εταιρείες εμπορίας όπως [...] κ.α. Οι παραπάνω πελάτες διαθέτουν επίσης προϊόντα τα οποία εμπορεύονται με δικά τους σήματα.

γ) Ο κύκλος εργασιών των επιχειρήσεων που συμμετέχουν στη συγκέντρωση για το τελευταίο οικονομικό έτος 2000, σύμφωνα με τα προσκομισθέντα από τα μέρη στοιχεία, είχε στην εθνική αγορά ως εξής: i) SC: [κάτω του 1 εκατ.] Ευρώ (οικονομικό έτος: 1.4.1999-31.3.2000) ii) Aventis (Τομέας HIB): [κάτω του 1 εκατ.] Ευρώ.

III. Η σχετική αγορά προϊόντων περιλαμβάνει το σύνολο των προϊόντων ή υπηρεσιών που θεωρούνται από τον καταναλωτή εναλλάξιμα ή δυνάμενα να υποκατασταθούν μεταξύ τους, λόγω των χαρακτηριστικών τους, της τιμής τους και της σκοπούμενης χρήσης τους, ενώ σχετική γεωγραφική αγορά περιλαμβάνει την περιοχή στην οποία οι ενδιαφερόμενες επιχειρήσεις πωλούν τα σχετικά προϊόντα ή υπηρεσίες υπό επαρκώς ομοιογενείς συνθήκες ανταγωνισμού.

Η κρινόμενη συγκέντρωση αφορά κατ' αρχάς τον οικονομικό κλάδο των δρώντων συστατικών για εντομοκτόνα οικιακής χρήσης, στον οποίο δραστηριοποιούνται τα ενδιαφερόμενα μέρη.

Κατά δήλωση των μερών τα επιμέρους δρώντα συστατικά τα οποία παράγουν και εμπορεύονται τα μέρη δεν είναι χημικά ταυτόσημα και ως εκ τούτου περιορίζεται η μεταξύ τους υποκατάσταση και απαιτούνται ξεχωριστές διαδικασίες καταχώρησης.

Σύμφωνα με τα συλλεχθέντα στοιχεία α) Δεν προβλέπεται ειδική διαδικασία καταχώρησης δρώντων συστατικών στην Ελλάδα αλλά μόνον σύστημα καταχώρησης για τα τελικά προϊόντα (Ν. 721/1977). Όταν μία εταιρεία-παραγωγός εντομοκτόνων οικιακής χρήσης υποβάλει αίτηση για καταχώρηση προϊόντος της στο Υπουργείο Γεωργίας, στην αρμόδια αρχή για καταχώρηση εντομοκτόνων οικιακής χρήσης στην Ελλάδα, οφείλει να προσδιορίσει τα δρώντα συστατικά που χρησιμοποιούνται καθώς και την πηγή προέλευσής τους. β) Εφόσον υπάρχει εγκεκριμένη από το Υπουργείο Γεωργίας σύνθεση, δεν μπορεί να αντικατασταθεί κάποια δραστική πρώτη ύλη με άλλη, παρά μόνο εάν υποβληθεί νέος φάκελος προϊόντος προς έγκριση. Για να αλλάξει επίσημα ο αρχικός προμηθευτής δρώντων συστατικών, η εταιρεία υποχρεούται να υποβάλει τα νέα τεχνικά δεδομένα που θα της χορηγήσει ο νέος προμηθευτής, γ) Η αλλαγή της εγκεκριμένης σύνθεσης απαιτεί επανέγκριση του προϊόντος. Το χρονικό διάστημα που απαιτείται γι' αυτό είναι: i) 6-12 μήνες, για γνωστά δραστικά, για τα οποία και ακολουθείται συνοπτική διαδικασία, και ii) από 2 έως 5 χρόνια για νέα δραστικά. Στην περίπτωση αυτή το κόστος είναι υψηλό, καθώς απαιτούνται μελέτες από ανεξάρτητα Ινστιτούτα, δ) Το ίδιο συστατικό μπορεί να χρησιμοποιηθεί για την παραγωγή διαφορετικών ειδών εντομοκτόνων, ενώ τα περισσότερα από τα εντομοκτόνα που κυκλοφορούν περιέχουν περισσότερα του ενός δρώντα συστατικά καθώς οι παραγωγοί εντομοκτόνων αποφεύγουν να στηριχθούν σε έναν μόνο προμηθευτή δρώντων συστατικών.

Περαιτέρω σημειώνεται ότι για την εισαγωγή δρώντος συστατικού από χώρα που δεν είναι Μέλος της Ευρωπαϊκής Ενωσης, ο εισαγωγέας οφείλει να αποκτήσει άδεια εισαγωγής από το Υπουργείο Γεωργίας. Το δρων συστατικό που πρόκειται να χρησιμοποιηθεί για την παρασκευή του τελικού προϊόντος πρέπει να προέρχεται από τον προμηθευτή που προσδιορίζεται στην αίτηση για καταχώρηση. Αυτή η άδεια εισαγωγής δεν απαιτείται, ωστόσο, όταν τα προϊόντα προέρχονται από Κράτος-Μέλος της ΕΕ, είτε με τη μορφή δρώντος συστατικού είτε με τη μορφή τελικού προϊόντος. Για το λόγο αυτό, τα δρώντα συστατικά των παραγωγών προϊόντων generic ή τα τελικά προϊόντα που περιέχουν υλικά generic είναι δυνατόν να εισαχθούν στην Ελλάδα από άλλο κράτος μέλος της ΕΕ χωρίς ειδική διαδικασία. Η Ευρωπαϊκή Οδηγία για τα Βιοκτόνα Προϊόντα (Οδηγία 98/8/ΕΚ της 16.2.1998) αναμένεται να μειώσει το κόστος για την αλλαγή προμηθευτή δρώντων συστατικών, εφόσον τα δρώντα συστατικά των διάφορων προμηθευτών καταχωρηθούν στην «θετική» λίστα που προβλέπεται από την Οδηγία. Με τον τρόπο αυτό η είσοδος στις Ευρωπαϊκές αγορές θα καταστεί πολύ πιο εύκολη για τους εγκατεστημένους σε τρίτες χώρες προμηθευτές προϊόντων generic.

Από τα προσκομισθέντα στοιχεία συνάγεται επίσης, ότι ορισμένα δρώντα συστατικά μπορούν να θεωρηθούν λειτουργικά παρόμοια μολονότι η υποκατάσταση του ενός από το άλλο γενικά απαιτεί σημαντικό χρόνο και επενδύσεις. Αυτές οι «ομάδες» δρώντων συστατικών, καθώς και τα προϊόντα που διακινούνται τόσο από τα μέρη όσο και από τις ανταγωνίστριές τους, στην εθνική αγορά, καταγράφονται από τα μέρη ως ακολούθως:

α) Ουσίες άμεσης δράσης (knock down agents-KDA) κατά κουνουπιών - Aventis: Bioallethrin, Esbiothrine και Esbiol, SC: Pynamin, Pynamin Forte και Etoc, Bayer: Transfluthrin, «generics»: Rich-d-allethrin, Rich-d-trans-allethrin και Rich-d-trans-prallethrin, Διάφοροι: Natural pyrethrum

β) Ουσίες άμεσης δράσης (KDA) κατά μυγών - SC: Neo-Pynamin (Tetramethrin) και Neo-Pynamin Forte (d-Tetramethrin), Endura : Tetramethrin, «generics»: Tetramethrin (Neo-Pynamin), Bayer : Dichlorvos. Η Aventis πωλεί μόνον PBO, μία βοηθητική ουσία που χρησιμοποιείται σε συνδυασμό με το Φυσικό Πυρέθριο.

γ) Ουσίες άμεσης δράσης (KDA) κατά κατσαρίδων - SC: Imiprothrin, Tetramethrin και d-tetramethrin, Endura: Tetramethrin, «Generics»: Tetramethrin, d-tetramethrin, Bayer: Dichlorvos, Διάφοροι: Natural Pyrethrum. Στην ομάδα αυτή περιλαμβάνεται και η ουσία Imiprothrin της

SC, η οποία προστατεύεται από δίπλωμα ευρεσιτεχνίας, είναι πιο ακριβή αλλά και πιο αποτελεσματική.

δ) Ουσίες θανάτωσης (killing agents-KiA) κατά ιπτάμενων εντόμων - Μεταξύ των ουσιών για χρήση κατά ιπτάμενων εντόμων και των ουσιών για χρήση κατά ερπόντων εντόμων φαίνεται να υπάρχει σημαντική διαφορά. Ορισμένα δρώντα συστατικά προκαλούν ερεθισμούς και γι' αυτό το λόγο μπορούν να χρησιμοποιηθούν μόνο σε παγίδες και σε σπρέι πατώματος («residual sprays»), αλλά όχι σε σπρέι χώρου («space sprays») κατά ιπτάμενων εντόμων τα οποία έρχονται σε επαφή με τον άνθρωπο. Στις ουσίες θανάτωσης κατά ιπτάμενων εντόμων οι οποίες δεν προκαλούν ερεθισμούς συμπεριλαμβάνονται οι Permethrin, Sumithrin, Resmethrin, Bioresmethrin (αν και το τελευταίο είναι πιο ακριβό) και άλλα εντομοκτόνα όπως carbamates και Propoxur. Στην ομάδα αυτή δραστηριοποιούνται οι Aventis: Resmethrin, Bioresmethrin, Permethrin, SC: Sumithrin, «generics»: Permethrin, Zeneca: Permethrin, Bayer: Cyfluthrin, Propoxur,

ε) Ουσίες θανάτωσης (KiA) κατά ερπόντων εντόμων - Τόσο τα συστατικά που προκαλούν ερεθισμούς, όσο και αυτά που δεν προκαλούν, μπορούν να χρησιμοποιηθούν ως ουσίες θανάτωσης κατά ερπόντων εντόμων. Στην ομάδα αυτή αναφέρονται οι: Aventis: Deltamethrin, Tralomethrin, Permethrin, SC: Cyphenothrin, Esfenvalerate, Bayer: Cyfluthrin, Propoxur, Dow: Chlorpyrifos, Zeneca: Permethrin/Cypermethrin, Lambdacyhalothrin, «generics»: Permethrin, Cypermethrin, Deltamethrin, BASF: Hydramethylone, FMC: Bifenthrin

Σε σχέση με την ανωτέρω παράθεση σημειώνεται ότι: i) κάθε δρων συστατικό μπορεί να περιληφθεί σε περισσότερες από μία ομάδες, ii) Τα περισσότερα επώνυμα προϊόντα των ανωτέρω ομάδων δεν προστατεύονται πλέον από διπλώματα ευρεσιτεχνίας και για το λόγο αυτό στις Ευρωπαϊκές αγορές παρατηρείται σημαντική είσοδος προϊόντων generic, από χώρες της Άπω Ανατολής (Κίνα, Ινδία, Κορέα κ.α.), iii) Σε ορισμένες ομάδες περιλαμβάνονται και φυσικά προϊόντα όπως το Φυσικό Πυρέθριο (Natural Pyrethrum), το οποίο, μολονότι είναι ακριβότερο από τα άλλα προϊόντα των ομάδων που ακολουθούν, έχει ιδιαίτερη απήχηση σε πελάτες που προτιμούν τα φυσικά προϊόντα.

Τα μέρη ισχυρίζονται ότι κάθε επιμέρους δραστική ουσία αποτελεί διακριτή αγορά προϊόντος, επικαλούμενα την με αριθμ. IV/M.737 απόφαση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (ΕΕ) της 17.7.1996 «Ciba-Geigy/Sandoz», στην οποία η ΕΕ έκρινε αναφορικά με τα δρώντα συστατικά που χρησιμοποιούνται για φυτοπροστασία (γεωργικά εντομοκτόνα) ότι κάθε δρων συστατικό αποτελεί ξεχωριστή σχετική αγορά προϊόντος, διότι «Κάθε ουσία έχει τις δικές της ιδιότητες και είναι, κατά περίπτωση, κατοχυρωμένη με δίπλωμα ευρεσιτεχνίας. Κατά την καταχώρηση, δηλαδή την έγκριση ενός φυτοπροστατευτικού προϊόντος, πρέπει να υποβάλλονται διάφορα στοιχεία ως προς τις δραστικές ουσίες που περιλαμβάνονται στα υπόψη προϊόντα. Όταν ο παραγωγός χρησιμοποιήσει διαφορετική ουσία, προκύπτει διαφορετικό προϊόν, το οποίο μπορεί μεν να έχει παρόμοια δράση με το προηγούμενο, αλλά απαιτεί εκ νέου υποβολή αίτησης προκειμένου να εγκριθεί. Σύμφωνα με πληροφορίες της Επιτροπής, η έγκριση ενός προϊόντος διαρκεί από ένα εξάμηνο μέχρι τρία έτη. Επιπλέον ο παραγωγός οφείλει να τυποποιήσει τη σύνθεση και να δοκιμάσει την αποτελεσματικότητα του νέου προϊόντος, πριν υποβάλει την αίτηση για την έγκρισή του, πράγμα το οποίο απαιτεί χρόνο. Για τους λόγους αυτούς, οι δραστικές ουσίες δεν είναι κατά βάση ανταλλάξιμες μεταξύ τους».

Στην υπό κρίση υπόθεση δεν αποδείχθηκε ότι τα επιμέρους προϊόντα που παράγουν και διαθέτουν τα μέρη (πλην της δραστικής ουσίας Imiprothrin της SC) προστατεύονται από διπλώματα ευρεσιτεχνίας. Ως εκ τούτου, η Επιτροπή κρίνει ότι η άποψη των μερών σε ότι αφορά τις σχετικές αγορές προϊόντων δεν είναι απολύτως ορθή. Παρά ταύτα, και δεδομένου ότι από την έρευνα της Γραμματείας και από τα στοιχεία του φακέλου της υπόθεσης δεν κατέστη δυνατή η ακριβής οριοθέτηση των σχετικών αγορών προϊόντων, η Επιτροπή δέχεται την άποψη των μερών η οποία είναι και η πλέον αυστηρή, αφού για κάθε παραγόμενο από τα μέρη δραστικό συστατικό δίνει στην παραγωγό εταιρεία μερίδιο 100% της αγοράς.

Ως σχετική γεωγραφική αγορά, στην παρούσα υπόθεση θεωρείται η Ελληνική επικράτεια.

IV. Η ζήτηση δρώντων συστατικών για εντομοκτόνα οικιακής χρήσης εξαρτάται από την ζήτηση των τελικών προϊόντων, η οποία επηρεάζεται από τις κλιματολογικές συνθήκες, τον βαθμό προσβολής ή τον αριθμό των εντόμων, το επίπεδο του εισοδήματος, το επίπεδο υγιεινής (οικιακές συνθήκες), ζητήματα σχετικά με την υγεία (παρενέργειες) και τις ασθένειες, που μεταδίδονται από έντομα. Εντός της Ευρώπης, η ζήτηση επικεντρώνεται κυρίως στις Μεσογειακές Χώρες με θερμότερο κλίμα.

Παγκοσμίως, η ευρύτερη αγορά δρώντων συστατικών παρουσίασε ετήσια αύξηση της τάξεως του 4% κατά το χρονικό διάστημα 1992-1998. Στην Ευρώπη η ζήτηση τελευταία παραμένει στάσιμη, ωστόσο παρατηρείται στροφή των πελατών σε περισσότερο αποτελεσματικά προϊόντα οικιακής χρήσης με λιγότερες επιπτώσεις στους χρήστες και το περιβάλλον, χωρίς όμως να επιδεικνύουν ιδιαίτερη πίστη ή προτίμηση σε συγκεκριμένα προϊόντα.

Το συνολικό μέγεθος της Ελληνικής αγοράς δρώντων συστατικών για εντομοκτόνα οικιακής χρήσης είναι πολύ περιορισμένο (2.022.000 Ευρώ το 1998, 1.501.000 Ευρώ το 1999 και 1.736.000 Ευρώ το 2000).

Οι πελάτες-χρήστες δρώντων συστατικών διακρίνονται σε δύο κατηγορίες: α) τις μεγάλες επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται σε παγκόσμιο επίπεδο, όπως οι SC Johnson, Reckitt Benckiser, Sara Lee και Clorox, και οι οποίες αποτελούν παγκοσμίως τον κύριο όγκο των πελατών με σημαντική αγοραστική και διαπραγματευτική δύναμη, και β) τις επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται σε τοπικό επίπεδο και πωλούν τα προϊόντα τους σε συγκεκριμένη γεωγραφική περιοχή (π.χ. Ασία, Ευρώπη, Αφρική). Διαπραγματεύονται συνήθως τις ποσότητες και τις τιμές απ' ευθείας με τους παραγωγούς δρώντων συστατικών και υποβάλλουν παραγγελίες σε μηνιαία συνήθως βάση. Τυχόν συμβάσεις μεταξύ προμηθευτών δρώντων συστατικών και πελατών, έχουν διάρκεια ισχύος συνήθως ένα με δύο χρόνια, σπανίως μέχρι πέντε και είναι μη αποκλειστικές καθώς, λόγω της συνεχούς εμφάνισης φθηνών προϊόντων generic, οι πελάτες δεν επιθυμούν να δεσμεύονται για περιόδους μεγαλύτερης διάρκειας.

Η παροχή υπηρεσιών εξυπηρέτησης μετά την πώληση (after sales service), όπως η τεχνική υποστήριξη και παροχή των αναγκαίων δεδομένων για την καταχώρηση στο Υπουργείο Γεωργίας, είναι ουσιώδης και παρέχεται από τους παραγωγούς δρώντων συστατικών.

Τα δρώντα συστατικά που διακινούνται στην χώρα είναι στο σύνολό τους εισαγόμενα. Το δε εμπόριό τους εντός του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου δεν επηρεάζεται από εμπόδια μη δασμολογικού χαρακτήρα.

Τα δρώντα συστατικά αντιπροσωπεύουν μόνο το 8-10% του συνολικού κόστους των τελικών προϊόντων ενώ το κόστος καταχώρησης τους δεν είναι σημαντικό και θα μειωθεί περαιτέρω με την εφαρμογή της Κοινοτικής Οδηγίας για τη διάθεση των βιοκτόνων στην αγορά, η οποία προβλέπει την αμοιβαία αναγνώριση των καταχωρήσεων που έχουν γίνει στα Κράτη-Μέλη της Ε.Ε.

Ο ανταγωνισμός από προϊόντα generic βαίνει αυξανόμενος. Το γεγονός αυτό αναμένεται να πιέσει τους προμηθευτές δρώντων συστατικών υψηλών επιχειρηματικών προδιαγραφών να επικεντρώσουν την προσοχή τους στην έρευνα και ανάπτυξη για τη δημιουργία νέων συστατικών τα οποία θα είναι πιο αποτελεσματικά και πιο φιλικά προς το περιβάλλον. Λόγω όμως του μικρού μεγέθους του τομέα εντομοκτόνων οικιακής χρήσης, λίγες από τις μεγάλες χημικές εταιρείες αναμένεται να ενδιαφερθούν να προβούν σε τέτοιου τύπου επενδύσεις, καθώς θα προτιμήσουν να επικεντρώσουν την προσοχή τους στον τομέα των γεωργικών εντομοκτόνων. Εξαιτίας του μικρού μεγέθους του τομέα των εντομοκτόνων οικιακής χρήσης δεν είναι δυνατόν μεγάλος αριθμός προμηθευτών να πραγματοποιήσει ικανοποιητικά έσοδα ώστε να καλυφθούν όποιες επενδύσεις έχουν γίνει. Αυτός είναι, κατά δήλωση των μερών, ο λόγος που πριν λίγο καιρό η Aventis αποφάσισε μονομερώς να επικεντρωθεί μόνο στον τομέα των επώνυμων επαγγελματικών προϊόντων και να εγκαταλείψει τον τομέα των εντομοκτόνων οικιακής χρήσης. Το πρώτο βήμα για να θέσει σε εφαρμογή την απόφασή της αυτή ήταν να σταματήσει το 1997 τη λειτουργία των εγκαταστάσεών της στο Ηνωμένο Βασίλειο. Ανέστειλε, επίσης, από το 1999 την ανάπτυξη ενός νέου δρώντος συστατικού, του RU899.

V.α) Κατά το άρθρο 4 παρ. 2 εδαφ. β) του Ν.703/77, όπως ισχύει, συγκέντρωση πραγματοποιείται και όταν ένα ή περισσότερα πρόσωπα που ελέγχουν ήδη τουλάχιστον μία επιχείρηση, ή μία ή περισσότερες επιχειρήσεις, αποκτούν άμεσα ή έμμεσα τον έλεγχο του συνόλου ή τμημάτων μιας ή περισσοτέρων άλλων επιχειρήσεων. Κατά την παρ. 3 του ιδίου άρθρου, για την εφαρμογή του νόμου, ο έλεγχος απορρέει από δικαιώματα, συμβάσεις ή άλλα μέσα, τα οποία είτε μεμονωμένα είτε από κοινού με άλλα και λαμβανομένων υπόψη των σχετικών πραγματικών ή νομικών συνθηκών, παρέχουν τη δυνατότητα καθοριστικής επίδρασης στη δραστηριότητα μιας επιχείρησης, και ιδίως από: α)δικαιώματα κυριότητας ή επικαρπίας επί του συνόλου ή μέρους των περιουσιακών στοιχείων της επιχείρησης, β) δικαιώματα ή συμβάσεις που παρέχουν δυνατότητα καθοριστικής επίδρασης στη σύνθεση, στις συσκέψεις ή στις αποφάσεις των οργάνων μιας επιχείρησης. Περαιτέρω, κατά την παρ. 4 του άρθρου, ο έλεγχος αποκτάται από το πρόσωπο ή τα πρόσωπα ή τις επιχειρήσεις, που: α) είναι υποκείμενα αυτών των δικαιωμάτων ή δικαιούχοι από τις συμβάσεις αυτές ή β) χωρίς να είναι υποκείμενα των δικαιωμάτων ή δικαιούχοι από τις συμβάσεις αυτές, δικαιούνται να ασκούν τα δικαιώματα που απορρέουν από αυτές.

Βάσει του νόμου, αντικείμενο του ελέγχου μπορεί να είναι μία ή περισσότερες επιχειρήσεις, οι οποίες αποτελούν νομικές οντότητες, ή τα περιουσιακά στοιχεία επιχειρήσεων ή μέρος μόνο αυτών, όταν αυτά αποτελούν επιχειρηματική δραστηριότητα της οποίας μπορεί να προσδιορισθεί σαφώς ο κύκλος εργασιών στην αγορά, όπως εμπορικά σήματα ή άδειες εκμετάλλευσης. Όταν δε ο νόμος αναφέρεται στην απόκτηση του ελέγχου τμημάτων μιας ή περισσότερων επιχειρήσεων, η έννοια αυτών μπορεί να αφορά σε: α) μία ή περισσότερες χωριστές νομικές οντότητες (π.χ. θυγατρικές εταιρείες), β) εσωτερικές υποδιαιρέσεις της εταιρείας που πραγματοποιεί την πώληση (όπως τμήμα ή επιχειρηματική μονάδα αυτής), ή γ) συγκεκριμένα στοιχεία του ενεργητικού της (π.χ. εμπορικά σήματα, άδειες εκμετάλλευσης κ.α.), στα οποία μπορεί να αποδοθεί με σαφήνεια ένας κύκλος εργασιών αγοράς. (βλ. σχετ. Αποφ. ΕΑ αριθμ. 10/ΙΙ/98 «CHEVRON-EXXON», 56/ΙΙ/99 «COCA COLA-CADBURY», 61/ΙΙ/99 «SORIN-COBE», 97/ΙΙ/99 «NOVA-SHELL», 103/ΙΙ/99 «CISCO-IBM»).

Συνεπώς, η από 25.4.2001 συμφωνηθείσα εξαγορά από την εταιρεία Sumitomo Chemical Company Limited του τμήματος των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων των εταιρειών Aventis Environmental Science S.A. και Aventis CropScience S.A., που αφορούν τον τομέα ορισμένων δρώντων συστατικών για την παραγωγή εντομοκτόνων οικιακής χρήσης, αποτελεί συγκέντρωση επιχειρήσεων, εμπίπτουσα στις ανωτέρω διατάξεις του νόμου.

β) Κατά το άρθρο 4β παρ. 1 του Ν. 703/77, όπως ισχύει, κάθε συγκέντρωση επιχειρήσεων πρέπει να γνωστοποιείται στην Επιτροπή Ανταγωνισμού μέσα σε 10 εργάσιμες ημέρες από τη σύναψη της συμφωνίας ή τη δημοσίευση της προσφοράς ή ανταλλαγής ή την απόκτηση συμμετοχής, που εξασφαλίζει τον έλεγχο της επιχεί-ρησης όταν: α) με τη συγκέντρωση αποκτάται ή αυξάνεται μερίδιο αγοράς των προϊόντων ή των υπηρεσιών, που αφορά η συγκέντρωση, όπως αυτό ορίζεται στο άρθρο 4στ, που αντιπροσωπεύει στην εθνική αγορά ή σε ένα σημαντικό σε συνάρτηση με τα χαρακτη-ριστικά των προϊόντων ή των υπηρεσιών, τμήμα της, τουλάχιστον 35% του συνολικού κύκλου εργασιών που πραγματοποιείται με τα προϊόντα ή τις υπηρεσίες που θεωρούνται ομοειδή από τον καταναλωτή λόγω των ιδιοτήτων, της τιμής τους και της χρήσης για την οποία προορίζονται ή β) ο συνολικός κύκλος εργασιών όλων των επιχειρήσεων που συμμετέχουν στη συγκέντρωση, κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 4στ, ανέρχεται στην εθνική αγορά, τουλάχιστον σε 150.000.000 Ευρώ και δύο τουλάχιστον από τις συμμετέχουσες επιχειρήσεις πραγματοποιούν, καθεμία χωριστά, συνολικό κύκλο εργασιών άνω των 15.000.000 Ευρώ. Κατά την παρ. 2 του ιδίου άρθρου η προθεσμία των 10 ημερών αρχίζει από την επέλευση της πρώτης από τις πράξεις, που αναφέρονται ανωτέρω. Τέλος, κατά την παρ. 3, σε γνωστοποίηση υποχρεούνται: α) σε περίπτωση που η συγκέντρωση αποτελεί αντικείμενο συμφω-νίας των επιχειρήσεων που συμμετέχουν στη συγκέντρωση, η καθεμία από αυτές, β) σε όλες τις άλλες περιπτώσεις, τα πρόσωπα, οι επιχειρήσεις ή ομάδες προσώπων ή επιχειρήσεων, που αποκτούν έλεγχο στο σύνολο ή σε τμήματα μιας ή περισσοτέρων επιχειρήσεων.

Η κρινόμενη συγκέντρωση υπόκειται σε προληπτικό έλεγχο, δεδομένου ότι, πληρούται τουλάχιστον η προϋπόθεση του μεριδίου αγοράς.

Η εξαγοράζουσα εταιρεία, προέβη εμπρόθεσμα σε γνωστοποίηση της συγκέντρωσης, αφού η συμφωνία έλαβε χώρα στις 25.4.2001 και η γνωστοποίησή της στην Ε.Α. έγινε στις 10.5.2001.

γ) Κατά το άρ. 4ε παρ. 1, Ν. 703/77, όπως ισχύει, απαγορεύεται η πραγματοποίηση συγκέντρωσης η οποία εμπίπτει στις διατάξεις περί προληπτικού ελέγχου του νόμου μέχρι την έκδοση της σχετικής απόφασης της Ε.Α.. Κατά τις παρ. 1 και 2 του άρ. 4γ του νόμου, με απόφαση της Ε.Α. απαγορεύεται κάθε συγκέντρωση επιχειρήσεων, που υπόκειται σε προηγούμενη γνωστο-ποίηση και η οποία μπορεί να περιορίσει σημαντικά τον ανταγωνι-σμό στην εθνική αγορά ή σε ένα σημαντικό σε συνάρτηση με τα χαρακτηριστικά των προϊόντων ή των υπηρεσιών τμήμα της και ιδίως με τη δημιουργία ή ενίσχυση δεσπόζουσας θέσης.

Η Επιτροπή Ανταγωνισμού λαμβάνοντας υπόψη όλα όσα αναλυτικά εκτίθενται στις υπ΄στοιχ. III-IV ενότητες της παρούσας κρίνει ότι η υπό εξέταση συγκέντρωση, αν και θα οδηγήσει σε αύξηση της ποικιλίας των προϊόντων που διαθέτει η εξαγοράζουσα εταιρεία και σε ενδυνάμωση της θέσης της στην εγχώρια αγορά, δεν θα επηρεάσει σημαντικά τις συνθήκες στις επιμέρους αγορές τις οποίες αφορά δεδομένης και της φύσεως και των ιδιαιτεροτήτων των αγορών αυτών.

δ) Κατά την παρ. 5 του άρ. 4δ του Ν. 703/77, όπως ισχύει, η Ε.Α., στην απόφασή της σχετικά με μη απαγόρευση συγκέντρωσης επιχειρήσεων, που εμπίπτει στις διατάξεις περί προληπτικού ελέγχου, μπορεί να θέτει όρους και να επιβάλλει υποχρεώσεις προκειμένου να διασφαλιστεί ότι οι συμμετέχουσες επιχειρήσεις θα τηρήσουν τις δεσμεύσεις που έχουν αναλάβει έναντι της Ε.Α. όσον αφορά την τροποποίηση του αρχικού σχεδίου συγκέντρωσης. Η απόφαση αυτή καλύπτει επίσης τους περιορισμούς που συνδέονται άμεσα με την πραγματοποίηση της συγκέντρωσης και είναι απαραίτητοι για αυτή.

Οι ανωτέρω περιορισμοί πρέπει να είναι άμεσα συνδεόμενοι με το κύριο αντικείμενο της συγκέντρωσης και αναγκαίοι για την πραγματοποίησή της, υπό την έννοια ότι, εάν δεν υπήρχαν, η συγκέντρωση δεν θα μπορούσε να πραγματοποιηθεί ή θα μπορούσε μόνο υπό περισσότερο αβέβαιες συνθήκες, με αισθητά υψηλότερο κόστος, σε μεγαλύτερο χρονικό διάστημα και με πολύ περισσότερες δυσχέρειες. Για να προσδιορισθεί δε εάν ένας περιορισμός είναι αναγκαίος ή όχι, πρέπει να ληφθεί υπόψη όχι μόνο η φύση του, αλλά επίσης να εξασφαλιστεί ότι η διάρκεια, το αντικείμενο και το γεωγραφικό πεδίο εφαρμογής του δεν υπερβαίνουν εκείνα που εύλογα απαιτούνται για την πραγματοποίηση της συγκέντρωσης. (βλ. σχετικά και Ανακοίνωση της Ε.Επιτροπής 2001/C 188/03)

Οι ρήτρες που περιορίζουν το δικαίωμα του πωλητή να αγοράζει ή να παρακρατεί μετοχές σε εταιρεία που ανταγωνίζεται τη μεταβιβαζόμενη επιχείρηση θεωρούνται ότι σχετίζονται άμεσα με τη συγκέντρωση και είναι απαραίτητες για την πραγματοποίησή της, εκτός αν απαγορεύουν στον πωλητή να αγοράζει ή να παρακρατεί για επενδυτικούς σκοπούς μετοχές που δεν του παρέχουν, άμεσα ή έμμεσα, διαχειριστικές λειτουργίες ή ουσιαστική επιρροή σε εταιρεία που ανταγωνίζεται τη μεταβιβαζόμενη επιχείρηση.

Οι υποχρεώσεις μη άσκησης ανταγωνισμού που επιβάλλονται στον πωλητή κατά τη μεταβίβαση μιας επιχείρησης ή τμήματός της μπορούν να είναι αναγκαίες για την πραγματοποίηση της συγκέντρωσης και να συνδέονται άμεσα με αυτήν, υπό την έννοια ότι για να μπορέσει να επωφεληθεί πλήρως από την αξία των μεταβιβαζομένων περιουσιακών στοιχείων, ο αγοραστής πρέπει να απολαύει προστασίας από τον ανταγωνισμό του πωλητή, η οποία θα του επιτρέψει να εξασφαλίσει την αφομοίωση της πελατείας και της αποκτώμενης τεχνογνωσίας.

Το γεωγραφικό πεδίο εφαρμογής μιας ρήτρας μη ανταγωνισμού θα πρέπει κανονικά να περιορίζεται στη ζώνη στην οποία ο πωλητής προσέφερε τα σχετικά προϊόντα ή υπηρεσίες πριν τη μεταβίβαση. Τέλος, η ισχύς των ρητρών μη ανταγωνισμού πρέπει να περιορίζεται στα προϊόντα και σε υπηρεσίες που αποτελούν το αντικείμενο δραστηριότητας της μεταβιβαζόμενης επιχείρησης.

Οι ρήτρες μη προσέλκυσης προσωπικού πρέπει να εκτιμώνται με τον ίδιο τρόπο όπως οι ρήτρες μη ανταγωνισμού.

Στην υπό κρίση υπόθεση υφίστανται οι παρακάτω δευτερεύοντες περιορισμοί:

Στην ενότητα 9.5. της από 25.4.2001 Σύμβασης Αγοράς Περιουσιακών Στοιχείων, συμφωνήθηκε ότι οι πωλήτριες εταιρείες, οι θυγατρικές τους και η Bilag δεσμεύονται, για περίοδο 5 ετών από την ημερομηνία ολοκλήρωσης της συμφωνίας, να μην αναλάβουν, ή διεξάγουν οποιαδήποτε επιχειρηματική δραστηριότητα ανά τον κόσμο, που θα έχει ως αντικείμενο α) την κατασκευή της σειράς προϊόντων Allethrin και β) την διαφήμιση και προώθηση, την διανομή τη χρήση και/ή την πώληση εντομοκτόνων ανταγωνιστικών των Μεταβιβαζομένων Προϊόντων των μεταβιβαζομένων τομέων. Η απαγόρευση αυτή θα αφορά και τυχόν αγοραστή των πωλητριών εταιρειών αλλά και εταιρείες με τις οποίες ενδέχεται να συγχωνευθούν οι πωλήτριες.

Κατ' εξαίρεση η αγοράστρια συμφωνεί ότι δεν απαγορεύεται στις πωλήτριες α) να εμπορεύονται, διανέμουν, χρησιμοποιούν και πωλούν ανά τον κόσμο, για οποιαδήποτε χρήση, τα Παρακρατούμενα Προϊόντα, β) να εμπορεύονται, διανέμουν, χρησιμοποιούν και πωλούν Φυσικό Πυρέθριο και PBO ή οποιαδήποτε προϊόντα, τα οποία ανταγωνίζονται ευθέως το Φυσικό Πυρέθριο και PBO, εφόσον η χρήση αφορά αποκλειστικά και μόνο κήπους οικιών σε περιοχές εκτός των ΗΠΑ, γ) να εμπορεύονται, διανέμουν κλπ. τα Μεταβιβαζόμενα Προϊόντα στους Παρακρατούμενους επιχειρηματικούς τομείς, δ) να πωλούν στην Scotts των ΗΠΑ, σύμφωνα με τους όρους της συμφωνίας Scotts μέχρις ότου η συμφωνία αυτή εκχωρηθεί στην αγοράστρια σύμφωνα με τους όρους της ανωτέρω Σύμβασης.

Επίσης, η αγοράστρια συμφωνεί ότι, για μία πενταετία, οποιαδήποτε των πωλητριών δικαιούται α) να επενδύει άμεσα ή έμμεσα, σε οποιαδήποτε ανταγωνίστρια επιχείρηση, υπό τον όρο ότι ο εν λόγω πωλητής δεν θα αποκτήσει τον έλεγχο της επιχείρησης αυτής (υπό την έννοια ότι δεν θα αποκτήσει ποσοστό άνω του 40% των κοινών μετοχών ή των δικαιωμάτων ψήφου στην επιχείρηση αυτή) και β) να αποκτήσει, άμεσα ή έμμεσα, τον έλεγχο επιχείρησης της οποίας μέρος των μικτών κερδών της αφορά ανταγωνιστική δραστηριότητα, εφόσον όμως, εντός 18 μηνών από την απόκτηση του ελέγχου, απεκδυθεί της δραστηριότητας αυτής.

Τέλος, σε περίπτωση που δεν πληρωθούν οι όροι της σύμβασης για τα προϊόντα Allethrin, η υποχρέωση απαγόρευσης μη ανταγωνισμού, για τα προϊόντα αυτά παύει να ισχύει. Η ανωτέρω υποχρέωση μη ανταγωνισμού (με την εξαίρεση αυτής) ισχύει και για τα προϊόντα της σειράς Permethrin.

Οι ανωτέρω περιορισμοί κρίνονται αναγκαίοι για την

ολοκλήρωση της συγκέντρωσης, δεδομένης και της πολυπλοκότητας της συναλλαγής, όπως αναλυτικά αναφέρεται στην Ενότητα Ι της παρούσας.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Αποφαίνεται ότι δεν συντρέχει νόμιμος λόγος απαγόρευσης της από 10.5.2001 γνωστοποιηθείσας συγκέντρωσης, η οποία πραγματοποιείται με την εξαγορά από την εταιρεία SUMITOMO Chemical Company Limited τμήματος, του τομέα δρώντων συστατικών για την παραγωγή εντομοκτόνων οικιακής χρήσης των εταιριών Aventis Environmental Science S.A και Aventis Cropscience S.A. και η οποία δεν θα έχει ως αποτέλεσμα τον σημαντικό περιορισμό του ανταγωνισμού στις σχετικές αγορές που αφορά.

Η απόφαση εκδόθηκε την 23η Νοεμβρίου 2001.

Η απόφαση αυτή να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Ο Πρόεδρος	Η Γραμματέας
ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΤΖΟΥΓΑΝΑΤΟΣ	ΣΩΤΗΡΙΑ ΠΑΝΙΕΡΑ

Απόφαση[1] 233/ΙΙΙ/2002 (4)

Προηγούμενη γνωστοποίηση, σύμφωνα με το άρθρο 4β του Ν. 703/77, όπως ισχύει, της εξαγοράς από την εταιρεία «CIDRON A/S» του συνόλου των μετοχών της εταιρείας «MAERSK MEDICAL A/S».

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ ΣΕ ΟΛΟΜΕΛΕΙΑ

Συνεδρίασε στην αίθουσα 611 της Γενικής Γραμματείας Εμπορίου του Υπουργείου Ανάπτυξης, την 27η Φεβρουαρίου 2003, ημέρα Πέμπτη και ώρα 10:30, με την εξής σύνθεση:

Πρόεδρος: Δημήτρης Τζουγανάτος

Μέλη: Ηλίας Βλάσσης, Νικόλαος Καραμητσάνης, κωλυόμενου του τακτικού Θεόδωρου Δεληγιαννάκη, Παναγιώτης Μαντζουράνης, Αντώνιος Μέγγουλης, κωλυομένου του τακτικού Κωνσταντίνου Ηλιόπουλου, Λεωνίδας Νικολούζος, Χαρίσιος Ταγαράς και Γεώργιος Τριανταφυλλάκης, κωλυομένου του τακτικού, Νικολάου Βέττα.

Γραμματέας: Σωτηρία Πανιέρα, κωλυομένης της τακτικής, Αλεξάνδρας-Μαρίας Ταραμπίκου.

Τα λοιπά τακτικά ή/και αναπληρωματικά μέλη, καίτοι προσκληθέντα, δεν προσήλθαν λόγω δικαιολογημένου κωλύματος.

Θέμα της Συνεδριάσεως ήταν η από 18.12.2002 προηγούμενη γνωστοποίηση, σύμφωνα με το άρθρο 4β του Ν.703/77, όπως ισχύει, της εξαγοράς από την εταιρεία CIDRON A/S του συνόλου των μετοχών της εταιρείας MAERSK MEDICAL A/S.

Στη συνεδρίαση παρέστη η γνωστοποιούσα εταιρεία, CIDRON A/S, δια του πληρεξουσίου δικηγόρου, Παναγιώτη Κορωναίου.

Στην αρχή της συνεδρίασης, το λόγο έλαβε η Γενική Εισηγήτρια της Γραμματείας, Σοφία Καμπερίδου, η οποία ανέπτυξε τη γραπτή εισήγησή της Γραμματείας και πρότεινε τη μη απαγόρευση της κρινόμενης συγκέντρωσης. Στην συνέχεια, τον λόγο έλαβε ο ανωτέρω πληρεξούσιος δικηγόρος, ο οποίος συντάχθηκε με την εισήγηση της Γραμματείας, ανέπτυξε τις θέσεις της γνωστοποιούσας εταιρείας, έδωσε εξηγήσεις και διευκρινίσεις σε ερωτήσεις που του υπέβαλε ο Πρόεδρος και τα Μέλη της Επιτροπής και ζήτησε την έγκριση της συγκέντρωσης.

Κατόπιν, η παριστάμενη εταιρεία, απεχώρησε από την αίθουσα και η Επιτροπή Ανταγωνισμού, αφού έλαβε υπόψη της τα στοιχεία του σχετικού φακέλου, την Εισήγηση της Γραμματείας και τις απόψεις που διατυπώθηκαν κατά την συζήτηση της υπόθεσης,

ΣΚΕΦΘΗΚΕ ΩΣ ΕΞΗΣ

Ι. Την 17.12.2002 η εταιρεία CIDRON A/S (εφεξής «Cidron») γνωστοποίησε, σύμφωνα με το άρθρο 4β του Ν. 703/77 όπως ισχύει, στην Επιτροπή Ανταγωνισμού την επικείμενη εξαγορά από την ίδια του συνόλου (100%) των μετοχών της εταιρείας MAERSK MEDICAL A/S (εφεξής «Maersk»), που κατέχουν οι εταιρείες α) AKTIESELSKABET DAMPSKIBSSELSKABET SVENDBORG, β) DAMPSKIBSSELSKABET AF 1912, AKTIESELSKAB και γ) A/S MESAN, KOBENHAVN (εφεξής «πωλήτριες»), η οποία θα πραγματοποιηθεί δυνάμει της από 13.12.2002 «Σύμβασης Αγοράς και Πώλησης Μετοχών» (εφεξής η «Σύμβαση»), που υπεγράφη μεταξύ των πωλητριών εταιρειών και της Cidron. Όλες οι ανωτέρω εταιρείες έχουν έδρα στην Δανία.

Στην ανωτέρω Σύμβαση συμφωνούνται μεταξύ άλλων και τα ακόλουθα:

- Κατά τον χρόνο από την υπογραφή μέχρι την «ολοκλήρωση» (closing) της συμφωνίας, «οι πωλήτριες θα τηρούν την εξαγοράζουσα ευλόγως ενήμερη για όλα τα θέματα ουσιαστικής σημασίας που αφορούν στην εξαγοραζόμενη και στον όμιλό της, και θα της παρέχουν, κατόπιν αιτήματός της, εύλογη πρόσβαση στη Διοίκηση, συμπεριλαμβανομένων, μεταξύ άλλων, θεμάτων αλλαγής της φίρμας σχετικά με νέα εμπορική επωνυμία ή εταιρική ταυτότητα του Ομίλου καθώς και την πιθανή συμμετοχή του Αγοραστή σε συναντήσεις με σημαντικούς πελάτες (key customers)» (άρθρο 4.3.01). Η γνωστοποιούσα στην από 25.2.2003 επιστολή της διευκρινίζει σχετικά με την «εύλογη πρόσβαση» της εξαγοράζουσας στη Διοίκηση της εξαγοραζόμενης κατά το προ της ολοκλήρωσης της εξαγοράς στάδιο, ότι «αφορά αποκλειστικά την δυνατότητα ενημέρωσης του Αγοραστή από τον Πωλητή για το χρονικό διάστημα μέχρι την ολοκλήρωση της συγκέντρωσης σε τυχόν αλλαγή επωνυμίας και κατοχυρωμένων σημάτων των προϊόντων και σε συμμετοχή του Αγοραστή σε συναντήσεις με σημαντικούς πελάτες, απλά και μόνο για να λαμβάνει γνώση τυχόν αλλαγών σε συμφωνίες. ... η NORDIC ουδέποτε άσκησε τη δυνατότητα αυτή μέχρι σήμερα και δεν πρόκειται να την ασκήσει στην πράξη. Πρόκειται για ασφαλιστική δικλείδα ώστε να μη βρεθεί ο Αγοραστής προ δυσάρεστων εκπλήξεων μετά την ολοκλήρωση της συμφωνίας».
- Για την ολοκλήρωση της συμφωνίας απαιτείται να έχουν ληφθεί όλες οι απαιτούμενες άδειες ή εγκρίσεις αρχών ανταγωνισμού ή άλλων κυβερνητικών αρχών στα κράτη που η συμφωνία έχει γνωστοποιηθεί ή να έχουν εκπνεύσει οι απαραίτητες περίοδοι αναμονής που θέτουν οι ισχύουσες νομοθεσίες (άρθρα 4.1.03 και 4.2.03).

---

1. Από την παρούσα απόφαση έχουν παραληφθεί, σύμφωνα με το άρθρο 23 παρ. 7 του Κανονισμού Λειτουργίας και Διαχείρισης της Επιτροπής Ανταγωνισμού (ΦΕΚ 361/Β'/4.4.2001), τα στοιχεία εκείνα, τα οποία κρίθηκε ότι αποτελούν επιχειρηματικό απόρρητο. Στη θέση των στοιχείων που έχουν παραληφθεί υπάρχει η ένδειξη [...]. Όπου ήταν δυνατό τα στοιχεία που παραλήφθηκαν αντικαταστάθηκαν με ενδεικτικά ποσά και αριθμούς ή με γενικές περιγραφές (εντός [...]).

• Η ολοκλήρωση της συγκέντρωσης εξαρτάται και από την πλήρωση των ανωτέρω όρων. Ως ημερομηνία ολοκλήρωσης της συμφωνίας έχει κατ' αρχάς συμφωνηθεί η 27.2.2003 ή εάν δεν έχουν πληρωθεί όλες οι αιρέσεις της Σύμβασης, η ολοκλήρωση θα πραγματοποιηθεί εντός 10 εργάσιμων ημερών από την πλήρωσή τους (άρθρο 5.01).

• Τα σήματα, οι επωνυμίες, τα λογότυπα και τα διακριτικά γνωρίσματα της εξαγοραζόμενης θα παραμείνουν στην κυριότητα των πωλητριών ή θα μεταβιβαστούν σε αυτές. Ως εκ τούτου, η αγοράστρια δεσμεύεται να καταβάλει κάθε δυνατή προσπάθεια ώστε να εξασφαλίσει ότι, το συντομότερο δυνατό μετά την ολοκλήρωση της γνωστοποιηθείσας πράξης και σε κάθε περίπτωση όχι πέραν των 180 ημερών από την ημερομηνία υπογραφής της Σύμβασης, θα έχει μεριμνήσει ώστε να δημοσιοποιηθεί η νέα εμπορική επωνυμία του Ομίλου της εξαγοραζόμενης. Οι πωλήτριες συμφωνούν να μην επιτρέψουν σε κανένα πρόσωπο να κάνει χρήση κάποιου τμήματος των σημάτων τους σε σχέση με την λέξη «Medical», ενώ η αγοράστρια θα φροντίσει, εντός 10 ημερών από την απόκτηση της νέας εμπορικής επωνυμίας, κάθε μέλος του ομίλου της εξαγοραζόμενης εταιρείας, που έχει εμπορική επωνυμία ή δευτερεύοντα τίτλο που περιλαμβάνει τις λέξεις «Maersk» ή «A.P. Moeller» ή οποιοδήποτε άλλο τμήμα των σημάτων των πωλητριών, να τροποποιήσει αυτές τις επωνυμίες σε επωνυμίες που δεν περιλαμβάνουν αυτές τις λέξεις ή οποιεσδήποτε λέξεις παρόμοιες με αυτές ή ικανές να επιφέρουν σύγχυση με αυτές. Σχετική μέριμνα έχει ληφθεί και για τα σήματα, λογότυπα κλπ. που εμφανίζονται σήμερα στην γραφική ύλη, στα χαρτικά, στις εξωτερικές επιγραφές, στις απεικονίσεις, στα προϊόντα και στις συσκευασίες και στα λοιπά υλικά και στοιχεία της εξαγοραζόμενης και των λοιπών εταιρειών του ομίλου της (άρθρο 5.05 Σύμβασης).

• Οι πωλήτριες δεσμεύονται ότι για περίοδο 3 ετών από την ημερομηνία υπογραφής της Σύμβασης, οι ίδιες και οι θυγατρικές τους δεν θα διεξάγουν οποιαδήποτε δραστηριότητα ανταγωνιστική με τις δραστηριότητες της εξαγοραζόμενης ή/και των θυγατρικών της, όπως αυτές διεξάγονται κατά την ημερομηνία της Σύμβασης. Η αγοράστρια αναγνωρίζει και συμφωνεί ότι οι επιχειρήσεις των θυγατρικών των πωλητριών εταιρειών Rosti A/S και Codan Gummi A/S δεν θεωρούνται ανταγωνιστικές με τις δραστηριότητες της εξαγοραζόμενης και των θυγατρικών της. (άρθρο 9.01).

Συνεπώς, με τη γνωστοποιηθείσα συμφωνία, η Cidron (και μέσω αυτής η ελέγχουσα αυτήν, εταιρεία Nordic Capital IV Limited) θα αποκτήσει τον αποκλειστικό έλεγχο της Maersk και, ως εκ τούτου, και των θυγατρικών αυτής εταιρειών, και θα εισέλθει στον τομέα της παραγωγής και εμπορίας αναλώσιμων ιατρικών συσκευών μιας χρήσης.

Η πράξη έχει γνωστοποιηθεί επίσης στα κράτη: Φιλανδία, Γαλλία, Γερμανία, Ιρλανδία, Πορτογαλία, Ισπανία, Σουηδία, Πολωνία και Ρωσία.

ΙΙ. Η Δανική εταιρεία Cidron A/S ιδρύθηκε την 1.7.2002, ήτοι προ της γνωστοποιηθείσας πράξης, αποκλειστικά και μόνο για το σκοπό της εξαγοράς των μετοχών της Maersk και, ως εκ τούτου, δεν δραστηριοποιείται σε κανέναν άλλο οικονομικό τομέα. Τον πλήρη και αποκλειστικό έλεγχο αυτής ασκεί η σουηδική εταιρεία NORDIC CAPITAL IV LIMITED (εφεξής και ως Nordic IV). Λόγω του ότι η εταιρεία είναι νεοσυσταθείσα και δεν ασκεί, άμεσα ή έμμεσα, καμία παραγωγική ή εμπορική δραστηριότητα, δεν διαθέτει κύκλο εργασιών.

Η Nordic IV είναι Σουηδική εταιρεία, ιδρύθηκε στις 18.5.2000, και πέραν του ελέγχου της εξαγοράζουσας έχει και τον αποκλειστικό έλεγχο της Σουηδικής επιχείρησης «private equity», NORDIC CAPITAL FUND IV (εφεξής και ως Fund IV). Για τους ανωτέρω και τα Nordic Capital Funds εν γένει η γνωστοποιούσα αναφέρει τα ακόλουθα:

Το έτος 1989 συστάθηκαν στις σκανδιναβικές χώρες τέσσερις επιχειρήσεις τύπου «funds» με τον τίτλο «Nordic Capital», καθένα από τα οποία συνιστά διαφορετική οικονομική οντότητα χωρίς όμως νομική προσωπικότητα. Από τα funds NORDIC CAPITAL FUND I και II το πρώτο έχει ήδη λυθεί και δεν υφίσταται πλέον ενώ το NORDIC CAPITAL FUND II («Fund II») ελέγχεται από κοινού από τις εταιρείες α) 3i, Investment AB Bure, β) Allmanna Pensionsfonden 4:e fondstyrelsen, γ) Allmanna Pensionsfonden 6:e fondstyrelsen, δ) Handelsbanken Livforsakringsaktiebolag and ε) Livforsakringsaktiebolaget Skandia

Τα Fund IV και NORDIC CAPITAL FUND III («Fund III») έχουν 47 και 22 θεσμικούς επενδυτές, αντίστοιχα, οι οποίοι χωρίζονται σε δύο ομάδες: Στην πρώτη ανήκουν όσοι έχουν επενδύσει απευθείας σ' αυτά (άμεσοι Επενδυτές), ενώ στη δεύτερη αυτοί που έχουν επενδύσει σ' αυτά μέσω 3 εταιρειών, που εδρεύουν στο Jersey και στην Ολλανδία (έμμεσοι Επενδυτές). Τα fund αυτά δεν ελέγχονται άμεσα ή έμμεσα από κανέναν από τους θεσμικούς επενδυτές τους, καθώς αυτοί έχουν εκχωρήσει την εξουσία λήψης αποφάσεων για τις επενδύσεις στην Nordic IV, της οποίας απώτεροι μέτοχοι είναι τρία (3) φυσικά πρόσωπα, επαγγελματίες επενδυτικοί σύμβουλοι, οι οποίοι διορίζουν και το Διοικητικό Συμβούλιό (Δ.Σ.) της, μέσω της εταιρείας NC IV Limited, που έχει έδρα στο Jersey και της οποίας κατέχουν το 100% των μετοχών. Στα πλαίσια αυτά τα Fund III και IV θεωρούνται ως μία ενιαία οικονομική μονάδα, άποψη την οποία εμμέσως υιοθέτησε η Ευρωπαϊκή Επιτροπή στην απόφασή της Nordic Capital/HIAG/Nybron/Bauwerk. Οι επενδυτές δεν έχουν οποιαδήποτε δυνατότητα άσκησης δικαιώματος αρνησικυρίας (veto) και επομένως ελέγχου επί των αποφάσεων των Managers σχετικά με το χαρτοφυλάκιο των funds. Οι ίδιοι ως άνω επενδυτικοί Σύμβουλοι ελέγχουν (κατέχουν το 100% των μετοχών) τις εταιρίες NORDIC CAPITAL III LTD και NORDIC CAPITAL IV LTD.

Κατά δήλωση της γνωστοποιούσας οι ως άνω επαγγελματίες επενδυτικοί Σύμβουλοι - μέτοχοι δεν ασκούν άλλο επάγγελμα πλην της συμμετοχής τους στις Nordic Capital, ούτε κατέχουν ατομικά ή συλλογικά ποσοστό άνω του 10% σε επιχειρήσεις δραστηριοποιούμενες στις αγορές που αφορά η υπό κρίση υπόθεση και οι οποίες αναλύονται παρακάτω. Σύμφωνα επίσης με τα προσκομισθέντα στοιχεία δεν υφίσταται σχέση μεταξύ του Fund II και των Funds IV και III.

Στα χαρτοφυλάκια των Funds IV και III (εφεξής ως όμιλος Nordic) ανήκουν 15 εταιρείες, διαφόρων αντικειμένων, μεταξύ των οποίων και η Cidron A/S και η Molnlycke Health Care (εφεξής και ως MHC). Κατά δήλωση της γνωστοποιούσας, οι ανωτέρω εταιρείες δεν δραστηριοποιούνται στις ίδιες ή σε γειτονικές αγορές με εκείνες της Maersk, με εξαίρεση (για τις αγορές του εξωτερικού και μόνο) την MHC, στην οποία όμως ο όμιλος Nordic δεν ασκεί έλεγχο, αφού «ο αποκλειστικός έλεγχος της MHC ανήκει στους επενδυτές της επιχείρησης Nordic Capital Fund II, ..., με βάση συμφωνητικό μετόχων, το οποίο προβλέπει ότι τα τέσσερα από τα πέντε (4/5) μέλη του Διοικη-

τικού Συμβουλίου της MHC θα διορίζονται από την Nordic Capital Fund II, εκ των οποίων ο ένας είναι ο Πρόεδρος του Δ.Σ. Πλην των ορίων για απαρτία που προβλέπει ο σουηδικός νόμος περί ανωνύμων εταιρειών, δεν υπάρχουν άλλα ποσοστά και η Nordic Capital Fund IV δεν έχει κανένα απολύτως δικαίωμα αρνησικυρίας (veto) για οποιοδήποτε θέμα.»

Κατά δήλωση των μερών, οι δραστηριότητες των ομίλων τους δεν ταυτίζονται σε καμία επιμέρους αγορά στην Ελλάδα.

Σε ότι αφορά τον κύκλο εργασιών του ομίλου Nordic στην Ελλάδα, αυτός, σύμφωνα με τα προσκομισθέντα στοιχεία, το έτος 2001, ανήλθε σε [κάτω των 15 εκατ.] ΕΥΡΩ.

III. Η εξαγοραζόμενη, Maersk, έχει έδρα στην Δανία και δραστηριοποιείται (άμεσα ή/και μέσω των θυγατρικών της) στον τομέα των αναλώσιμων ιατρικών συσκευών μιας χρήσης για νοσοκομειακή χρήση και κατ΄οίκον νοσηλεία (φροντίδα υγείας για το σπίτι). Στην Ελληνική αγορά διαθέτει: ηλεκτρόδια για την παρακολούθηση του καρδιαγγειακού συστήματος, μεταλλικές πλάκες γείωσης ηλεκτρισμού, αυτοκόλλητους επιδέσμους, συστήματα χορήγησης ινσουλίνης, διαφόρων ειδών καθετήρες, ουροσυλλέκτες και ουρομετρητές, ενδοτραχειακούς σωλήνες και τραχειοσωλήνες, σωλήνες σίτισης, προϊόντα για μικροχειρουργικές οφθαλμολογικές επεμβάσεις, σακούλες αιμοδιάλυσης, συστήματα διαχείρισης αεραγωγών αναπνευστικών οδών και διάφορα βοηθητικά αυτών προϊόντα. Επίσης, παράγει (σε περιορισμένη κλίμακα) προϊόντα αναισθησίας και ανάνηψης καθώς και προϊόντα περιποίησης τραυμάτων, τα οποία όμως, κατά δήλωση των μερών, δεν διαθέτει στην Ελληνική αγορά.

Η σύνθεση του μετοχικού κεφαλαίου της έχει ως ακολούθως: AKTIESELSKABET DAMPSKIBSSELSKABET SVENDBORG 48%, DAMPSKIBSSELSKABET AF 1912, AKTIESELSKAB 48%, A/S MESAN, KOBENHAVN 4%.

Η Maersk ελέγχει, άμεσα ή έμμεσα, 19 εταιρείες, ανά τον κόσμο, οι οποίες ασκούν τις δραστηριότητες της μητρικής στις χώρες που εδρεύει η καθεμία από αυτές. Στην Ελλάδα δεν διαθέτει εγκαταστάσεις ούτε και θυγατρικές επιχειρήσεις. Επίσης δεν εμπορεύεται η ίδια απευθείας τα προϊόντα της στην Ελλάδα, αλλά μέσω ανεξάρτητων μη-αποκλειστικών διανομέων.

Στην Ελληνική αγορά ο κύκλος εργασιών του ομίλου Maersk το έτος 2001 ανήλθε σε [κάτω του 1,5 εκατ.] ΕΥΡΩ

IV. Η σχετική αγορά περιλαμβάνει το σύνολο των προϊόντων ή/και υπηρεσιών που θεωρούνται από τον καταναλωτή εναλλάξιμα ή δυνάμενα να υποκατασταθούν μεταξύ τους, λόγω των χαρακτηριστικών τους, των τιμών τους και της σκοπούμενης χρήσης τους.

Η γνωστοποιηθείσα συμφωνία αφορά κατ' αρχάς την ευρύτερη αγορά των αναλώσιμων ιατρικών συσκευών μιας χρήσης, στην οποία δραστηριοποιείται μόνο η εξαγοραζόμενη επιχείρηση και η οποία μπορεί να διακριθεί σε επιμέρους σχετικές αγορές προϊόντων, τις οποίες απαρτίζουν είτε ομάδες είτε συγκεκριμένοι τύποι τέτοιων προϊόντων. Ο στενός προσδιορισμός των επιμέρους αγορών επιβάλλεται από την διαφορετική χρήση κάθε προϊόντος αλλά και από τις σημαντικές διαφορές στην τιμή και τις ιδιότητες αυτών. Ενδεικτικό είναι και το γεγονός ότι οι διαγωνισμοί που διεξάγουν τα νοσοκομεία για την προμήθεια αναλώσιμων ιατρικών προϊόντων, αφορούν κάθε προϊόν χωριστά. Οι ως άνω διαφορές δεν επιτρέπουν την εξυπηρέτηση της ίδιας ανάγκης και άρα δεν επιτρέπουν την εναλλαξιμότητα των προϊόντων. Τον στενό προσδιορισμό των αγορών έχει δεχθεί και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή (Ε.Επ.) σε σχετικές αποφάσεις της.

Με βάση τα ανωτέρω, κάθε μία από τις ακόλουθες κατηγορίες ιατρικών προϊόντων μίας χρήσης που διαθέτει η Maersk στην Ελληνική αγορά συνιστά διακριτή σχετική αγορά προϊόντος:

1. Ηλεκτρόδια (ECG Electrodes), τα οποία χρησιμοποιούνται για την παρακολούθηση του καρδιαγγειακού συστήματος του ανθρώπινου οργανισμού και χρησιμοποιούνται σε νοσοκομεία και ιατρεία.

2. Μεταλλικές πλάκες γείωσης ηλεκτρισμού (Grounding plates), οι οποίες χρησιμοποιούνται στα χειρουργεία για την επίτευξη γείωσης κατά τη χρήση χειρουργικού εξοπλισμού στον ασθενή.

3. Αυτοκόλλητοι Επίδεσμοι (Fixations), ειδικά σχεδιασμένοι για την επικόλληση και συγκράτηση καθετήρων, ενδοτραχειακών σωλήνων, παροχετεύσεων κλπ, που εισάγονται στον ασθενή, και χρησιμοποιούνται σε νοσοκομεία.

4. Συστήματα χορήγησης ινσουλίνης (Infusion set).

5. Γαστρεντερικοί καθετήρες (Gastrointestinal catheters) ή σωληνάκια, που χρησιμοποιούνται σε νοσοκομεία για την χορήγηση ή/και απορρόφηση υγρών στον γαστρεντερικό σωλήνα.

6. Ουροσυλλέκτες (Urinary drainage bags), που τοποθετούνται επί των νοσοκομειακών κλινών και συνδέονται με καθετήρα συνδεδεμένο με την ουροδόχο κύστη του ασθενούς.

7. Καθετήρες Foley, για μακράς διαρκείας θεραπείες, χρησιμοποιούνται σε νοσοκομεία και συγκρατούν τους καθετήρες τον καθετήρα στην ουροδόχο κύστη.

8. Μη επικαλυμμένοι πλαστικοί ουροκαθετήρες (PVC urology catheters - non coated), οι οποίοι χρησιμοποιούνται σε συνδυασμό με ουροσυλλέκτες για περιοδικές κενώσεις της ουροδόχου κύστης.

9. Ουρομετρητές (Urimeters), οι οποίοι χρησιμοποιούνται αποκλειστικά σε νοσοκομεία για παρακολούθηση ασθενών σε χειρουργικές επεμβάσεις καθώς και για τη διάγνωση ασθενειών.

10. Ανοικτοί καθετήρες αναρρόφησης (Open suction catheters), οι οποίοι επιτρέπουν στο ιατρικό προσωπικό νοσοκομείων να καθαρίζει τις αναπνευστικές οδούς του ασθενούς.

11. Καθετήρες Οξυγόνου και Ένρινοι καθετήρες οξυγόνου (Oxygen Catheters & Nasal Oxygen Cannula), που χρησιμοποιούνται για την παροχή οξυγόνου εντός των ρωθώνων.

12. Ενδοτραχειακοί Σωλήνες (Endotracheal tubes) με ανοικτά άκρα και ασκούς συγκράτησης, οι οποίοι χρησιμοποιούνται στα νοσοκομεία και τοποθετούνται μέσω του στόματος για να κρατούν ανοικτή την τραχεία κατά την παροχή οξυγόνου στους πνεύμονες.

13. Τραχειοσωλήνες (Tracheal tubes), οι οποίοι χρησιμοποιούνται για να κρατούν ανοικτή την αναπνευστική οδό προς τους πνεύμονες των ασθενών που έχουν υποβληθεί σε τραχειοτομή και χρησιμοποιούνται τόσο σε νοσοκομεία όσο και για μακροχρόνια κατ' οίκον νοσηλεία.

14. Καθετήρες αναρρόφησης για το χειρουργείο (Operating suction systems), που χρησιμοποιούνται κατά τη

διάρκεια εγχείρησης, για τον καθαρισμό της πληγής από σωματικά υγρά και κυρίως από αίμα.

15. Σωλήνες σίτισης (Feeding tubes), που πρησιμοποιούνται κυρίως στα νοσοκομεία για τη χορήγηση υγρής τροφής σε ασθενείς που αδυνατούν να λάβουν τροφή με άλλο τρόπο.

16. Οφθαλμολογικά προϊόντα (Ophthalmic products) για μικροχειρουργικές οφθαλμολογικές επεμβάσεις (περιλαμβάνονται λεπίδες και σωληνάκια μιας χρήσης για την αφαίρεση καταρράκτη, απόφραξη δακρυϊκού πόρου κ.λπ.).

17. Σακούλες Διάλυσης (Dialysis bags), οι οποίες αποτελούν τμήμα του συστήματος διάλυσης (κυρίως αιμοδιάλυσης) [dialysis kits].

18. Συστήματα διαχείρισης αεραγωγών (Airway management/Masks) αναπνευστικών οδών, ήτοι μάσκες και συναφή εξαρτήματα, τα οποία χρησιμοποιούνται κυρίως σε νοσοκομεία και περιορισμένα σε κατ' οίκον νοσηλεία για τη χορήγηση οξυγόνου με συσκευή αναπνευστήρα.

Πέραν των ανωτέρω, η εξαγοραζόμενη διαθέτει και διάφορα βοηθητικά προϊόντα, τα οποία παράγει σε μικρές ποσότητες και τα πουλάει αποκλειστικά ως εξαρτήματα των διαφόρων προϊόντων της, και τα οποία ομαδοποιούνται ως ακολούθως: α) Διάφορα εξαρτήματα, όπως καθετήρες και σφιγκτήρες ομφάλιου λώρου, νωτιαία μανόμετρα, διάφορα πώματα, χειρουργικές λαβίδες, σφιγκτήρες σωλήνων και ενδοσκοπικοί σωλήνες και β) Εξαρτήματα που χρησιμοποιούνται στο χειρουργείο, όπως κάλαθοι περισυλλογής τεμαχίων, συνδετικά χειρουργικά σωληνάκια, σταθεροποιητές χειρουργικών τραυμάτων, συστήματα αποστράγγισης θώρακα, αποχετευτικοί αγωγοί και βελόνες παρακέντησης. Τις αξίες πωλήσεων καθενός από τα παραπάνω βοηθητικά προϊόντα, η γνωστοποιούσα τις έχει συνυπολογίσει με τις αντίστοιχες αξίες πωλήσεων των προϊόντων που αυτά. Κανένα από τα παραπάνω προϊόντα δεν παράγεται στην Ελληνική αγορά. Στα πλαίσια αυτά παρέλκει η εξέταση τους ως διακριτών σχετικών αγορών.

Σε ότι αφορά την σχετική γεωγραφική αγορά, προκειμένου να εκτιμηθούν οι επιπτώσεις που θα έχει η υπό εξέταση εξαγορά στην εγχώρια αγορά, ως σχετική γεωγραφική αγορά λαμβάνεται αυτή του συνόλου της Ελληνικής επικράτειας.

V. Σύμφωνα με τα προσκομισθέντα στοιχεία, η εξαγοραζόμενη κατέχει μερίδια άνω του 35% μόνο σε 6 από τις 18 αγορές που αφορά η υπό κρίση εξαγορά και ειδικότερα σε αυτές των:

α) μη επικαλυμμένων πλαστικών ουροκαθετήρων (2001: 50%, 2000 και 1999: 52%),

β) ουρομετρητών, (2001: 60%, 2000 και 1999: 47%),

γ) ανοιχτών καθετήρων αναρρόφησης (2001: 43%, 2000 και 1999: 50%),

δ) καθετήρων αναρρόφησης για το χειρουργείο (2001-1999: 50%),

ε) γαστρεντερικών καθετήρων (2001: 60%, 2000 και 1999: 55%) και

στ) οφθαλμολογικών προϊόντων (2001-1999: 45%).

Από την έρευνα της Γραμματείας δεν προέκυψαν στοιχεία τα οποία να αντικούουν τα ανωτέρω.

Κατά τα μέρη οι κατωτέρω εταιρείες, οι οποίες αποτελούν τους μεγαλύτερους ανταγωνιστές της Maersk στην παγκόσμια αγορά, δραστηριοποιούνται και στον Ελληνικό χώρο:

- Η εταιρεία Tyco Inc στις αγορές ηλεκτροδίων, ουροσυλλεκτών, καθετήρων Foley, ουρομετρητών και τραχειακών και ενδοτραχειακών σωλήνων.

- Η εταιρεία B.Braun AG στις αγορές των γαστρεντερικών καθετήρων, ουροσυλλεκτών, μη επικαλυμμένων πλαστικών ουροκαθετήρων, ουρομετρητών και ανοικτών καθετήρων αναρρόφησης.

- Η εταιρεία Rüsch (Teleflex) AG στις αγορές των καθετήρων Foley, μη επικαλυμμένων πλαστικών ουροκαθετήρων και των τραχειακών και ενδοτραχειακών σωλήνων.

- Η εταιρεία Intersurgical Ltd στις αγορές των συστημάτων διαχείρισης αεραγωγών, συστημάτων αναρρόφησης για το χειρουργείο και των ένρινων και απλών καθετήρων οξυγόνου.

- Η εταιρεία C.R. Bard Inc στις αγορές των ουροσυλλεκτών, καθετήρων Foley και ουρομετρητών.

Σύμφωνα με την γνωστοποιούσα, ο ανταγωνισμός είναι ιδιαίτερα έντονος σε παγκόσμιο επίπεδο και αναμένεται να οξυνθεί στο μέλλον ως προς τις τιμές πώλησης των προϊόντων, οι οποίες μειώνονται συνεχώς μέσω της μείωσης του κόστους παραγωγής.

Η ζήτηση ιατρικών προϊόντων μίας χρήσης αναμένεται να αυξηθεί τα επόμενα χρόνια με ετήσιο ρυθμό 3-6%, κυρίως λόγω της επιμήκυνσης του μέσου όρου ζωής, που οδηγεί σε αύξηση των περιπτώσεων νοσηλείας και της ανοδικής ζήτησης στις «αναδυόμενες» αγορές, σε συνδυασμό με την προσπάθεια αντιμετώπισης του κινδύνου των μολύνσεων στα νοσοκομεία ιδίως ως προς την αντιμετώπιση βακτηρίων που ανθίστανται στα αντιβιοτικά. Η Ασία και ιδίως χώρες όπως η Κίνα και η Ρωσία αναμένεται να αποτελέσουν στο μέλλον τη ταχύτερα αναπτυσσόμενη αγορά, ενώ εκτιμάται ότι θα ακολουθήσει και η Αφρική.

Σημειωτέον ότι τα προϊόντα 12 εκ των 18 σχετικών αγορών που αφορά η κρινόμενη εξαγορά απευθύνονται σε νοσοκομεία, ενώ άλλων δύο σε άλλες παραγωγούς εταιρείες (ως εξαρτήματα). Σύμφωνα δε με εταιρείες διανομής, το 90% περίπου των προϊόντων αυτών απορροφάται από τα δημόσια νοσοκομεία. Παγκοσμίως, η ζήτηση από τα νοσοκομεία έχει αυξηθεί τα τελευταία 20 χρόνια για τους προαναφερθέντες λόγους.

Σε ότι αφορά την προσφορά των προϊόντων, διανομείς ανέφεραν ότι την ευρωπαϊκή αγορά έχουν αρχίσει να κατακλύζουν τα κινεζικά προϊόντα, δεδομένου του χαμηλού κόστους παραγωγής τους και των χαμηλών μεταφορικών εξόδων.

Τα μέρη αναφέρουν ότι, οι παραγωγοί - εταιρείες, σε μία προσπάθεια περιορισμού του κόστους των προϊόντων προτιμούν να τα παράγουν σε χώρες με χαμηλό εργατικό κόστος, όπως στην Ασία και ιδίως στην Μαλαισία, στην Ανατολική Ευρώπη και στο Μεξικό.

Οι παράγοντες που επιδρούν στην είσοδο επιχειρήσεων στις υπό κρίση σχετικές αγορές είναι οι ακόλουθοι:

α) Συνολικό κόστος εισόδου. Η είσοδος νέου ανταγωνιστή σε κάποια από τις σχετικές αγορές προϊόντων στην Ελλάδα δεν κρίνεται ως οικονομικά βιώσιμη επιχειρηματική κίνηση. Το κόστος εισόδου σε ευρύτερη γεωγραφική αγορά και για όλες ή σχεδόν όλες τις σχετικές αγορές προϊόντων που αφορά η υπό κρίση συγκέντρωση είναι πολύ δύσκολο να υπολογιστεί και τέτοιο ενδεχόμενο είναι απίθανο, παρά μόνο μέσω εξαγορών.

Αντίθετα, η είσοδος σε κάθε χωριστή σχετική αγορά προϊόντος από υφιστάμενους σε γειτονικές ή στενά συνδεδεμένες με τις σχετικές αγορές παραγωγούς είναι πι-

θανότερο σενάριο, το οποίο απαιτεί μικρότερες επενδύσεις και λιγότερο χρόνο. Εκτιμάται ότι ο απαιτούμενος χρόνος κυμαίνεται από 6 έως 12 μήνες και το συνολικό κόστος κυμαίνεται από 2 έως 5 εκατομμύρια Ευρώ για κάθε σχετική αγορά προϊόντος και με προοπτική παραγωγής ανάλογη με εκείνη της Maersk.

β) Νομικοί περιορισμοί στην άδεια. Οσον αφορά τυχόν νομικούς φραγμούς εισόδου στην ευρύτερη αγορά των ιατρικών συσκευών, αυτοί εντοπίζονται στις προδιαγραφές που πρέπει να πληρούν, σύμφωνα με την ευρωπαϊκή νομοθεσία, όλες οι ιατρικές συσκευές, οι οποίες, όμως, δεν κρίνεται ότι συνιστούν σοβαρό περιορισμό για τους μεγάλους παραγωγούς τέτοιων προϊόντων και τους ανταγωνιστές της εξαγοραζόμενης επιχείρησης. Όλα τα προϊόντα της Maersk έχουν τη σήμανση CE, σύμφωνα με την Ευρωπαϊκή Οδηγία 93/42/Συμβούλιο για τις ιατρικές συσκευές. Έγκριση έχουν τα προϊόντα της και από εθνικούς οργανισμούς ανά χώρα. Σε ότι αφορά τα εμπόδια εισόδου, εν γένει, σημειώνεται ότι η Ε.Επ. σε σειρά αποφάσεών της έχει αποφανθεί ότι σε αγορές όπως αυτές που εξετάζονται στην προκειμένη υπόθεση δεν υφίστανται ουσιαστικά εμπόδια εισόδου ανταγωνιστών δεδομένου, κυρίως, ότι: i) δεν υφίστανται ουσιαστικοί νομικοί περιορισμοί σε εθνικό επίπεδο μετά την εφαρμογή της ευρωπαϊκής οδηγίας για τις ιατρικές συσκευές 93/42/ΕΟΚ, η οποία απαιτεί από τους παραγωγούς ιατρικών συσκευών τη διοικητική έγκριση σε επίπεδο Ε.Ε.Χ., ii) το γεγονός ότι στον Ε.Ε.Χ. οι διαγωνισμοί των νοσοκομείων για την προμήθεια ιατρικών συσκευών απευθύνονται σε όλους τους προμηθευτές, ανεξαρτήτως εθνικότητας, iii) ότι υπάρχουν πολλοί ανταγωνιστές εντός του Ε.Ε.Χ., iv) το μεταφορικό κόστος εντός του Ε.Ε.Χ. είναι χαμηλό (5%) και v) υπάρχουν κεντρικά συστήματα διανομής για την προμήθεια ιατρικών συσκευών εντός του Ε.Ε.Χ..

γ) Η επίτευξη των οικονομιών κλίμακας στις επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στις υπό κρίση αγορές (ενν. ως παραγωγοί) κρίνεται και από τα μέρη απαραίτητη, και μάλιστα διευκρινίζουν ότι «η αύξηση των πωλήσεων των προϊόντων επιτρέπει την απόσβεση των παγίων εξόδων παραγωγής (κυρίως κόστος παραγωγής και κόστος τεχνολογικής ανάπτυξης). Σε κάθε περίπτωση ο σημαντικότερος παράγων που επιτυγχάνει οικονομίες κλίμακας είναι η παραγωγή σε χώρες με χαμηλό εργατικό κόστος.»

VI. Κατά το άρθρο 4 παρ. 2 εδάφ. β του Ν. 703/77, όπως ισχύει, συγκέντρωση πραγματοποιείται και όταν ένα ή περισσότερα πρόσωπα που ελέγχουν ήδη μία ή περισσότερες επιχειρήσεις, αποκτούν άμεσα ή έμμεσα τον έλεγχο του συνόλου ή τμημάτων μιας ή περισσοτέρων άλλων επιχειρήσεων.

Με την από 13.12.2002 συμφωνηθείσα εξαγορά από την εταιρεία CIDRON A/S (του ομίλου Nordic) του συνόλου των μετοχών της εταιρείας MAERSK MEDICAL A/S αποκτάται αποκλειστικός έλεγχος της δεύτερης, προηγουμένως ανεξάρτητης επιχείρησης και των θυγατρικών αυτής από την πρώτη και συνεπώς πραγματοποιείται συγκέντρωση επιχειρήσεων κατά την έννοια του παραπάνω άρθρου, η οποία εμπίπτει στις σχετικές με τις συγκεντρώσεις ρυθμίσεις του νόμου αυτού.

Κατά το άρθρο 4β παρ. 1 του νόμου, κάθε συγκέντρωση επιχειρήσεων πρέπει να γνωστοποιείται στην Επιτροπή Ανταγωνισμού μέσα σε 10 εργάσιμες ημέρες από τη σύναψη της συμφωνίας ή τη δημοσίευση της προσφοράς ή ανταλλαγής ή την απόκτηση συμμετοχής, που εξασφαλίζει τον έλεγχο της επιχεί-ρησης όταν: α) με τη συγκέντρωση αποκτάται ή αυξάνεται μερίδιο αγοράς των προϊόντων ή των υπηρεσιών, που αφορά η συγκέντρωση, όπως αυτό ορίζεται στο άρθρο 4στ, που αντιπροσωπεύει στην εθνική αγορά ή σε ένα σημαντικό σε συνάρτηση με τα χαρακτηριστικά των προϊόντων ή των υπηρεσιών, τμήμα της, τουλάχιστον 35% του συνολικού κύκλου εργασιών που πραγματοποιείται με τα προϊόντα ή τις υπηρεσίες που θεωρούνται ομοειδή από τον καταναλωτή λόγω των ιδιοτήτων, της τιμής τους και της χρήσης για την οποία προορίζονται ή β) ο συνολικός κύκλος εργασιών όλων των επιχειρήσεων που συμμετέχουν στη συγκέντρωση, κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 4στ, ανέρχεται στην εθνική αγορά, τουλάχιστον σε 150.000.000 Ευρώ και δύο τουλάχιστον από τις συμμετέχουσες επιχειρήσεις πραγματοποιούν, καθεμία χωριστά, συνολικό κύκλο εργασιών άνω των 15.000.000 Ευρώ. Κατά την παρ. 2 του ιδίου άρθρου η προθεσμία των 10 ημερών αρχίζει από την επέλευση της πρώτης από τις παραπάνω πράξεις, ενώ κατά την παρ. 3 στοιχ. β' αυτού σε γνωστοποίηση υποχρεούνται τα πρόσωπα, οι επιχειρήσεις ή ομάδες προσώπων ή επιχειρήσεων, που αποκτούν έλεγχο στο σύνολο ή σε τμήματα μιας ή περισσοτέρων επιχειρήσεων.

Η υπό κρίση συγκέντρωση υπόκειται υποχρεωτικά σε προηγούμενη γνωστοποίηση σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 4β παρ. 1 του Ν. 703/77 όπως ισχύει, δεδομένου ότι καλύπτεται η μία εκ των δύο προϋποθέσεων που ορίζει ο νόμος και ειδικότερα η προϋπόθεση του μεριδίου αγοράς, καθώς στις αγορές: α) των μη επικαλυμμένων πλαστικών ουροκαθετήρων, β) των ουρομετρητών, γ) των ανοιχτών καθετήρων αναρρόφησης, δ) των καθετήρων αναρρόφησης για το χειρουργείο, ε) των γαστρεντερικών καθετήρων και στ) των οφθαλμολογικών προϊόντων ο όμιλος της εξαγοράζουσας (ο οποίος δεν δραστηριοποιείται στις αγορές αυτές) αποκτά το μερίδιο της εξαγοραζόμενης, το οποίο υπερβαίνει κατά πολύ το 35%.

Η γνωστοποίηση της υπό κρίση συγκέντρωσης έλαβε χώρα εμπρόθεσμα από την υπόχρεη επιχείρηση CIDRON A/S, αφού η σχετική σύμβαση υπεγράφη στις 13.12.2002 και η γνωστοποίηση υπεβλήθη στις 18.12.2002.

Κατά το άρθρο 4γ παρ.1 του Ν. 703/77, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει, με απόφαση της Επιτροπής Ανταγωνισμού, απαγορεύεται κάθε συγκέντρωση επιχειρήσεων που υπόκειται σε προηγούμενη γνωστοποίηση και η οποία μπορεί να περιορίσει σημαντικά τον ανταγωνισμό στην εθνική αγορά ή σε σημαντικό σε συνάρτηση με τα χαρακτηριστικά των προϊόντων τμήμα της και ιδίως με τη δημιουργία ή ενίσχυση δεσπόζουσας θέσης. Κατά δε την παράγραφο 2 του ιδίου άρθρου, για την εκτίμηση της δυνατότητας μιας συγκέντρωσης να περιορίσει σημαντικά τον ανταγωνισμό υπό την έννοια της παρ.1 του άρθρου λαμβάνονται υπόψη ιδιαίτερα η διάρθρωση όλων των σχετικών αγορών, ο πραγματικός ή δυνητικός ανταγωνισμός εκ μέρους επιχειρήσεων εγκατεστημένων εντός ή εκτός Ελλάδας, η ύπαρξη νομικών ή πραγματικών εμποδίων εισόδου στην αγορά, η θέση των ενδιαφερόμενων επιχειρήσεων στην αγορά και η χρηματοδοτική και οικονομική δύναμή τους, οι δυνατότητες επιλογής των προμηθευτών και των χρηστών από τις επιχειρήσεις και από άλλες ανταγωνιστικές ή δυνητικά ανταγωνιστικές επιχειρήσεις, η πρόσβασή τους στις πηγές εφοδιασμού ή στις αγορές διάθεσης των προϊόντων, η εξέλιξη της προσφο-

ράς και της ζήτησης των οικείων αγαθών και υπηρεσιών, τα συμφέροντα των ενδιάμεσων και τελικών καταναλωτών και η συμβολή στην εξέλιξη της τεχνικής και οικονομικής προόδου, υπό τον όρο ότι η εξέλιξη αυτή είναι προς το συμφέρον των καταναλωτών και δεν αποτελεί εμπόδιο για τον ανταγωνισμό.

Με βάση όλα τα προσαγόμενα στοιχεία του φακέλου και γενικώς τα ανωτέρω εκτεθέντα, η Επιτροπή κρίνει ότι η γνωστοποιηθείσα συγκέντρωση δεν θα επιφέρει μεταβολές στις συνθήκες ανταγωνισμού στις επιμέρους σχετικές αγορές που αυτή αφορά.

VII. Σε ότι αφορά τους δευτερεύοντες περιορισμούς αυτοί πρέπει να είναι άμεσα συνδεόμενοι με το κύριο αντικείμενο της συγκέντρωσης και αναγκαίοι για την πραγματοποίησή της, υπό την έννοια ότι, εάν δεν υπήρχαν, η συγκέντρωση δεν θα μπορούσε να πραγματοποιηθεί ή θα μπορούσε μόνο υπό περισσότερο αβέβαιες συνθήκες, με αισθητά υψηλότερο κόστος, σε μεγαλύτερο χρονικό διάστημα και με πολύ περισσότερες δυσχέρειες. Για να προσδιορισθεί δε εάν ένας περιορισμός είναι αναγκαίος ή όχι, πρέπει να ληφθεί υπόψη όχι μόνο η φύση του αλλά επίσης να εξασφαλιστεί ότι η διάρκεια, το αντικείμενο και το γεωγραφικό πεδίο εφαρμογής του δεν υπερβαίνουν εκείνα που εύλογα απαιτούνται για την πραγματοποίηση της συγκέντρωσης.

Οι υποχρεώσεις μη άσκησης ανταγωνισμού που επιβάλλονται στον πωλητή κατά τη μεταβίβαση μιας επιχείρησης ή τμήματός της μπορούν να είναι αναγκαίες για την πραγματοποίηση της συγκέντρωσης και να συνδέονται άμεσα με αυτήν, υπό την έννοια ότι για να μπορέσει να επωφεληθεί πλήρως από την αξία των μεταβιβαζομένων περιουσιακών στοιχείων, ο αγοραστής πρέπει να απολαύει κάποιας προστασίας από τον ανταγωνισμό του πωλητή, η οποία θα του επιτρέψει να εξασφαλίσει την αφοσίωση της πελατείας και να αφομοιώσει την αποκτώμενη τεχνογνωσία.

Το γεωγραφικό πεδίο εφαρμογής μιας ρήτρας μη ανταγωνισμού θα πρέπει κανονικά να περιορίζεται στη ζώνη στην οποία ο πωλητής προσέφερε τα σχετικά προϊόντα ή υπηρεσίες πριν τη μεταβίβαση. Τέλος, η ισχύς των ρητρών μη ανταγωνισμού πρέπει να περιορίζεται στα προϊόντα και σε υπηρεσίες που αποτελούν το αντικείμενο δραστηριότητας της μεταβιβαζόμενης επιχείρησης.

Όπως προαναφέρθηκε, σύμφωνα με τον όρο 9.01 της υποβληθείσας Σύμβασης, οι πωλήτριες δεσμεύονται για περίοδο 3 ετών, να μην διεξάγουν ούτε οι ίδιες, ούτε οι θυγατρικές τους, οποιαδήποτε δραστηριότητα ανταγωνιστική με τις δραστηριότητες της εξαγοραζόμενης ή και των θυγατρικών της. Κατά την κρίση της Επιτροπής, ο ανωτέρω περιορισμός είναι απαραίτητος για την ολοκλήρωση της συγκέντρωσης και συνδέεται άμεσα με το αντικείμενό της.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Αποφαίνεται ότι δεν συντρέχει νόμιμος λόγος απαγόρευσης της από 18.12.2002 γνωστοποιηθείσας συγκέντρωσης, η οποία θα λάβει χώρα βάσει της από 13.12.2002 Σύμβασης Αγοράς και Πώλησης Μετοχών που υπεγράφη μεταξύ αφενός της εταιρείας CIDRON A/S και αφετέρου των εταιριών AKTIESELSKABET DAMPSKIBSSELSKABET SVENDBORG, DAMPSKIBSSELSKABET AF 1912, AKTIESELSKAB και A/S MESAN, KOBENHAVN και αφορά την εξαγορά από την εταιρεία CIDRON A/S του συνόλου των μετοχών της εταιρείας MAERSK MEDICAL A/S.

Η απόφαση εκδόθηκε την 27η Φεβρουαρίου 2003.

Η απόφαση αυτή να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Ο Πρόεδρος	Η Γραμματέας
ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΤΖΟΥΓΑΝΑΤΟΣ	ΣΩΤΗΡΙΑ ΠΑΝΙΕΡΑ

Απόφαση[1] 249/ΙΙΙ/2003 (5)

Καταγγελία, των σωματείων: α) ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΤΩΝ ΕΝ ΕΛΛΑΔΙ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΤΑΞΙΔΙΩΤΙΚΩΝ ΓΡΑΦΕΙΩΝ, β) ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΑ ΕΝΩΣΗ ΤΑΞΙΔΙΩΤΙΚΩΝ ΓΡΑΦΕΙΩΝ ΑΕΡΟΜΕΤΑΦΟΡΩΝ και γ) ΕΝΩΣΗ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΩΝ ΓΡΑΦΕΙΩΝ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ - ΘΡΑΚΗΣ σύμφωνα με το άρθρο 24 του Ν. 703/1977, όπως ισχύει, κατά των εταιρειών «ΟΛΥΜΠΙΑΚΗ ΑΕΡΟΠΟΡΙΑ Α.Ε.», «ΑΕΡΟΠΟΡΙΑ ΑΙΓΑΙΟΥ Α.Ε.» και «ΑΧΟΝ ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΗ Α.Ε.», τις οποίες καταγγέλλουν για παραβίαση των άρθρων 1 παράγραφος 1 και 2 του ως άνω νόμου.

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ ΣΕ ΟΛΟΜΕΛΕΙΑ

Συνεδρίασε στην αίθουσα 611 της Γενικής Γραμματείας Εμπορίου του Υπουργείου Ανάπτυξης την 29η Μαΐου 2003, ημέρα Πέμπτη και ώρα 10:30, με την εξής σύνθεση:

Πρόεδρος: Δημήτρης Τζουγανάτος

Μέλη: Ηλίας Βλάσσης, Νικόλαος Καραμητσάνης, κωλυόμενου του τακτικού Θεόδωρου Δεληγιαννάκη, Παναγιώτης Μαντζουράνης, Αλεξάνδρα Μικρουλέα, κωλυομένου του τακτικού Λεωνίδα Νικολούζου, Ιωάννης Κατσουλάκος, Θεόδωρος Φορτσάκης, κωλυομένου του τακτικού Χαρίσιου Ταγαρά και Γεώργιος Τριανταφυλλάκης, κωλυομένου του τακτικού Νικολάου Βέττα.

Γραμματέας: Σωτηρία Πανιέρα, κωλυομένης της τακτικής, Αλεξάνδρας-Μαρίας Ταραμπίκου.

Τα λοιπά τακτικά ή/και αναπληρωματικά μέλη, καίτοι προσκληθέντα, δεν προσήλθαν λόγω δικαιολογημένου κωλύματος.

Θέμα της Συνεδριάσεως ήταν η από 1.2.2002 καταγγελία, των σωματείων: α) ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΤΩΝ ΕΝ ΕΛΛΑΔΙ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΤΑΞΙΔΙΩΤΙΚΩΝ ΓΡΑΦΕΙΩΝ, (παρακάτω και «ΣΕΤΤΓ»), β) ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΑ ΕΝΩΣΗ ΤΑΞΙΔΙΩΤΙΚΩΝ ΓΡΑΦΕΙΩΝ ΑΕΡΟΜΕΤΑΦΟΡΩΝ (παρακάτω και «ΠΕΤΑΓΑ») και γ) ΕΝΩΣΗ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΩΝ ΓΡΑΦΕΙΩΝ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ - ΘΡΑΚΗΣ (παρακάτω και «ΕΤΓΜΘ») σύμφωνα με το άρθρο 24 του Ν. 703/1977, όπως ισχύει, κατά των εταιρειών ΟΛΥΜΠΙΑΚΗ ΑΕΡΟΠΟΡΙΑ Α.Ε. (παρακάτω και «Ολυμπιακή»), ΑΕΡΟΠΟΡΙΑ ΑΙΓΑΙΟΥ Α.Ε. (παρακάτω και «Aegean») και ΑΧΟΝ ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΗ Α.Ε., (παρακάτω και «Axon»), τις οποίες καταγγέλλουν για παραβίαση των άρθρων 1 παράγραφος 1 και 2 του ως άνω νόμου.

Στη συνεδρίαση παρέστησαν: α) ο νόμιμος εκπρόσωπος του ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ ΤΩΝ ΕΝ ΕΛΛΑΔΙ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΩΝ

---

1. Από την παρούσα απόφαση έχουν παραληφθεί, σύμφωνα με το άρθρο 23 παρ.7 του Κανονισμού Λειτουργίας και Διαχείρισης της Επιτροπής Ανταγωνισμού (ΦΕΚ 361/Β'/4.4.2001), τα στοιχεία εκείνα, τα οποία κρίθηκε ότι αποτελούν επιχειρηματικό απόρρητο. Στη θέση των στοιχείων που έχουν παραληφθεί υπάρχει η ένδειξη [...]. Όπου ήταν δυνατό τα στοιχεία που παραλήφθηκαν αντικαταστάθηκαν με ενδεικτικά ποσά και αριθμούς ή με γενικές περιγραφές (εντός [ ]).

ΚΑΙ ΤΑΞΙΔΙΩΤΙΚΩΝ ΓΡΑΦΕΙΩΝ, Κλώντ Αρκούρ, μετά του πληρεξουσίου δικηγόρου, Ευαγγέλου Παπαγεωργίου, β) ο νόμιμος εκπρόσωπος της ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΑΣ ΕΝΩΣΗΣ ΤΑΞΙΔΙΩΤΙΚΩΝ ΓΡΑΦΕΙΩΝ ΑΕΡΟΜΕΤΑΦΟΡΩΝ, Αθανάσιος Μαρίνος, μετά του άνω πληρεξουσίου δικηγόρου, Ευαγγέλου Παπαγεωργίου, γ) η ΕΝΩΣΗ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΩΝ ΓΡΑΦΕΙΩΝ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ -ΘΡΑΚΗΣ, δια του ως άνω πληρεξουσίου δικηγόρου, Ευαγγέλου Παπαγεωργίου καθώς και ε) η εταιρεία ΟΛΥΜΠΙΑΚΗ ΑΕΡΟΠΟΡΙΑ Α.Ε., δια των πληρεξουσίων δικηγόρων, Βασιλείου Αναγνωστόπουλου και Αθανασίου Γιαννόπουλου και β) η εταιρεία ΑΕΡΟΠΟΡΙΑ ΑΙΓΑΙΟΥ Α.Ε., δια του πληρεξουσίου δικηγόρου, Ιωάννη Δρυλλεράκη. Η εταιρεία ΑΧΟΝ ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΗ Α.Ε., δεν παρέστη στη συνεδρίαση, καθόσον έχει αναστείλει τη λειτουργία της, από το Δεκέμβριο του 2001.

Στην αρχή της συνεδρίασης, το λόγο έλαβε η Γενική Εισηγήτρια, Σοφία Καμπερίδου, η οποία ανέπτυξε τη γραπτή εισήγηση της Γραμματείας και κατέληξε προτείνοντας, να υποχρεωθούν α) οι καταγγελλόμενες εταιρίες να παύσουν την παράβαση του άρθρου 1 παρ. 1 και να παραλείψουν αυτή στο μέλλον και β) να απειληθεί πρόστιμο ή χρηματική ποινή ή και τα δύο στην περίπτωση συνέχισης ή επανάληψης της παράβασης.

Στην συνέχεια, το λόγο έλαβαν τα ενδιαφερόμενα μέρη, ανέπτυξαν τις θέσεις τους, έδωσαν διευκρινήσεις, απάντησαν σε ερωτήσεις που τους υπέβαλαν ο Πρόεδρος και τα Μέλη της Επιτροπής και ζήτησαν τα μεν καταγγέλλοντα σωματεία την αποδοχή της αίτησής τους, οι δε καταγγελλόμενες εταιρίες, την απόρριψη αυτής, αναφερόμενοι και στα υπομνήματα που θα προσκομίσουν.

Στη συνέχεια, η καταγγελλόμενη εταιρεία ΑΕΡΟΠΟΡΙΑ ΑΙΓΑΙΟΥ Α.Ε., ζήτησε από την Επιτροπή Ανταγωνισμού, την εξέταση του εμπορικού διευθυντή της Σταύρου-Σπύρου Δαλιάκα για τη θεμελίωση των ισχυρισμών της, η δε Επιτροπή Ανταγωνισμού αποδεχόμενη το αίτημά της, προχώρησε στην εξέτασή του.

Κατόπιν, ο Πρόεδρος της Επιτροπής έδωσε προθεσμία μέχρι τις 3.6.2003, ημέρα Τρίτη, στα ενδιαφερόμενα μέρη για να προσκομίσουν τα υπομνήματά τους.

Η Επιτροπή Ανταγωνισμού συνήλθε σε διάσκεψη, στην ως άνω αίθουσα 611 της Γενικής Γραμματείας Εμπορίου του Υπουργείου Ανάπτυξης, την 5η Ιουνίου 2003, ημέρα Πέμπτη και ώρα 14:00, την οποία συνέχισε και ολοκλήρωσε την 30η Σεπτεμβρίου 2003, ημέρα Τρίτη και ώρα 16:30, και αφού έλαβε υπόψη τα στοιχεία του σχετικού φακέλου, την εισήγηση της Γραμματείας, τις απόψεις που διετύπωσαν, προφορικώς και εγγράφως τα ενδιαφερόμενα μέρη και τα υπομνήματα τα οποία υπέβαλαν, καθώς και τα όσα κατέθεσε ο μάρτυρας της καταγγελλόμενης εταιρείας ΑΕΡΟΠΟΡΙΑΣ ΑΙΓΑΙΟΥ Α.Ε., κατά την ακροαματική διαδικασία,

ΣΚΕΦΘΗΚΕ ΩΣ ΕΞΗΣ:

Με την προαναφερθείσα καταγγελία τα σωματεία ΣΕΤΓΓ, ΠΕΤΑΓΑ και ΕΤΓΜΘ καταλογίζουν στις καταγγελλόμενες εταιρείες εναρμονισμένη πρακτική και κατάχρηση δεσπόζουσας θέσης (άρθρ.1 παρ.2 και άρθρ. 2 Ν. 703/77, αντίστοιχα), κατά την εκ μέρους των εταιρειών λήψη αποφάσεων με τις οποίες, προκειμένου για τα εισιτήρια εσωτερικού, αφενός μεν αυξάνουν ουσιωδώς την τιμή, με την «έντεχνη» κατάργηση των φθηνών ή οικονομικών ναύλων, αλλά και με την κατάργηση όλων των ναύλων «κοινωνικής ευαισθησίας» (νεότητας και τρίτης ηλικίας), αφετέρου μειώνουν την προμήθεια των ταξιδιωτικών πρακτόρων από 9,25% σε 6,94 %, καθαρό.

Α. Οι καταγγέλλοντες έχουν περί τα 1.650 μέλη, τα οποία δραστηριοποιούνται στον ευρύτερο τομέα παροχής τουριστικών υπηρεσιών. Η δραστηριότητά τους μεταξύ άλλων περιλαμβάνει τη διαμεσολάβηση στην πώληση αεροπορικών εισιτηρίων. Συγκεκριμένα:

α. Ο Σύνδεσμος των εν Ελλάδι Τουριστικών και Ταξιδιωτικών πρακτόρων (HATTA) απαρτίζεται από 1400 μέλη - τουριστικά γραφεία, εκ των οποίων τουλάχιστον 100 ασχολούνται αποκλειστικά με τον εσωτερικό τουρισμό.

β. Η Πανελλήνια Ένωση Τουριστικών Γραφείων Αερομεταφορών (ΠΕΤΑΓΑ) απαρτίζεται από 125 γραφεία

γ. Η Ένωση Τουριστικών Γραφείων Μακεδονίας - Θράκης αριθμεί 125 μέλη τα οποία αποτελούν το σύνολο των ταξιδιωτικών γραφείων που εξυπηρετούν ολόκληρη τη Μακεδονία και Θράκη.

Οι καταγγέλλοντες υποστηρίζουν ότι στην Ελλάδα δραστηριοποιούνται περίπου 4.200 τουριστικά γραφεία τα οποία όλα ανεξαιρέτως, σε μικρότερο ή μεγαλύτερο βαθμό, ασχολούνται με την πώληση αεροπορικών εισιτηρίων εσωτερικού. Η συντριπτική πλειοψηφία (90%) των αεροπορικών εισιτηρίων που πωλούνται μέχρι σήμερα στην Ελλάδα διατίθενται μέσω αναγνωρισμένων από την ΙΑΤΑ ταξιδιωτικών γραφείων, παρόλο που ο πελάτης έχει τη δυνατότητα να απευθυνθεί απευθείας στην προμηθεύτρια αεροπορική εταιρεία..

Β) Οι καταγγελλόμενες είναι αεροπορικές εταιρείες, μέλη του Διεθνούς Συνδέσμου Αερομεταφορών (ΙΑΤΑ). Κατέχουν άδεια εκμετάλλευσης Α΄ κατηγορίας (δηλαδή αεροσκάφη άνω των 20 θέσεων) για την με αμοιβή ή και με μίσθωση εκτέλεση δημοσίων αεροπορικών μεταφορών εσωτερικού και εξωτερικού, με τακτικές ή έκτακτες πτήσεις για τη μεταφορά επιβατών, ταχυδρομείου και φορτίου. Συγκεκριμένα:

α. Η ΟΛΥΜΠΙΑΚΗ ΑΕΡΟΠΟΡΙΑ ιδρύθηκε το 1957 και μέχρι το 1992 είχε δικαίωμα αποκλειστικής εκμετάλλευσης των τακτικών δρομολογίων εσωτερικού. Μετά το 1992, άρχισε η σταδιακή απελευθέρωση της αγοράς σύμφωνα με την κοινοτική και εθνική νομοθεσία, η οποία προέβλεπε την πλήρη απελευθέρωση της εν λόγω αγοράς από 1.1.1996. Εκτός των γραμμών εσωτερικού, η ως άνω κρατικά ελεγχόμενη εταιρεία εκτελεί και τακτικές πτήσεις για τη μεταφορά επιβατών προς ορισμένους προορισμούς του εξωτερικού και προς όλα τα αεροδρόμια της χώρας. Ο κύκλος εργασιών της για το έτος 2001 ανήλθε σε ποσό (άνω των 250 δις. δρχ.) ή (800 χιλ. Ευρώ).

β. Η ΑΕΡΟΠΟΡΙΑ ΑΙΓΑΙΟΥ, ιδρύθηκε το 1987 (αρχικά ως Aegean Aviation). Είναι η πρώτη ιδιωτική εταιρεία που το έτος 1999, μετά την απελευθέρωση της αγοράς, απέκτησε άδεια αερομεταφορέα Α΄ κατηγορίας. Από το 1994 ανήκει στον όμιλο ΒΑΣΙΛΑΚΗ και το 1999 εισήλθε στο μετοχικό της κεφάλαιο με σημαντικό ποσοστό, η εταιρεία ΜΙΝΩΙΚΕΣ ΓΡΑΜΜΕΣ από την οποία εξαγόρασε το 51% του μετοχικού κεφαλαίου της εταιρείας AIR GREECE ΑΕΡΟΓΡΑΜΜΕΣ ΕΛΛΑΔΟΣ (Ε.Α. αριθ. 105/ΙΙ/1994), ενώ τον Οκτώβριο του 2001 απορρόφησε την εταιρεία ΚΡΟΝΟΣ AIRLINES (Ε.Α. αριθ. 197/ΙΙΙ/2001).

Η εταιρεία πραγματοποιεί πτήσεις σε 11 κύριους προορισμούς και συγκεκριμένα, από Αθήνα προς Θεσσαλονίκη, Ηράκλειο, Ρόδο, Χανιά, Αλεξανδρούπολη, Καβάλα, Κέρκυρα, Μυτιλήνη, Ιωάννινα, Σαντορίνη και Μύκονο καθώς επίσης και σε διαπεριφερειακές γραμμές από Θεσ/νί-

κη προς Ηράκλειο, Μυτιλήνη, Ρόδο, Σαντορίνη, Μύκονο, από Σαντορίνη προς Μύκονο και από Ηράκλειο προς Ρόδο. Ο κύκλος εργασιών της ανήλθε για το έτος 2001 σε (ποσό άνω των 50 δις. δρχ.) ή (150 χιλ. Ευρώ).

Η AXON ιδρύθηκε τον Ιούλιο του 1999 και πραγματοποιούσε πτήσεις από Αθήνα προς Θεσσαλονίκη, Ρόδο, Σάμο, Μύκονο, Σαντορίνη, Χανιά και Ηράκλειο, μέχρι τον Δεκέμβριο 2001, οπότε ανέστειλε τη λειτουργία της.

1. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΤΗΣ ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑΣ

Στην καταγγελία τους τα παραπάνω σωματεία αναφέρουν ότι οι εταιρείες, Ολυμπιακή Αεροπορία, Αεροπορία Αιγαίου και AXON συμφώνησαν από κοινού τη μείωση της προμήθειας που αποδίδουν στους πράκτορες για την έκδοση εισιτηρίων εσωτερικού προς όλους τους προορισμούς, καθώς και την κατάργηση τόσο των δύο οικονομικότερων ναύλων, όσο και όλων των ναύλων κοινωνικής ευαισθησίας (νεότητας και τρίτης ηλικίας) με απώτερο σκοπό τον περιορισμό του ανταγωνισμού και τη μετατόπιση των προβλημάτων τους στον κλάδο των ταξιδιωτικών και τουριστικών υπηρεσιών.

Οι αεροπορικές εταιρείες αμείβουν τους ταξιδιωτικούς πράκτορες για την πώληση αεροπορικών εισιτηρίων και την παροχή τυχόν πρόσθετων υπηρεσιών με ένα σταθερό ποσό (προμήθεια). Η αμοιβή αυτή αντιπροσωπεύει την πλήρη εξόφληση των τουριστικών υπηρεσιών, οι οποίες καλύπτουν την υπηρεσία πώλησης εισιτηρίων, την είσπραξη των ποσών που σχετίζονται με την πώληση, τον κίνδυνο της είσπραξης του αντιτίμου των εισιτηρίων και το κόστος των κρατήσεων. Η προμήθεια η οποία λαμβάνεται εξαρτάται από δύο ποσοτικά μεγέθη: την ποσότητα των πωληθέντων αεροπορικών εισιτηρίων και το ποσοστό επί της τιμής των εισιτηρίων. Σύμφωνα με τους καταγγέλλοντες τα ταξιδιωτικά γραφεία δεν δύνανται να προσθέσουν στη τιμή των εισιτηρίων οποιοδήποτε χρηματικό ποσό για να καλύψουν τις δαπάνες τους.

Η αμοιβή (προμήθεια) των πρακτόρων μέχρι τις αρχές Οκτωβρίου 2001 ήταν της τάξης του 9,25% (10% με Φ.Π.Α.) επί του τιμολογίου που εκδίδουν οι αεροπορικές εταιρείες για κάθε εισιτήριο. Όμως, τον Οκτώβριο 2001 οι καταγγελλόμενες εταιρείες, στο πλαίσιο της συντονισμένης εμπορικής πολιτικής τους, αποφάσισαν τα εξής:

α) τη μείωση της προμήθειας των ταξιδιωτικών πρακτόρων από 9,25% σε 6,94% (7,5% με ΦΠΑ),

β) την κατάργηση των φθηνών/οικονομικών ναύλων που ίσχυαν για Θεσ/νίκη, Ρόδο, Κέρκυρα, Ηράκλειο, Χανιά, Καβάλα, Μυτιλήνη και Αλεξανδρούπολη, με αποτέλεσμα την αύξηση των εισιτηρίων κατά 36%-40%.

γ) την κατάργηση κατά καιρούς όλων των ναύλων κοινωνικής ευαισθησίας(νεότητας και τρίτης ηλικίας).

Μέχρι και την 1.11.2001, ίσχυαν στα τιμολόγια εσωτερικού επτά (7) ειδικότεροι ναύλοι: ο ναύλος business class (CRT), ο κανονικός ναύλος (YRT), ο χαμηλός ναύλος LRT, οι ναύλοι QRT και BRT που θεωρούνται πάρα πολύ χαμηλοί οικονομικοί ναύλοι, ο ομαδικός ναύλος (TGVRT) και τέλος ο ναύλος για άτομα ηλικίας έως 26 ετών και για άνω των 60 ετών (Z/Class).

Από τους ανωτέρω επτά (7) ναύλους, οι εταιρείες κατήργησαν τους πάρα πολύ χαμηλούς ναύλους QRT και BRT και αυτόν που αφορά τους νέους και άνω των 60 ετών (Z/Class).

Επιπλέον, τα παιδιά από 2-12 ετών πλήρωναν το 67% του ναύλου της κατηγορίας για τα άτομα ηλικίας μέχρι 26 ετών. Από 1.11.2001 άλλαξαν κατηγορία για τα παιδιά από 2-12 ετών, τα οποία πλέον πληρώνουν το 67% του ναύλου της κατηγορίας LRT, ο οποίος είναι ακριβότερος. Σύμφωνα με τις καταγγέλλουσες, το παιδικό εισιτήριο ουσιαστικά μειώθηκε από το 50% σε 33% με τη μεταφορά του στην ακριβότερη κατηγορία ναύλου. Συνεπώς, με την κατάργηση των χαμηλών ναύλων, οι εταιρείες προέβησαν σε αύξηση των τιμών των αεροπορικών εισιτηρίων εσωτερικού της τάξεως περίπου των 8.000-9.000 δρχ.

Η Ολυμπιακή Αεροπορία ανακοίνωσε την παραπάνω απόφαση της, στις 25 Οκτωβρίου 2001 και έθεσε ημερομηνία έναρξης εφαρμογής της, την 28η Οκτωβρίου 2001. Παράλληλα, την ίδια ημερομηνία, σύμφωνα με την καταγγελία, και οι δύο άλλες καταγγελλόμενες αεροπορικές εταιρείες με ομοιόμορφες ανακοινώσεις τους ενημέρωσαν τους καταγγέλλοντες για τις ομοίου περιεχομένου αποφάσεις τους θέτοντας την ίδια ημέρα ως ημερομηνία έναρξης εφαρμογής των δηλ. την 28 Οκτωβρίου 2001. Ακόμη, η κατάργηση των οικονομικών ή φθηνών ναύλων αφορούσε τους κοινούς προορισμούς προς τους οποίους πετάνε και οι τρεις καταγγελλόμενες εταιρείες, ενισχύοντας έτσι την άποψη ότι υπήρξε ανταλλαγή πληροφοριών και συμφωνία μεταξύ των αεροπορικών επιχειρήσεων.

Η λήψη και η εφαρμογή των αποφάσεων αυτών των αεροπορικών εταιρειών έγινε αιφνιδιαστικά χωρίς να αφήνει περιθώρια διαπραγμάτευσης ή έστω κάποιο εύλογο χρονικό διάστημα προσαρμογής στο νέο καθεστώς.

Κατόπιν της ως άνω απόφασης, οι καταγγέλλοντες επεχείρησαν διαπραγματεύσεις με τις καταγγελλόμενες ώστε να επιτευχθεί μια κοινά αποδεκτή λύση του προβλήματος. Τότε η Ολυμπιακή Αεροπορία και η Αεροπορία Αιγαίου απέστειλαν πανομοιότυπες επιστολές, με την ίδια δομή, την ίδια φρασεολογία και την ίδια επιχειρηματολογία και με ημερομηνία 11.1.2002 και 24.12.2001 αντίστοιχα. Το κοινό περιεχόμενο των επιστολών αυτών καταδεικνύει ότι δεν υφίσταται μια απλή αλληλοενημέρωση ως προς τις προθέσεις των εν λόγω επιχειρήσεων, αλλά σαφής βούληση και συνεννόηση για τη χάραξη κοινής εμπορικής πολιτικής.

Τα ως άνω πραγματικά περιστατικά οδηγούν τους καταγγέλλοντες στο συμπέρασμα ότι οι ανωτέρω ενέργειες δεν παραπέμπουν σε μια απλή παράλληλη συμπεριφορά των καταγγελλομένων λόγω των αντίξοων συνθηκών της αγοράς, όπως τα τρομοκρατικά γεγονότα της 11ης Σεπτεμβρίου του 2001, αλλά στοιχειοθετούν αμφίπλευρο συντονισμό των σχεδίων δράσης.

Επιπλέον, οι εν λόγω αεροπορικές εταιρείες κατέχουν συλλογική δεσπόζουσα θέση στην αγορά αφού καλύπτουν σχεδόν το 100% της εσωτερικής αεροπορικής αγοράς. Η Ολυμπιακή Αεροπορία δε, κατέχει δεσπόζουσα θέση στην αγορά από μόνη της με ποσοστό που ξεπερνά το 50% και έχει τη δύναμη της ανεξάρτητης συμπεριφοράς χωρίς να υπολογίζει τους ανταγωνιστές, τους αγοραστές και τους προμηθευτές της.

Μεταξύ της Ολυμπιακής και της Αεροπορίας Αιγαίου δεν υπάρχει εσωτερικός ανταγωνισμός, ιδιαίτερα μετά την απόφαση της AXON να αναστείλει τη λειτουργία της, οπότε και οι βασικοί «παίχτες» στην αγορά μειώθηκαν από τρεις σε μόλις δύο. Ούτε αντιμετωπίζουν ουσιαστικά εξωτερικό ανταγωνισμό από τρίτες επιχειρήσεις, αφού παρά την απελευθέρωση της ελληνικής αγοράς δημοσίων αερομεταφορών, ελάχιστες εταιρείες δραστηριοποιήθηκαν σ' αυτήν τα τελευταία χρόνια και μόνο σε περιορισμένους

τουριστικούς προορισμούς για ελάχιστο χρονικό διάστημα. Επομένως, κατά τους καταγγέλλοντες, η απόφαση αυτή εξαλείφει πλήρως τον ανταγωνισμό αφού δεν υπάρχει καμία άλλη υποκατάσταση.

Η Αεροπορία Αιγαίου πετάει σε συγκεκριμένους προορισμούς και έχει περιορισμένο αριθμό αεροσκαφών. Οι πτήσεις προς έντεκα προορισμούς προς τους οποίους πετάνε και οι δύο εταιρείες, εκτελούνται από τα αεροσκάφη και των δύο εταιρειών με μεγάλη πληρότητα. Έτσι οι δύο καταγγελλόμενες μπορούν να συμπράττουν δημιουργώντας μία συλλογική δεσπόζουσα θέση την οποία στη συνέχεια εκμεταλλεύονται καταχρηστικά επιβάλλοντας όρους στην αγορά που δεν θα επικρατούσαν σε συνθήκες υγιούς ανταγωνισμού.

Σύμφωνα με τους ισχυρισμούς των καταγγελλόντων η καταχρηστική συμπεριφορά των αεροπορικών εταιρειών παρακωλύει και νοθεύει τον ανταγωνισμό, αναμένεται δε να επιφέρει καταστροφικά αποτελέσματα στις επιχειρήσεις των μελών τους, ταξιδιωτικών πρακτόρων, οι οποίες κινδυνεύουν να κλείσουν οριστικά.

Η μείωση του ποσοστού της προμήθειας από 9,25% σε 6,94% είναι πολύ σημαντική διότι τα έσοδα των ταξιδιωτικών γραφείων βασίζονται σε μεγάλο βαθμό στην πώληση αεροπορικών εισιτηρίων εσωτερικού. Η προμήθεια αυτή χαρακτηρίζεται ως ελάχιστη μετά την αφαίρεση του κόστους διανομής, του κόστους αποστολής των εισιτηρίων και είσπραξης του αντιτίμου τους καθώς και των φόρων και εισφορών.

Επίσης, σε δυσχερέστερη θέση περιέρχονται τα πρακτορεία μετά την κατάργηση των δύο φθηνότερων ναύλων, αφού λειτουργεί ως αντικίνητρο για τους επιβάτες να επιλέξουν το αεροπλάνο για τις μετακινήσεις τους. Επιπλέον, οι προορισμοί στους οποίους καταργήθηκαν οι οικονομικοί ναύλοι είναι εκείνοι που συγκεντρώνουν το μεγαλύτερο όγκο του επιβατικού κοινού καθ' όλη τη διάρκεια του χρόνου, αφού προς τα εκεί μετακινείται ο κύριος όγκος των επιχειρηματιών των εμπορικών αντιπροσώπων, των τουριστών των φοιτητών, των στρατιωτών κτλ.

Για όλους τους παραπάνω λόγους, τα προαναφερόμενα σωματεία καταγγέλλουν την Ολυμπιακή Αεροπορία, την Αεροπορία Αιγαίου και την Axon για εναρμονισμένη πρακτική κατά παράβαση του άρθρου 1 παράγραφος 1 και για καταχρηστική εκμετάλλευση συλλογικής δεσπόζουσας θέσης, κατά παράβαση του άρθρου 2 του Ν. 703/1977, όπως ισχύει.

2. ΟΙ ΘΕΣΕΙΣ ΤΩΝ ΚΑΤΑΓΓΕΛΛΟΜΕΝΩΝ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ

Α. Η πρώτη των καταγγελλομένων εταιρειών, Ολυμπιακή Αεροπορία στο από 26.2.2002 έγγραφό της αναφέρει σχετικά με τους λόγους που την οδήγησαν στη μείωση της προμήθειας των πρακτόρων και την κατάργηση των οικονομικών ναύλων τα κάτωθι:

α. Μείωση της προμήθειας

Οι λόγοι που οδήγησαν την ως άνω εταιρεία στην μείωση της προμήθειας ήταν η πτώση του μεριδίου της στην αγορά και ιδίως το τρομοκρατικό χτύπημα της 11ης Σεπτεμβρίου, το οποίο άλλαξε τα αεροπορικά δεδομένα παγκοσμίως και είχε ως συνέπεια τη μείωση του τουρισμού και την εν γένει χρήση του αεροπλάνου. Αυτά αποτέλεσαν την κυριότερη αιτία που ανάγκασε την εταιρεία να αναπροσαρμόσει την τιμολογιακή της πολιτική προκειμένου να αντιμετωπίσει τα μεγάλα οικονομικά προβλήματα της, τα οποία απειλούν την βιωσιμότητα της.

β. Κατάργηση των οικονομικών/φθηνών ναύλων

Σύμφωνα με την καταγγελλόμενη, η κατάργηση των οικονομικών/φθηνών ναύλων αποφασίσθηκε στο πλαίσιο της τιμολογιακής αναδιάρθρωσης που είχε ως σκοπό τη βελτίωση των οικονομικών αποτελεσμάτων της εταιρείας.

Β. Η δεύτερη των καταγγελλόμενων, η Αεροπορία Αιγαίου, στο από 25.2.2002 (α.π. 624) έγγραφό της αναφέρεται στη μεγάλη κρίση που διέρχεται διεθνώς η αεροπορική αγορά τα τελευταία χρόνια και ιδιαίτερα μετά το Σεπτέμβριο του 2001, στη μείωση της επιβατικής κίνησης το έτος 2001, στην αύξηση της τιμής του πετρελαίου, στην αύξηση της τιμής του δολαρίου και στην αύξηση του κόστους λειτουργίας της εταιρείας κατά 1000%, λόγω της έναρξης λειτουργίας του καινούργιου αεροδρομίου. Οι παράγοντες αυτοί έθεσαν σε κίνδυνο τη βιωσιμότητα της εταιρείας.

Για το λόγο αυτό η εταιρεία αναγκάστηκε να προβεί σε μείωση δαπανών προσωπικού, μείωση δρομολογίων, μείωση λειτουργικού κόστους καθώς και δαπανών διανομής του προϊόντος. Προς ενίσχυση δε της ζήτησης καθιέρωσε κάποιες προσφορές που τελικά μείωσαν τον ναύλο αισθητά, χωρίς όμως να αυξηθεί η κίνηση, αντίθετα συνέχισε να μειώνεται σταθερά. Μετά την αποτυχία του μέτρου αυτού και υπό το βάρος των συσσωρευμένων ζημιών, η εταιρεία αποφάσισε να καταργήσει ορισμένες κατηγορίες φθηνών ναύλων, ώστε να αυξηθεί ο μέσος ναύλος που είχε φθάσει σε απαγορευτικά επίπεδα και είχε αποτέλεσμα την αύξηση των ζημιών της εταιρείας. Τέλος, η εταιρεία αποφάσισε να μειώσει το ποσοστό της προμήθειας που χορηγούσε στους πράκτορες αφού οι ζημιές της αυξάνονταν σταθερά.

3. ΣΧΕΤΙΚΗ ΑΓΟΡΑ

Η σχετική αγορά προϊόντων ή υπηρεσιών περιλαμβάνει το σύνολο των προϊόντων ή υπηρεσιών που θεωρούνται από τον καταναλωτή εναλλάξιμες ή δυνάμενες να υποκατασταθούν μεταξύ τους, λόγω των χαρακτηριστικών τους, της τιμής τους και της σκοπούμενης χρήσης τους.

Οι σχετικές αγορές στην υπό κρίση υπόθεση αφορούν:

α) τις υπηρεσίες πρακτόρευσης αεροπορικών ταξιδιών που προσφέρουν οι καταγγέλλοντες.

Οι πράκτορες ταξιδιών διορίζονται από την ΙΑΤΑ, και συνδέονται με τις αεροπορικές εταιρείες μέλη της, με σύμβαση εντολής. Η υπογραφή της εν λόγω σύμβασης με την ΙΑΤΑ επέχει θέση σύμβασης με το σχετικό μέλος της ΙΑΤΑ και παρέχει στον πράκτορα το δικαίωμα αντιπροσώπευσης της εταιρείας κατά την έκδοση και πώληση επί προμήθεια τίτλων μεταφοράς στο όνομα και για λογαριασμό της αεροπορικής εταιρείας, ενώ ο πράκτορας υποχρεούται να αποδώσει το αντίτιμο των τίτλων μεταφοράς. Συνεπώς, τα τουριστικά γραφεία αποτελούν τον μεσάζοντα ανάμεσα στον πωλητή δηλαδή την αεροπορική εταιρεία και τον αγοραστή, τον καταναλωτή του τουριστικού προϊόντος που στην υπό κρίση υπόθεση είναι ένα αεροπορικό εισιτήριο εσωτερικού και

β) παροχή υπηρεσιών αεροπορικών μεταφορών επιβατών.

Κάθε αεροπορική γραμμή αποτελεί ξεχωριστή σχετική αγορά, στην έκταση κατά την οποία οι επιβάτες δεν μπορούν να υποκαταστήσουν τις υπηρεσίες της γραμμής αυτής με τις υπηρεσίες κάποιας άλλης. (Αποφ. Ε.Α 105/ΙΙΙ/1999).

Τα ίδια, αναφορικά με τον ορισμό της αγοράς στις υπηρεσίες αερομεταφοράς έχει δεχθεί με σειρά αποφάσεων

της η Επιτροπή ΕΕ (Υποθ. Αρ. IV/M.1494-Marine-Wendel/SairGroup/AOM-1999 και αρ. M/JV-19 KLM-Alitalia-1999). Η αγορά χαρακτηρίζεται ως αγορά αεροπορικών μεταφορών, παρόλο που γίνεται δεκτή η εναλλαξιμότητα του αεροπορικού ταξιδιού με της μεταφοράς επιβατών με άλλα μέσα συγκοινωνιών, όπως το πλοίο, το τρένο και το υπεραστικό λεωφορείο. Ωστόσο, λόγω της απόστασης των συγκεκριμένων ως άνω προορισμών από την Αθήνα, αλλά και άλλων παραγόντων, όπως η ταχύτητα του αεροπορικού ταξιδιού και οι καιρικές συνθήκες το χειμώνα (αναφορικά με τα δρομολόγια πλοίων προς τα νησιά), γίνεται δεκτό ότι η εναλλαξιμότητα είναι σχετικά μικρή και δεν επηρεάζει αισθητά τα μερίδια των καταγγελλομένων εταιρειών στην αγορά.

Συνεπώς, οι γραμμές που επηρεάζονται και συνιστούν τις σχετικές αγορές εν προκειμένω είναι από Αθήνα προς Θεσ/νικη, Αλεξ/πολη, Χανιά, Ιωάννινα, Καβάλα, Κέρκυρα, Μύκονος, Μυτιλήνη Ρόδος, Σαντορίνη και Κω.

4. ΣΧΕΤΙΚΗ ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΗ ΑΓΟΡΑ

Η σχετική γεωγραφική αγορά περιλαμβάνει την περιοχή στην οποία οι ενδιαφερόμενες επιχειρήσεις πωλούν τα σχετικά προϊόντα υπό επαρκώς ομοιογενείς συνθήκες ανταγωνισμού.

Στην συγκεκριμένη περίπτωση ως σχετική γεωγραφική αγορά θεωρείται αυτή του συνόλου της ελληνικής επικράτειας.

5. ΜΕΡΙΔΙΑ ΑΓΟΡΑΣ

Σύμφωνα με τις εκτιμήσεις των εταιρειών Ολυμπιακή και Αεροπορία Αιγαίου για τα μερίδια που κατέχουν οι ίδιες, και που κατείχε πριν την αναστολή της λειτουργίας της η Axon στις ανωτέρω αγορές, βάσει αριθμού διακινηθέντων επιβατών για τα έτη 2000, 2001 και το πρώτο εξάμηνο του έτους 2002, οι δύο ως άνω εταιρείες κατέχουν συλλογικά μερίδιο περίπου το 85% των επιβατών στο εσωτερικό της χώρας. Παράλληλα η Ολυμπιακή σε όλες τις γραμμές κατέχει άνω του 40% και στη συντριπτική πλειοψηφία αυτών κατέχει σχεδόν το 60% όλων των επιβατών.

Ακόμη, πάλι σύμφωνα με τα στοιχεία των εταιρειών Ολυμπιακή και Αεροπορία Αιγαίου, το συλλογικό μερίδιό τους στην αγορά κυμαινόταν περίπου στο 85% το 2000, στο 94% το 2001, ενώ τέλος το 2002, με την παύση λειτουργιών της εταιρείας Axon, έφτασε περίπου στο 99%.

6. ΦΡΑΓΜΟΙ ΕΙΣΟΔΟΥ ΣΤΗΝ ΑΓΟΡΑ

Για την δραστηριοποίηση νέων εταιρειών δεν υπάρχουν νομικά εμπόδια εισόδου στην εν λόγω αγορά εκτός από την παροχή τεχνικής άδειας από το Υπουργείο Μεταφορών και την παροχή άδειας αερομεταφορέα από την Πολιτική Αεροπορία. Ωστόσο, η σχετική επένδυση στην αγορά των αερομεταφορών είναι πολύ υψηλή με αμφίβολη απόδοση. Κατά συνέπεια, τα επόμενα χρόνια δεν αναμένεται να επιχειρηθεί η είσοδος νέων αεροπορικών εταιρειών, στην εν λόγω αγορά, λαμβάνοντας υπόψη το μικρό μέγεθος αυτής αλλά και την μεγάλη προσφορά θέσεων από τις αεροπορικές εταιρείες.

ΝΟΜΙΚΗ ΕΚΤΙΜΗΣΗ

1. Άρθρο 1 παρ. 1 του Ν. 703/77

Σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 1 παρ. 1:

«Απαγορεύονται όλες οι συμφωνίες μεταξύ επιχειρήσεων, όλες οι αποφάσεις ενώσεων επιχειρήσεων και κάθε μορφής εναρμονισμένη πρακτική επιχειρήσεων, οι οποίες έχουν ως αντικείμενο ή αποτέλεσμα την παρεμπόδιση, τον περιορισμό ή τη νόθευση του ανταγωνισμού, ιδίως δε αυτές που συνίστανται:

α) στον άμεσο ή έμμεσο καθορισμό των τιμών αγοράς ή πώλησης ή άλλων όρων συναλλαγής,

β) στον περιορισμό ή στον έλεγχο της παραγωγής, της διάθεσης, της τεχνολογικής ανάπτυξης ή των επενδύσεων,

γ) στην κατανομή των αγορών ή των πηγών εφοδιασμού,

δ) στην εφαρμογή άνισων όρων για ισοδύναμες παροχές στο εμπόριο, κατά τρόπο που να δυσχεραίνεται η λειτουργία του ανταγωνισμού, ιδίως δε στην αδικαιολόγητη άρνηση πώλησης, αγοράς ή άλλης συναλλαγής,

ε) στην εξάρτηση σύναψης συμβάσεων από την αποδοχή εκ μέρους των αντισυμβαλλομένων πρόσθετων παροχών που από τη φύση τους ή σύμφωνα με τις εμπορικές συνήθειες δε συνδέονται με το αντικείμενο των συμβάσεων αυτών.

Εναρμονισμένη πρακτική υπάρχει όταν μία συγκεκριμένη, ανταγωνιστικά κρίσιμη συμπεριφορά επιχειρήσεων (π.χ. πολιτική τιμών, συμπεριφορά έναντι πελατών προμηθευτών κ.τ.λ.) δεν είναι αποτέλεσμα αυτόνομης επιχειρηματικής πρακτικής που προσανατολίζεται στις οικονομικές συνθήκες και τις συνθήκες της αγοράς αλλά συνέπεια μιας καθ' οποιονδήποτε τρόπο συντελούμενης συνεννόησης μεταξύ τους.

Για την ύπαρξη εναρμονισμένης πρακτικής πρέπει να υπάρχει ομοιόμορφη συμπεριφορά των επιχειρήσεων στη σχετική αγορά (αντικειμενικό στοιχείο), καθώς και βούληση για εναρμόνιση και κοινή δράση (υποκειμενικό στοιχείο), συναγόμενη από ποικίλα περιστατικά, όπως ιδίως επαφές (συνεννοήσεις, ανταλλαγή επιστολών κτλ.) μεταξύ των επιχειρήσεων. Συνεννόηση συνιστά ο συντονισμός των σχεδίων δράσης των επιχειρήσεων που δεν φθάνει στο επίπεδο μιας συμφωνίας. Δεν είναι απαραίτητο η συμπεριφορά των επιχειρήσεων να έχει προκαθοριστεί, χρειάζεται όμως ένα minimum αμοιβαίας επαφής. Μια απλή προσέγγιση με στόχο να ανταλλάξουν πληροφορίες μεταξύ τους σχετικά με την μελλοντική τους συμπεριφορά ή έστω να αφήσουν τους άλλους να σχηματίσουν μια εικόνα για την επιχειρηματική πολιτική που πρόκειται να ακολουθήσουν είναι αρκετή. (Αποφ. Ε.Α 113/ΙΙΙ/2001).

Αντίθετα, εναρμονισμένη συμπεριφορά δεν υφίσταται, όταν οι επιχειρήσεις ενεργούν απλώς ομοιόμορφα ή παράλληλα χωρίς προηγούμενη συνεννόηση, ακόμη και όταν αυτό συμβαίνει συνειδητά. Η απαίτηση της αυτονομίας στη λήψη των επιχειρηματικών αποφάσεων δεν αποκλείει το δικαίωμα των επιχειρήσεων να προσαρμόζονται επιτηδείως στη διαπιστούμενη ή αναμενόμενη συμπεριφορά των ανταγωνιστών τους.

΄Αλλωστε, στην ουσία του ανταγωνισμού ανήκει να παρατηρεί η επιχείρηση τη συμπεριφορά των ανταγωνιστών της, να υπολογίζει σε μια συγκεκριμένη δράση τους και να αντιδρά ανάλογα. Γι' αυτό και οι επιχειρήσεις που βρίσκονται μεταξύ τους σε σχέση ανταγωνισμού μπορεί να θεωρηθεί ότι συμπεριφέρονται παράλληλα όταν αντιδρούν σε αλλαγές των στοιχείων της αγοράς ομοιόμορφα ή κατά τον ίδιο τρόπο.

Είναι πιθανό μάλιστα να γνωρίζει κάθε επιχείρηση ότι όλες οι άλλες θα αντιδράσουν ανάλογα. (βλέπε σχετ. απόφαση Ε.Α. 181/ΙΙΙ/2001).

Σύμφωνα με τα πραγματικά περιστατικά, κατά την υπό

κρίση υπόθεση οι καταγγελλόμενες εταιρείες ήλθαν σε συνεννόηση μεταξύ τους με σκοπό την διαμόρφωση κοινής πολιτικής έναντι των πρακτόρων, γεγονός το οποίο τεκμαίρεται από τις ακόλουθες ενέργειές τους:

α. Οι εν λόγω επιχειρήσεις ανακοίνωσαν σχεδόν ταυτόχρονα, τις αποφάσεις τους για μείωση της χορηγούμενης στους ταξιδιωτικούς πράκτορες προμήθειας και κατάργηση ορισμένων ναύλων (η Ο.Α. στις 25.10.2001, η AXON στις 23.10.2001 και ημερομηνία έναρξης εφαρμογής αυτών την 28.10.2001, η δε Αεροπορία Αιγαίου στις 25.10.2001), γεγονός το οποίο δεν μπορεί να θεωρηθεί συμπτωματικό και οφειλόμενο στη διαφάνεια της αγοράς.

Οι παραπάνω αποφάσεις είχαν κοινό περιεχόμενο και προέβλεπαν α) τη μείωση της προμήθειας των ταξιδιωτικών πρακτόρων από 9,24% σε 6,94% (χωρίς ΦΠΑ) επί της τιμής των πωλουμένων αεροπορικών εισιτηρίων , για τους κοινούς προορισμούς β) την κατάργηση των οικονομικών ναύλων προς τους κοινούς προορισμούς και γ)την ένταξη των παιδιών ηλικίας από 2 έως 12 ετών σε ακριβότερη κατηγορία ναύλου (LOW/LRT).

β. Επιστολές των Προέδρων των Δ.Σ. της Αεροπορίας Αιγαίου και της Ολυμπιακής με ημερομηνία 24.12.2001 και 11.1.2002 αντίστοιχα (η AXON είχε αναστείλει τη λειτουργία της), οι οποίες εστάλησαν στους πράκτορες και αφορούν τα παραπάνω είναι πανομοιότυπες ως προς το περιεχόμενο, τη σύνταξη του κειμένου, το ύφος της γραφής, κτλ.

γ. Επιστολή του Προέδρου της Αεροπορίας Αιγαίου που εστάλη στον Πρόεδρο της Ένωσης Τουριστικών Γραφείων Μακεδονίας Θράκης (ΕΤΓΜΘ) στις 27.11.2001 αναφέρεται στους λόγους λήψης των παραπάνω μέτρων και κοινοποιείται στην Ολυμπιακή Αεροπορία και στην AXON, το οποίο καταδεικνύει τη μεταξύ των καταγγελλομένων εταιρειών επικοινωνία για θέματα εμπορικής πολιτικής και δημιουργεί έντονες υπόνοιες για τη βούληση εναρμόνισής τους.

δ. Η απουσία οποιουδήποτε άλλου διαφορετικού ή επιπρόσθετου μέτρου όσον αφορά την επιχειρηματική τους πολιτική προς τους ταξιδιωτικούς πράκτορες.

Το αντικειμενικό στοιχείο της συνεργασίας καταδεικνύει ιδιαίτερα η αποστολή από τις καταγγελλόμενες πανομοιότυπων επιστολών, με το ίδιο περιεχόμενο, αλλά το κυριότερο τη χρήση των ίδιων ακριβώς εκφράσεων και την ίδια δομή, στοιχείο που οδηγεί στο συμπέρασμα ότι οι ως άνω εταιρείες είχαν συνεργασία ως προς τη σύνταξη του κειμένου αυτού, ή ότι συντάχθηκε από κάποιον για λογαριασμό και των τριών εταιρειών.

Επιπλέον, οι ανωτέρω ενέργειες δεν είναι μια απλή παράλληλη συμπεριφορά των τριών αεροπορικών εταιρειών, λόγω των προβλημάτων που επικρατούσαν στην αγορά. Είναι αλήθεια ότι η κοινή και ταυτόχρονη μείωση της προμήθειας των ταξιδιωτικών πρακτόρων και η κοινή και ταυτόχρονη κατάργηση των οικονομικών ναύλων από μόνες τους δεν συνιστούν εναρμονισμένη πρακτική. Οποιαδήποτε πρακτική αποτελεί αποδεικτικό εναρμονισμένης πρακτικής μόνον εφόσον η εναρμονισμένη πρακτική αποτελεί τη μόνη πιθανή εξήγηση της εν λόγω συμπεριφοράς (Woodpulp, C-89/95). Σύμφωνα όμως με τα πραγματικά περιστατικά και τα στοιχεία υπό β΄ και γ΄, καταδεικνύεται ότι οι καταγγελλόμενες εταιρείες είχαν στενή επικοινωνία για τα ζητήματα της εμπορικής τους πολιτικής, αφού κοινοποιούσαν μεταξύ τους την αλληλογραφία τους.

Συγκεκριμένα, η κοινοποίηση από μια εταιρεία στη βασική ανταγωνίστριά της εμπορικής της πολιτικής και των σκοπούμενων προσεχών ενεργειών καμία άλλη εξήγηση δεν μπορεί να έχει παρά τη σιωπηρή βούληση και έμμεση προσπάθεια των δύο αυτών εταιρειών να συντονίσουν τις ενέργειές τους παραβαίνοντας τους κανόνες του ελεύθερου ανταγωνισμού εις βάρος των καταναλωτών, οι οποίοι αναγκάστηκαν να πληρώνουν ακριβότερο ναύλο και εις βάρος των ταξιδιωτικών πρακτόρων, των οποίων τα κέρδη μειώθηκαν αισθητά, χωρίς να μπορούν να στραφούν σε κάποια συμφερότερη ανταγωνιστική εταιρεία, αφού δεν υπήρχε πλέον ουσιαστικός ανταγωνισμός στην εν λόγω αγοράς. Πληρούται κατά συνέπεια και το υποκειμενικό στοιχείο της βούλησης για κοινή δράση. Στο σημείο αυτό βρίσκεται και η βασική διαφοροποίηση από τα αντικειμενικά περιστατικά της υπόθεσης Woodpulp.

Επομένως, οι ενέργειες αυτές δεν οφείλονται ούτε στη κρίση της αγοράς ούτε σε άλλους εξωγενείς παράγοντες, αλλά μόνον στη βούληση των συγκεκριμένων εταιρειών να εναρμονίσουν τις ενέργειές τους με σκοπό τη μείωση του μεταξύ τους ανταγωνισμού με την ενιαία και ταυτόχρονη συμπεριφορά τους έναντι των ταξιδιωτικών πρακτόρων για τη μείωση της προμήθειας και έναντι των καταναλωτών με την κατάργηση των οικονομικών ναύλων και την συνεπαγόμενη αύξηση των τιμών των εισιτηρίων.

Το επιχείρημα των καταγγελλόμενων εταιριών, ότι η ομοιομορφία της συμπεριφοράς τους εξηγείται από το σύστημα Β&Α, το οποίο ενημερώνουν οι αεροπορικές εταιρίες και μέσω του οποίου μπορούν άμεσα να λαμβάνουν γνώση των αλλαγών που πραγματοποίησαν οι ανταγωνιστές τους, δεν κρίνεται πειστικό. Ο μάρτυρας της Β&Α, Γεράσιμος Πίπος, στην από 29.1.2003 ένορκη κατάθεσή του, δήλωσε ότι δεν θυμάται το κατά πόσον η Αεροπορία Αιγαίου ενημέρωσε το σύστημα της εταιρείας του σχετικά με την μείωση της προμήθειας των πρακτόρων την 20.10.2001, ο δε μάρτυρας της Αεροπορίας Αιγαίου, Σταύρος-Σπύρος Δαλιάκας, κατέθεσε στην επ΄ακροατηρίω διαδικασία, ότι δεν υπάρχει αποδεικτικό αποστολής της ίδιας μέρας, της τηλεομοιοτυπίας (Fax) που η Αεροπορία Αιγαίου ισχυρίστηκε ότι απέστειλε στην Β&Α, την 20.10.2001.Το μόνο αποδεικτικό στοιχείο ότι η αναπροσαρμογή της προμήθειας πραγματοποιήθηκε πριν την 25.10.01 είναι μια τηλεομοιοτυπία της προηγούμενης (24.10.2001), προς κάποιο ταξιδιωτικό γραφείο. Δεν μπορεί όμως να γίνει δεκτό ότι η τηλεομοιοτυπία της 24.10.2001 αρκούσε για να διαμορφώσει και να γνωστοποιήσει η Ολυμπιακή Αεροπορία ανάλογες αλλαγές της τιμολογιακής πολιτικής της.

Από τα ανωτέρω στοιχεία αποδεικνύεται, συνεπώς, ότι η ομοιομορφία της συμπεριφοράς των καταγγελλομένων υπήρξε αποτέλεσμα μεταξύ τους συνεννόησης, η οποία εκδηλώθηκε με την κοινοποίηση επιστολής τους προς τρίτους.

Ενόψει αυτών η Επιτροπή άγεται στο συμπέρασμα ότι η εξεταζόμενη συμπεριφορά αποτελεί εναρμονισμένη πρακτική.

Δεδομένου δε ότι η εναρμονισμένη αυτή πρακτική αναφέρεται στη διαμόρφωση τιμών, είναι εξ ορισμού αντίθετη προς το άρθρο 1 παρ. 1 του Ν. 703/77.

Συνεπώς, η εν λόγω πρακτική, η οποία έχει ως αντικείμενο τον περιορισμό του ανταγωνισμού στην σχετική αγορά, αποτελεί παράβαση του άρθρου 1 παρ. 1. του Ν. 703/1977, όπως ισχύει.

Άρθρο 2 του Ν. 703/77

Σύμφωνα με το άρθρο 2 του Ν. 703/1977 «απαγορεύεται η καταχρηστική εκμετάλλευση από μία ή περισσότερες επιχειρήσεις της δεσπόζουσας θέσης τους στο σύνολο ή σε μέρος της αγοράς της χώρας. Η καταχρηστική εκμετάλλευση μπορεί να συνίσταται ιδίως:

α. στον άμεσο ή έμμεσο εξαναγκασμό, για καθορισμό είτε των τιμών αγοράς ή πώλησης είτε άλλων μη εύλογων όρων συναλλαγής,

β. στον περιορισμό της παραγωγής, της κατανάλωσης ή της τεχνολογικής ανάπτυξης επί ζημία των καταναλωτών,

γ. στην εφαρμογή άνισων όρων για ισοδύναμες παροχές, ιδίως στην αδικαιολόγητη άρνηση πωλήσεων, αγορών ή άλλων συναλλαγών, κατά τρόπο ώστε ορισμένες επιχειρήσεις να τίθενται σε μειονεκτική θέση στον ανταγωνισμό,

δ. στην εξάρτηση της σύναψης συμβάσεων από την αποδοχή, εκ μέρους των αντισυμβαλλομένων, πρόσθετων παροχών ή σύναψης πρόσθετων συμβάσεων που από τη φύση τους ή σύμφωνα με τις εμπορικές συνήθειες, δεν συνδέονται με το αντικείμενο των συμβάσεων».

Στην παρούσα υπόθεση παρέλκει το ζήτημα της διερεύνησης η συμπεριφορά των καταγγελλομένων επιχειρήσεων και υπό το πρίσμα της συλλογικής δεσπόζουσας θέσης αφού ήδη έχει διαπιστωθεί παραβίαση του άρθρου 1 παράγραφος 1 του Ν. 703/1977 . Εξάλλου η καταχρηστική εκμετάλλευση της συλλογικής δεσπόζουσας θέσης έχει αναπτυχθεί στην θεωρία και ακολουθηθεί και από την νομολογία για να παρακαμφθούν οι δυσκολίες που συνδέονται με την απόδειξη της εναρμονισμένης πρακτικής των επιχειρήσεων.

3. Κυρώσεις του άρθρου 9 παρ. 1 και 2

Σύμφωνα με την διάταξη του άρθρου 9 παρ. 1 & 2:

Η Επιτροπή Ανταγωνισμού, αν διαπιστώσει, είτε αυτεπάγγελτα είτε κατόπιν καταγγελίας είτε κατόπιν αιτήσεως του Υπουργού Εμπορίου για διεξαγωγή σχετικής έρευνας, παράβαση των άρθρων 1 παρ.1, και 2, μπορεί με απόφαση της:

α) να απευθύνει στις ενδιαφερόμενες επιχειρήσεις ή ενώσεις επιχειρήσεων συστάσεις να παύσουν την παράβαση,

β) να υποχρεώσει τις ενδιαφερόμενες επιχειρήσεις να παύσουν την παράβαση και να παραλείψουν αυτή στο μέλλον,

γ) να απειλήσει πρόστιμο ή χρηματική ποινή ή και τα δύο στην περίπτωση συνέχισης ή επανάληψης της παράβασης,

δ) να θεωρήσει ότι κατέπεσε το πρόστιμο ή η χρηματική ποινή ή και τα δύο, όταν με απόφαση της βεβαιώνεται η συνέχιση ή επανάληψη,

ε) να επιβάλλει πρόστιμο στις επιχειρήσεις ή ενώσεις επιχειρήσεων που υπέπεσαν στην παράβαση.

2. Το κατά την προηγούμενη παράγραφο επιβαλλόμενο ή απειλούμενο πρόστιμο μπορεί να φτάνει μέχρι ποσοστού δεκαπέντε τοις εκατό (15%) των ακαθαρίστων εσόδων της επιχείρησης της τρέχουσας ή της προηγούμενης της παράβασης χρήσης. Για τον καθορισμό του ύψους του προστίμου πρέπει να λαμβάνονται υπόψη η σοβαρότητα και η διάρκεια της παράβασης. Η κατά την προηγούμενη παράγραφο προβλεπόμενη χρηματική ποινή ανέρχεται μέχρι του ποσού των δύο εκατομμυρίων (2.000.000) δραχμών για κάθε ημέρα καθυστέρησης συμμόρφωσης προς την απόφαση και από την ημερομηνία που θα ορίσει η απόφαση.

Επειδή η διαπιστωθείσα εναρμονισμένη πρακτική των καταγγελλομένων αποτελεί σοβαρή παράβαση του άρθρου 1 παρ. 1 του Ν. 703/77, για την οποία, συνεκτιμωμένων, αφενός ότι πραγματοποιήθηκε σε χρονική περίοδο οικονομικής κρίσης των αεροπορικών εταιριών λόγω των γνωστών γεγονότων της 11.9.2001 στις Η.Π.Α. και αφετέρου ότι αμφότερες οι καταγγελλόμενες παρουσίασαν ζημίες κατά την οικονομική χρήση πραγματοποίησης της παράβασης, θα πρέπει να επιβληθεί πρόστιμο ύψους εκατόν εβδομήντα έξι χιλιάδων ογδόντα δύο Ευρώ (176.082 €) στην εταιρεία ΟΛΥΜΠΙΑΚΗ ΑΕΡΟΠΟΡΙΑ Α.Ε. και τριάντα τεσσάρων χιλιάδων είκοσι εννέα Ευρώ (34.029 €) στην εταιρεία ΑΕΡΟΠΟΡΙΑ ΑΙΓΑΙΟΥ Α.Ε., το οποίο αντιστοιχεί σε ποσοστό 0,0216%, επί των ακαθάριστων εσόδων τους για το έτος 2001.

Κατά την άποψη δυο μελών της Επιτροπής από την ακροαματική διαδικασία και τα προσκομισθέντα από τα μέρη αποδεικτικά μέσα δεν αποδείχθηκε ότι υπήρξε εναρμονισμένη πρακτική μεταξύ των καταγγελλομένων εταιριών αλλά προσαρμογή της ΟΑ στη νέα πολιτική, την οποία εγκαινίασε η ΑΕΡΟΠΟΡΙΑ ΑΙΓΑΙΟΥ.

Η λειτουργία των διεθνών μηχανογραφικών συστημάτων των εταιριών ATPCo B & A (τα οποία επιβλήθηκαν παγκοσμίως λόγω της αναγκαιότητός τους) μέσω των οποίων οι συναλλασσόμενοι (αεροπορικές εταιρείας αλλά και ταξιδιωτικοί πράκτορες) πληροφορούνται για όλα τα στοιχεία σχετικά με τα αεροπορικά ταξίδια (δρομολόγια, ναύλους, προμήθειες πρακτόρων, λοιπούς ειδικούς όρους), και η τροφοδοσία των συστημάτων αυτών επί καθημερινής βάσεως με πληροφορίες σχετικά με την επικείμενη μεταβολή οποιωνδήποτε από τα στοιχεία αυτά (δρομολογίων, ναύλων, προμηθειών κ.λπ.) καθιστά την προσυνεννόηση των εταιριών που δραστηριοποιούνται σε ολιγοπωλιακή, όπως η σχετική εν προκειμένω, αγορά δευτερευούσης σημασίας, αν όχι περιττή. Και τούτο διότι οι ανταγωνιστές δεν έχουν κανένα λόγο να προβούν σε οποιασδήποτε μορφής προσυνεννόηση για την καθιέρωση εναρμονισμένης πρακτικής που απαγορεύεται από το νόμο και επισύρει την επιβολή αυστηρών κυρώσεων κατά των επιχειρήσεων που εναρμονίζουν τις επιχειρηματικές πρακτικές τους. Ο επιχειρηματίας αυτός (για να ενημερώνεται επί οποιασδήποτε μεταβολής των επιχειρηματικών πρακτικών του ανταγωνιστή του) δεν έχει παρά να παρακολουθεί τις πληροφορίες που παρέχονται μέσω των διεθνών αυτών συστημάτων και να εντοπίζει ακινδύνως και αμέσως τις οποιεσδήποτε μεταβολές των επιχειρηματικών πρακτικών του ανταγωνιστή τους.

Στην προκειμένη περίπτωση:

(α) Στις 16.10.2001 η ΑΕΡΟΠΟΡΙΑ ΑΙΓΑΙΟΥ ενημέρωσε το σύστημα μέσω της ATPCo ως προς τις αλλαγές στα δρομολόγια και τους ναύλους των Χανίων με ημέρα ενάρξεως ισχύος των μεταβολών την 28.10.2001.

(β) Στις 19.10.2001 η ΑΕΡΟΠΟΡΙΑ ΑΙΓΑΙΟΥ ενημέρωσε το σύστημα μέσω της ATPCo ως προς τις αλλαγές στα δρομολόγια και τους ναύλους γενικώς με ημέρα ενάρξεως ισχύος των μεταβολών την 28.10.2001.

(γ) Στις 20.10.2001 η ΑΕΡΟΠΟΡΙΑ ΑΙΓΑΙΟΥ ενημέρωσε το σύστημα μέσω της B & A ως προς τις αλλαγές στους ναύλους και τις προμήθειες γενικώς με ημέρα ενάρξεως ισχύος των μεταβολών την 28.10.2001.

(δ) Στις 24.10.2001 η ΑΕΡΟΠΟΡΙΑ ΑΙΓΑΙΟΥ ενημέρωσε τους πράκτορες περί των ως άνω μεταβολών.

Η αντίστοιχη ανακοίνωση εκ μέρους των άλλων καταγγελόμενων εταιριών ΟΑ και ΑΧΟΝ έγινε την 25.10.2001 και 23.10.2001 αντίστοιχα.

Τα ως άνω συνιστούν πλήρη δημοσιοποίηση των εμπορικών της πρακτικών της ΑΕΡΟΠΟΡΙΑΣ ΑΙΓΑΙΟΥ και το γεγονός ότι οι πρακτικές αυτές υιοθετήθηκαν αυτούσιες από την ΟΛΥΜΠΙΑΚΗ ΑΕΡΟΠΟΡΙΑ συνιστούν συμπεριφορά που είναι συνήθης, αν όχι φυσιολογική, σε μία ολιγοπωλιακή αγορά χωρίς να προϋποτίθεται ή να είναι αναγκαία η εφαρμογή εναρμονισμένων πρακτικών.

Το ότι η πρακτική της ΟΑ δεν είχε καμμία διαφοροποίηση από εκείνη της ΑΕ δεν μπορεί ν' αποδοθεί σε προσυνεννόηση των αεροπορικών εταιριών. Αντίθετα ενόψει των επιπτώσεων των τρομοκρατικών γεγονότων της 11.9.2001 και της ανατροπής των μέχρι τότε δεδομένων στην παγκόσμια αεροπορική αγορά η αντανακλαστική αντίδραση της ΟΑ στις επιχειρηματικές επιλογές της ΑΕΡΟΠΟΡΙΑΣ ΑΙΓΑΙΟΥ με τη λήψη επιχειρηματικών αποφάσεων του αυτού ακριβώς περιεχομένου θεωρείται, κατά την άποψη αυτή, ως η πιθανότερη εκδοχή επιβληθείσα και εκ της ελλείψεως οποιασδήποτε χρονικής δυνατότητος για ανάλυση της καταστάσεως και λήψη διαφοροποιημένων μέτρων.

Το γεγονός ότι μετά την εφαρμογή των νέων πρακτικών (ένα και δύο μήνες) ακολούθησε επιστολή του Προέδρου του ΔΣ της ΑΕΡΟΠΟΡΙΑΣ ΑΙΓΑΙΟΥ προς τον Πρόεδρο του ΕΤΓΜΘ (και ολογράφως) που αναφέρεται στους λόγους λήψης των μέτρων αυτών και κοινοποιείται στην ΟΑ και στην ΑΧΟΝ δεν συνιστά αποδεικτικό στοιχείο της εναρμονισμένης πρακτικής δεδομένου ότι το γεγονός αυτό είναι μεταγενέστερο της μεταβολής των εμπορικών πρακτικών εκάστης των ανταγωνιστριών εταιριών αφετέρου δε αναμενόμενο όταν οι δύο αυτές αεροπορικές εταιρείας διαπραγματεύονται με τα συνδικαλιστικά όργανα των ταξιδιωτικών πρακτόρων και όχι με καθένα πράκτορα χωριστά και συμφωνούν μεταγενέστερα.Το ίδιο ισχύει και για τις από 24.12.2001 και 11.1.2002 επιστολές των Προέδρων των ΔΣ της ΑΕΡΟΠΟΡΙΑΣ ΑΙΓΑΙΟΥ και της ΟΑ (η ΑΧΟΝ είχε ήδη αναστείλει τη λειτουργία της) που εστάλησαν προς τους ταξιδιωτικούς πράκτορες.

Εξ άλλου προέκυψε ότι οι καταγγελλόμενες εταιρείες και κυρίως η ΑΕΡΟΠΟΡΙΑ ΑΙΓΑΙΟΥ προέβησαν στη λήψη και άλλων μέτρων για τον περιορισμό των ζημιών τους και την εξυγίανση του Ισολογισμού των πριν και πέραν από τη μείωση της προμηθείας ή την κατάργηση των φθηνών ναύλων και επομένως δεν είναι δυνατόν να θεωρηθεί ότι η εναρμονισμένη πρακτική αποτελεί τη μόνη εξήγηση για τις παράλληλες ενέργειες των καταγγελλομένων εταιρειών (βλ. Woodpulp, C-89/95).

Η εναρμονισμένη πρακτική μεταξύ των καταγγελλομένων εταιρειών δεν μπορεί να δικαιολογηθεί ούτε με βάση τις γενικότερες σχέσεις των καταγγελλομένων εταιρειών σχέσεις που χαρακτηρίζονται από έντονο μεταξύ των εταιριών ανταγωνισμό. Επομένως δεν φαίνεται πιθανόν να ενήργησαν εναρμονισμένα στο σημείο αυτό, ακολουθώντας άλλωστε και διεθνή πρακτική η οποία εξικνείται μέχρι καταργήσεως της προμηθείας των πρακτόρων σε ορισμένες μεμονωμένες περιπτώσεις.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Δέχεται κατά πλειοψηφία την από 1.2.2002 κοινή καταγγελία των καταγγελλόντων: α) ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΤΩΝ ΕΝ ΕΛΛΑΔΙ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΤΑΞΙΔΙΩΤΙΚΩΝ ΓΡΑΦΕΙΩΝ, («ΣΕΤΤΓ»), β) ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΑ ΕΝΩΣΗ ΤΑΞΙΔΙΩΤΙΚΩΝ ΓΡΑΦΕΙΩΝ ΑΕΡΟΜΕΤΑΦΟΡΩΝ («ΕΤΓΜΘ») και γ) ΕΝΩΣΗ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΩΝ ΓΡΑΦΕΙΩΝ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ - ΘΡΑΚΗΣ («ΠΕΤΑΓΑ») κατά των εταιρειών ΟΛΥΜΠΙΑΚΗ ΑΕΡΟΠΟΡΙΑ Α.Ε. («Ολυμπιακή»), ΑΕΡΟΠΟΡΙΑ ΑΙΓΑΙΟΥ Α.Ε. («Aegean») και ΑΧΟΝ ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΗ Α.Ε., («Axon»).

Επιβάλλει, κατά πλειοψηφία, πρόστιμο για την παραβίαση του άρθρου 1 παράγραφος 1 του Ν. 703/1977, όπως ισχύει, ύψους εκατόν εβδομήντα έξι χιλιάδων ογδόντα δύο Ευρώ (176.082 €) στην εταιρεία ΟΛΥΜΠΙΑΚΗ ΑΕΡΟΠΟΡΙΑ Α.Ε. και τριάντα τεσσάρων χιλιάδων είκοσι εννέα Ευρώ (34.029 €) στην εταιρεία ΑΕΡΟΠΟΡΙΑ ΑΙΓΑΙΟΥ Α.Ε., το οποίο δεν υπερβαίνει το ανώτατο προβλεπόμενο από το νόμο ποσοστό επί των ακαθάριστων εσόδων τους, για το έτος 2001.

Η απόφαση εκδόθηκε την 30η Σεπτεμβρίου 2003.

Η απόφαση αυτή να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Ο Πρόεδρος	Η Γραμματέας
ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΤΖΟΥΓΑΝΑΤΟΣ	ΣΩΤΗΡΙΑ ΠΑΝΙΕΡΑ

ΑΠΟ ΤΟ ΕΘΝΙΚΟ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟ